Seria de autor

Isabel Allende

Dragoste

Cele mai frumoase pagini scrise de Isabel Allende despre eternele chipuri ale iubirii.

book
HUMANITAS fiction

Isabel Allende

Dragoste

Traduceri din spaniolă de
CORNELIA RĂDULESCU
și
RADU NICIPORUC

Ilustrații de
ANA JUAN

Serie coordonată de DENISA COMĂNESCU

Nota editorului:
Traducerea fragmentelor din Povestirile Evei Luna îi aparţine lui Radu Niciporuc. Toate celelalte fragmente preluate, precum şi textul original din cartea de faţă au fost traduse de Cornelia Rădulescu.

ISABEL ALLENDE
AMOR
Copyright © 2012, Isabel Allende
All rights reserved.

© Ilustraţii: Ana Juan

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parţială, multiplicarea sa prin orice mijloace și sub orice formă, punerea sa la dispoziție publică pe internet sau în rețele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informației, gratuit sau în scop comercial, precum și alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislației privind protecţia dreptului de autor și se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS FICTION, 2021, pentru prezenta versiune românească (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-779-866-1 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Introducere

Toate păcatele capitale

Viaţa mea sexuală a început devreme, cam pe la cinci ani, în grădiniţa călugăriţelor ursuline din Santiago de Chile. Presupun că până atunci adăstasem în limbul inocenţei, dar nu păstrez amintiri din frageda mea vârstă care să fie legate de curiozitatea mea sexuală. Prima mea experienţă a constat în înghiţirea întâmplătoare a unei păpuşici de bachelită, din cele care se puneau pe torturile de aniversare. „O să-ţi crească în burtă, o să te faci rotundă şi-apoi o să naşti un bebeluş“, mi-a explicat prietena mea cea mai bună, care tocmai primise un frăţior. Un copil! Ultimul lucru pe care mi-l doream. Au urmat nişte zile groaznice, am făcut febră, mi-am pierdut pofta de mâncare şi vomitam ascunsă în baie. În cele din urmă o măicuţă m-a silit să mărturisesc adevărul şi am recunoscut cu sughiţuri că eram gravidă. M-a înşfăcat de o aripă şi m-a târât înaintea directoarei, care a sunat acasă ca să-i anunţe pe ai mei că eram exmatriculată pentru indecenţă. În acest fel tragic au apărut atât oroarea mea faţă de păpuşi, cât şi interesul pentru acel lucru misterios al cărui nume nu se putea pronunţa: sexul.

Fetiţele din generaţia mea erau lipsite de instinct sexual, asta au inventat-o Master şi Johnson mult mai târziu. Doar băieţii sufereau de acest rău, care putea să-i ducă direct în iad şi să-i transforme în nişte fauni potenţiali pe toată viaţa. Dacă noi, fetiţele, întrebam ceva ruşinos, primeam două tipuri de răspuns, în funcţie de mama pe care ne-o dăduse soarta. Explicaţia tradiţională era cea cu barza care aducea bebeluşii de la Paris, cea modernă era cu flori şi albine. Maică-mea era modernă, însă legătura între polen şi păpuşa din burtă nu prea mi-era limpede.

La şapte ani măicuţele m-au pregătit pentru prima comuniune. Înainte de a primi ostia trebuia să ne spovedim. Am fost dusă la biserică, am îngenuncheat tremurând toată într-un confesional sepulcral, despărţită de

preot printr-o perdea neagră plină de praf, şi-am încercat să-mi amintesc lista de păcate. Ca să nu comit erezia de a primi împărtăşania uitând cumva vreo vină, trecusem pe listă tot ce figura în decalogul păcatelor posibile, de la furt şi ură până la râvnitul la bunurile altora, numai că eram atât de speriată, că n-am putut scoate nici un cuvânt. Preotul a aşteptat cât a aşteptat, după care a luat iniţiativa. În întunericul care mirosea a tămâie s-a auzit un glas cu accent din Galicia.

— Ţi-ai atins corpul cu mâinile?

— Da, părinte, am bâiguit eu.

— Des, fiica mea?

— În fiecare zi...

— În fiecare zi! Asta e o ofensă teribilă în ochii Domnului, puritatea e virtutea de căpetenie a unei fete, trebuie să-mi promiţi că n-ai să mai faci!

I-am promis, deşi nu-mi imaginam cum aveam să mă spăl pe faţă sau pe dinţi fără să-mi ating corpul cu mâinile. (Treizeci de ani mai târziu, acest episod traumatic avea să-mi slujească la o scenă din *Eva Luna*. Nimic nu se pierde, totul se poate recicla în literatură.)

Cheile desfrâului

M-am născut în sudul lumii în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, în sânul unei familii emancipate şi intelectuale în unele privinţe – foarte puţine – şi paleolitică în toate celelalte. Am crescut la bunici, într-o căsoaie trăsnită prin care umblau fantomele pe care le invoca bunica la masa cu labe de leu, o masivă piesă de mobilier spaniol care, după ce-a străbătut de mai multe ori lumea, a ajuns în locuinţa mea din California. Mai locuiau acolo doi unchi necăsătoriţi, destul de excentrici, ca de altfel mai toţi membrii familiei mele. Unul petrecuse câţiva ani în India şi se întorsese transformat în fachir, se hrănea cu morcovi, purta doar o legătură în jurul şalelor şi recita întruna multiplele nume ale Domnului în sanscrită. Celălalt era un personaj pasionat de lectură, ursuz şi generos, semănând cu Carlos Gardel, „privighetoarea tangoului“. (Ambii mi-au servit drept model – cam exagerat, recunosc – pentru personajele Jaime şi Nicolás Trueba din *Casa spiritelor.*) Graţie unchiului iubitor de lectură, casa era plină de cărţi care se adunau peste tot, creşteau aidoma vegetaţiei de neoprit şi parcă se

înmulţeau tainic pe timp de noapte. Nimeni nu-mi cenzura sau îndruma lecturile; astfel, l-am citit pe Marchizul de Sade la nouă ani, dar textele sale erau prea avansate pentru vârsta mea, pentru că autorul dădea ca ştiute nişte lucruri despre care habar n-aveam, îmi lipseau reperele elementare. Singurul bărbat pe care-l văzusem gol era unchiul meu fachirul, aşezat în curte în poziţia lotusului şi contemplând luna, dar am fost dezamăgită de micul apendice care i se odihnea între picioare şi care-ar fi încăput lesne în penarul meu pentru creioane colorate. Ce atâta zarvă pentru aşa ceva?

La unsprezece ani eram în Bolivia, pentru că maică-mea se măritase cu un diplomat, un om cu idei progresiste, care m-a înscris la o şcoală mixtă. Mi-au trebuit nişte luni să mă obişnuiesc să convieţuiesc cu băieţii, mă înroşeam până-n vârful urechilor, inima-mi sărea din piept şi mă amorezam zilnic de alt băiat. Colegii mei erau nişte sălbatici ale căror activităţi se limitau la fotbal şi la bătăile din recreaţie, în vreme ce noi, fetele, eram în faza măsurării bustului şi trecerii într-un carnet a sărutărilor primite, cu toate detaliile: cu cine, unde, cum. Norocoasele puteau scrie de pildă: Felipe, la toaletă, cu limba. Carneţelul meu era intact. Mă prefăceam că prostiile astea nu mă interesează, mă îmbrăcam băieţeşte şi mă căţăram în copaci pentru a disimula că eram aproape pitică şi aveam *sex-appeal* cât un pui jumulit.

La ora de biologie ne predau un pic de anatomie, însă ajunseserăm astfel să cunoaştem mai bine aparatul reproducător al muştei decât pe al nostru. Şi ne dădeau atâtea eufemisme în descrierea procesului de gestaţie a unui copil, încât ne era imposibil să-l vizualizăm; imaginea cea mai îndrăzneaţă pe care ne-au arătat-o a fost o ilustraţie stilizată a unei mame alăptând un nou-născut. În rest nu ştiam nimic şi despre plăcere nu ni se pomenea, aşa că esenţa problemei ne scăpa. De ce ne făceau adulţii porcăria asta? Erecţia era un secret bine păstrat de băieţi, aşa cum era menstruaţia pentru fete. Eu eram o cititoare bună şi uneori dădeam peste o aluzie prin cărţi, dar acolo nu mai aveam la dispoziţie vasta bibliotecă a unchiului meu şi într-o casă decentă nu se găsea literatură erotică.

În şcoala mixtă din Bolivia relaţiile cu băieţii constau în ghionturi, pipăieli şi mesaje de la fete: zice Keenan că vrea să te sărute; spune-i că sunt de acord, dar cu ochii închişi; zice că nu mai are chef; spune-i că e un

tâmpit; zice că tâmpită eşti tu – şi aşa trecea tot anul şcolar. Suprema intimitate era să mesteci pe rând aceeaşi gumă. O dată m-am luptat corp la corp cu faimosul Keenan, un roşcat cu urechi mari pe care toate îl iubeam în taină, pentru că avea un tată bogat şi piscină. Mi-a dat borşul pe nas, dar puştiul pistruiat care gâfâia în timp ce mă ţinea lipită cu spatele de dalele din curte rămâne una dintre amintirile cele mai excitante din viaţa mea. Altă dată, la o petrecere, Keenan m-a invitat la dans. Impactul rockului care zgâlţâia lumea nu ajunsese încă la La Paz, ne mai legănam cu Nat King Cole şi Bing Crosby. (Doamne, asta era curată preistorie!) Dansam îmbrăţişaţi, uneori cu obrajii lipiţi, numai că eu eram atât de scundă încât abia ajungeam cu nasul la catarama curelei unui băiat de statură normală. Din fericire, Keenan nu era deloc înalt pentru vârsta lui. M-a strâns un pic şi am simţit ceva tare la nivelul buzunarului pantalonilor săi şi al coastelor mele. L-am lovit uşor cu degetele şi l-am rugat să-şi scoată cheile alea că mă jenau. A rupt-o la fugă şi nu s-a mai întors la petrecere. Acum cunosc ceva mai bine natura masculină şi-mi zic că n-or fi fost cheile. Săracul.

O mie de nopţi arabe

În 1956 ai mei s-au mutat în Liban, urmând paşii tatălui meu vitreg şi diplomat, iar eu am ajuns din nou la o şcoală de fete, de data asta una englezească în care sexul pur şi simplu nu exista, fusese suprimat din Univers de molcomeala britanică şi de zelul creştin al învăţătoarelor.

Beirut era perla Orientului Apropiat; acolo şeicii arabi îşi depuneau averile la sucursalele celor mai importante bănci din lume. Marii stilişti şi bijutieri ai Europei îşi aveau magazinele în acest oraş al contrastelor, unde pe stradă vedeai Cadillacuri cu ornamente aurite alături de cămile şi catâri. Multe femei renunţaseră deja la văl, unele studente de la Universitatea Americană purtau pantaloni, însă graniţa aceea dură care a separat sexele timp de milenii nu dispăruse. Senzualitatea impregna aerul la fel ca mirosul de seu de oaie, era palpabilă precum dogoarea amiezii şi persistentă precum cântarea muezinului care chema la rugăciune din minaret. Dorinţă, desfrâu, lucrul interzis... Noi, fetele, nu aveam voie să mergem singure nicăieri, chiar şi băieţii aveau a se feri. Tatăl meu vitreg le-a dat fraţilor mei nişte ace lungi de pălărie ca să se apere de ciupiturile de pe plajă sau chiar de pe

stradă.

În recreaţiile castei mele şcoli ne treceam din mână în mână nişte povestiri ilustrate şi decoltate editate în India şi traduse în franceză, o ediţie hărtănită din *Amantul doamnei Chatterley* şi nişte ediţii de buzunar despre excesele lui Caligula. Tot ce ţin minte din orgiile acelea este cum comesenii îşi ştergeau degetele grăsoase de părul sclavilor africani şi-şi gâdilau omuşorul cu o pană de gâscă pentru a vomita şi a mânca mai departe, exact ca în filmele lui Fellini.

Tatăl meu vitreg ţinea *O mie şi una de nopţi* sub cheie, pentru că nu era o lectură potrivită pentru minori, însă eu descoperisem modalitatea de a descuia dulapul acela şi citeam pe ascuns fragmente dispersate din superbele cărţi legate în piele roşie cu cotoare aurite, căutând grăbită scenele erotice. Am plonjat în lumea fără de întoarcere a fanteziei şi senzualităţii, ghidată de hurii cu pielea ca laptele, duhuri închise în sticle şi hoţi năzdrăvani dotaţi cu un neostoit entuziasm pentru a face dragoste. Cred că aceste lecturi clandestine m-au marcat pentru totdeauna şi că influenţa lor e vizibilă în cărţile mele, mai ales în scenele de amor. Hormonii mi-au explodat precum rodiile, totul în jurul meu invita la plăcerea simţurilor, numai că vieţuiam claustrată şi, exceptând acele cărţi interzise, dorinţele mele nu aveau supape de evacuare. Visam la dragoste şi aveam un singur admirator, fiul unui negustor de covoare, care mă vizita ca să bem suc pe terasă. Era atât de bogat, încât avea un scuter cu şofer. Dar între vigilenţa maică-mii şi cea a şoferului nu eram niciodată între patru ochi.

Pe atunci eu eram plată ca o scândură de călcat. Acum nu mai e grav, pentru asta există siliconul, însă pe vremea aceea era o adevărată nenorocire; sânii erau consideraţi esenţa feminităţii, iar ai mei erau aproape invizibili. Moda avea grijă să-i scoată în evidenţă cu jersee mulate, centură lată din elastic şi fustă pusă pe jupon scrobit. O femeie ţâţoasă avea viitorul asigurat, vezi Jane Mansfield, Gina Lollobrigida şi Sophia Loren. În unele filme sânii semănau cu nişte conuri ascuţite, în altele, cu nişte pepeni copţi, în funcţie de sutienul purtat de actriţă, dar erau negreşit enormi. Ce putea face o fătucă cu sânii cât prunele? Să-şi pună „umplutură“: două jumătăţi de sferă dintr-o minge de cauciuc, care se lăsau când nici nu-mi dădeam seama, devenind dintr-odată concave, până când brusc se auzea un plop-

plop teribil în clipa în care îşi recăpătau forma originară, paralizându-l de stupoare pe pretendentul care s-ar fi aflat alături şi producându-mi o umilinţă atroce. Uneori umpluturile astea se mai şi deplasau, una îmi ajungea pe stern, iar alta la subsuoară, sau, când înotam, rămâneau să plutească în piscină în urma mea ca doi boboci de raţă.

În 1958 Libanul era ameninţat de violenţa care mai târziu avea să se transforme într-un îndelungat război civil. În urma crizei canalului de Suez, s-au acutizat rivalităţile între facţiunile musulmane, inspirate de politica panarabistă a lui Gamal Abder Nasser, şi guvern. Preşedintele Camille Chamoun, un creştin maronit, i-a cerut ajutor lui Einsenhower, astfel că în iulie şi-a făcut apariţia a Patra Flotă a Statelor Unite. Portavioanele au deversat hoarde de puşcaşi marini bine hrăniţi şi avizi de sex. Părinţii şi-au păzit fiicele de două ori mai mult, dar era cu neputinţă să-i împiedici pe tineri să se întâlnească. Am fugit de la şcoală ca să dansez cu yankeii şi am gustat beţia rock'n-rollului şi a interdicţiei. Pentru prima dată statura mea neînsemnată se dovedea avantajoasă, căci cu o singură mână vânjoşii *marines* mă puteau arunca în aer, mă învârteau de două ori deasupra capetelor rase şi mă târau pe duşumea în ritmul chitării frenetice a lui Elvis Presley. Între două salturi mortale am primit şi primul sărut din cariera mea, iar gustul acela de bere şi gumă de mestecat n-avea să mă părăsească timp de doi ani.

Cu sutienul în vârf de băţ

Tulburările din Liban i-au silit pe ai mei să mă trimită cu fraţii mei înapoi în Chile. Am ajuns din nou în casa bunicului, a cărui severitate nu m-a impresionat, căci eram obişnuită cu însingurarea din Liban. Înconjurată de persoane în vârstă, posibilităţile unei aventuri erau reduse la minimum, dar la cincisprezece ani, tocmai când mă gândeam să mă călugăresc ca să nu rămân fată bătrână, un june s-a uitat în jos, m-a zărit prin desenul covorului şi mi-a zâmbit. Poate că-l amuza cum arătam. M-am agăţat de el şi nu i-am mai dat drumul decât cinci ani mai târziu, când a fost în sfârşit de acord să ne căsătorim. Numele lui era Miguel.

În ziua de azi virginitatea e o piedică, dar pe vremuri era o virtute. Se credea că sexul e o compulsie masculină şi romanţiozitatea o obsesie

feminină; bărbatul încerca să primească de la ea „dovada dragostei“, aşa se spunea pe atunci, dar fata rezista, căci nu trebuia să colaboreze la propria ei seducere. Ideea era să ajungă pură la altar, nu atât din moralitate, cât din prudenţă, căci odată făcută numita „dovadă“, intra automat în categoria uşuraticelor, logodnicul se topea în ceaţă şi povestea amicilor. În plus, exista riscul de a rămâne însărcinată, o soartă oribilă pentru o femeie necăsătorită, mai rea decât moartea. Pilula anticoncepţională se inventase de-acum, dar în Chile era pomenită doar în şoaptă şi n-o văzuse nimeni. În ciuda riscurilor, mă îndoiesc că multe fete ajungeau virgine la altar. Cred că nici eu, dar nu sunt chiar sigură, dat fiind că ignoranţa mea în domeniu era abisală, la fel şi cea a iubitului meu. Nu ştiu exact cum am făcut doi copii. Şi atunci a sosit ceea ce aşteptam de ani de zile: valul eliberării sexuale a anilor şaizeci a cuprins şi America de Sud, ajungând într-un târziu şi în colţişorul din sudul continentului în care trăiam. Pop-art, minijupă, droguri, sex, bikini şi Beatles. La început o imitam pe Raquel Welch, cu picioarele ei bronzate şi bluziţele minuscule gata să crape sub presiunea feminităţii ei, dar imediat apoi au apărut hippioţii, cu o estetică absolut diferită. O răsturnare neaşteptată: exuberantele dive ale ecranului au trecut pe planul doi, s-a impus modelul englez Twiggy, un soi de hermafrodit famelic cu machiaj de clovn. Între timp mie îmi crescuseră sânii, ca efect secundar al maternităţii, astfel că din nou m-am pomenit în răspăr cu moda.

Se vorbea de orgii, de schimburi de parteneri şi de pornografie, însă eu n-am avut bafta să particip la nimic din toate astea. Din tenebre au ieşit la lumină şi nişte homosexuali; eu împlineam douăzeci şi opt de ani şi tot nu-mi imaginam cum o făceau. A apărut şi mişcarea feministă şi a dat un nume şi o structură urii împotriva patriarhatului pe care o simţeam încă din copilărie. Vreo trei-patru femei ne-am scos sutienele, le-am înfipt în vârf de băţ şi am defilat pe străzile din Santiago, dar, cum nu ne-a urmat nimeni şi nici măcar n-am apărut în presă, ne-am întors la casele noastre cu coada între picioare.

Pe atunci stilul meu era hippy, pentru că ieşeam mai ieftin. Ani în şir am pus pe mine fuste de stambă şi mărgele indiene în timp ce conduceam un Citroën ieftin pictat cu flori, dar aveam trei joburi, vedeam de casă, îmi creşteam cei trei copii şi aveam un simţ germanic al responsabilităţii. Doar

fustele şi şlapii ţineau de filozofia hippy. Lozinca epocii era „pace şi iubire“, prin iubire înţelegând mai ales amorul liber, care pentru mine venea cam târziu, căci eram iremediabil măritată cu Miguel. Unele prietene aveau amanţi, altele povesteau despre petreceri la care bărbaţii îşi lăsau cheile într-un coş, după care femeile alegeau una cu ochii legaţi, dispuse să-şi petreacă restul nopţii cu proprietarul. Foarte amuzant, numai că nu era pentru mine: eu apăram cu străşnicie conceptul de fidelitate. Am încercat să fumez marijuana în ideea de a-mi relaxa un pic moralitatea, căci nu puteam rămâne de căruţă, în Chile toată lumea cultiva planta asta în grădină sau în baie, dar după şase fumuri fără efecte apreciabile am hotărât că nici asta nu era pentru mine. Eu mă drogam cu cafea şi ciocolată.

Infidelitate

Primul meu reportaj în revista pentru femei la care lucram a produs un scandal. Povestea a început aşa: la o cină în casa unui politician faimos cineva m-a felicitat pentru nişte articole umoristice care-mi apăruseră şi m-a întrebat dacă nu aveam de gând să scriu şi ceva serios. I-am răspuns primul lucru care mi-a trecut prin cap, anume că mi-ar plăcea să fac un interviu cu o soţie infidelă. S-a lăsat o tăcere de gheaţă şi s-a trecut la alt subiect, dar la cafea stăpâna casei – înalt funcţionar guvernamental, treizeci şi opt de ani, îmbrăcată toată în Chanel – m-a tras deoparte şi mi-a spus că dacă juram să n-o dau de gol era de acord să se lase intervievată. A doua zi mă prezentam cu reportofonul la ea la birou şi aflam că avea câţiva amanţi, pentru că era liberă după prânz, pentru că asta-i făcea bine la suflet, la respectul pentru sine şi la ten, şi pentru că bărbaţii nu erau răi deloc. Cu alte cuvinte, exact aceleaşi motive ale atâtor soţi infideli, inclusiv al ei. Doamna avea împreună cu două amice la fel de emancipate ca ea o discretă *garçonnière* pe care mi-a oferit-o plină de amabilitate şi mie, dar nu am avut ocazia s-o folosesc. Concluzia reportajului meu, după ce-am făcut un simplu calcul matematic, era că femeile sunt tot atât de infidele ca şi bărbaţii: altminteri, cu cine şi-ar înşela ei nevestele? Că doar nu ei între ei sau cu acelaşi mic grup de voluntare.

Pe atunci, în Chile bărbaţii cereau ceea ce nu aveau să ofere la rândul lor, adică logodnicele să fie caste, iar nevestele, fidele. O cer şi acum, doar că

nimeni nu-i mai bagă în seamă. În tinereţea mea aproape toate cuplurile de vârsta mea erau în criză şi majoritatea au sfârşit prin a se despărţi. În Chile divorţul nu a existat până în 2004, a fost ultima ţară din lume care l-a legalizat, dar asta a simplificat lucrurile, căci oamenii se cuplau şi se despărţeau fără să treacă prin angarale birocratice. Exemplul cel mai spectaculos pe care-l cunosc este cel al maică-mii, care a trăit şaizeci şi cinci de ani cu tatăl meu vitreg fără a se putea mărita cu el – un concubinaj scandalos în ochii Bisericii Catolice – şi abia când el a rămas văduv s-a putut acest cuplu nonagenar căsători legal. În prezent, mai bine de jumătate din copiii chilieni se nasc în afara matrimoniului. Să te căsătoreşti e scump, să divorţezi e complicat.

În acea societate catolică, conservatoare şi ipocrită din anii şaizeci nimeni nu mi-a iertat tonul dezinvolt al reportajului despre soţia infidelă, cu toate că, aşa cum am spus, era vorba de o practică comună, chiar printre prietenele mele. Dacă intervievata ar fi avut un soţ ţintuit într-un scaun cu rotile şi ar fi iubit un alt bărbat, precis că ar fi provocat o simpatie generală, dar că o făcea de plăcere şi fără să se simtă vinovată era de neacceptat. La revistă au sosit sute de scrisori indignate, ba chiar şi un protest formal al arhiepiscopului de Santiago. Speriată, directoarea mi-a ordonat să scriu un articol despre o nevastă fidelă, ca să potolim publicul, dar n-am găsit nici una care să aibă ceva interesant de spus pe această temă.

Erau vremuri confuze pentru generaţia mea. Citeam *Raportul Kinsey*, *Kamasutra* şi cărţile feministelor americane şi europene, dar trăiam într-un mediu sclifosit, era greu să ieşi din morala falsă şi ipocrită în care eram încarceraţi. Propria mea viaţă prezenta nuanţe schizofrenice: acasă mă purtam precum o gheişă, dar în public pozam în feministă dezlănţuită. Pe de o parte, îmi aşteptam bărbatul cu măslina din martini în dinţi, pe de alta, profitam de cea mai măruntă ocazie pe care mi-o oferea munca de ziarist pentru a sfida molcoma ipocrizie *chilensis*. De pildă, am apărut o dată la televiziune travestită în *chorus girl*, aproape despuiată, cu pene de struţ în fund şi ditamai smaraldul de sticlă în buric. Miguel a luat-o cu umor, dar socrii mei nu mi-au vorbit patru luni. Din păcate, s-a păstrat o casetă video care se mai dă uneori pe post, cu riscul de a o vedea şi nepoţii mei. Nebuniile alea mi-au creat o reputaţie proastă şi au dat naştere la bârfe, se

spunea că eram „lipsită de prejudecăţi“, o insultă gravă în acea societate mândră de prejudecăţile ei, dar de fapt eu continuam să fiu o nevastă fidelă, viaţa mea era o carte deschisă pe care o putea citi oricine.

Un flautist şi alte greşeli

Lovitura militară din 1973 din Chile a pus capăt unei îndelungate tradiţii democratice, iar în 1975 am emigrat împreună cu familia pentru că nici nu puteam şi nici nu voiam să trăim sub dictatura generalului Pinochet. Apogeul eliberării sexuale ne-a prins în Venezuela, o ţară deschisă şi caldă, foarte deosebită de a mea, şi unde senzualitatea se exprimă fără subterfugii sau eufemisme. Plajele erau ticsite de masculi mustăcioşi în slipuri minuscule, croite pentru a-şi pune în evidenţă conţinutul. Cele mai frumoase femei din lume, care câştigau toate concursurile internaţionale de frumuseţe, se plimbau stârnind războaie în ritmul secret al şoldurilor legănate. Acolo m-am eliberat în fine şi eu, am început să fiu atentă la corpul meu, am descoperit că eram o fiinţă senzuală. Aveam treizeci şi trei de ani.

Nu e cazul să insist pe detaliile acelei eliberări, nu am nimic extraordinar de povestit. Ajunge să vă spun că am învăţat ceva ce-avea să-mi servească pentru tot restul vieţii şi pentru literatură: sexul lipsit de conexiune emoţională, oricât de acrobatic ar fi, mă plictiseşte; eu am nevoie de umor, de conversaţie, de simpatie, de ceva de împărţit dincolo de cearşafuri. Am citit acolo într-o zi că deosebirea dintre erotism şi pornografie e că în primul caz se foloseşte o pană iar în al doilea găina toată, dar pentru mine diferenţa rezidă în aceea că pornografia e copulare mecanică, în vreme ce erotismul conţine sentimente şi o poveste.

E un fapt dovedit că în exil majoritatea cuplurilor se despart, lipsite de angrenajul familiei şi al mediului care-i susţinea pe pământul natal; aşa am păţit şi eu cu Miguel. El lucra într-o provincie depărtată din Venezuela, eu rămăsesem la Caracas cu copiii. Curând, drumurile noastre s-au despărţit; după vreo doi ani am cunoscut un flautist argentinian care pleca în Spania, fugind de altă dictatură, şi am lăsat totul ca să-l urmez, precum şoarecii din Hamelin. Timp de o lună am trăit la Madrid o pasiune demnă de un roman, dar care s-a sfârşit într-o mare de lacrimi în clipa când am priceput că în

afara patului eram incompatibili, exact cum îmi ghicise maică-mea în cărţile de tarot. M-am întors la soţ şi copii, hotărâtă să-l dau uitării pe trubadur, să-mi îndrept greşelile, să muncesc, să fac economii, să-mi schimb fustele gitane cu nişte haine decente şi să-l fac fericit pe Miguel, care mă primise înapoi cu inima deschisă. Aproape c-am reuşit. În cei nouă ani care au urmat am încercat amândoi să ne salvăm relaţia, numai că un cristal plesnit e cam greu de reparat.

În prima jumătate a deceniului opt nu puteai vedea nici un film – cu excepţia celor ale lui Walt Disney – în care să nu apară făpturi copulând. Până şi în documentarele de ştiinţă vedeai ţânţari şi pinguini în acţiune. Morala se schimbase într-atât, încât m-am dus cu mama să vedem filmul japonez *Imperiul simţurilor*, în care un cuplu moare în timp ce face amor, iar maică-mii i s-a părut poetic. Acum tatăl meu vitreg le dădea la citit nepoţilor *O mie şi una de nopţi*, care erau de o naivitate înduioşătoare prin comparaţie cu revistele de pe tarabe. Trebuia să mă documentez serios pentru a răspunde întrebărilor copiilor mei – „mami, ce-i aia zoofilie?“ – şi să nu mă tulbur atunci când puştii mei umflau prezervative şi le agăţau ca pe baloane la petrecerile de aniversare.

Făcând ordine în camera fiului meu adolescent, Nicolás, am dat peste o carte învelită în hârtie maro; nu trebuia să fii expert ca să-i ghiceşti conţinutul. Era unul din manualele acelea sexuale care la liceu se schimbau pe poze de fotbalişti. Dând cu ochii de ilustraţiile unor amanţi în pielea goală care se frecau reciproc cu *mousse* de somon, am realizat cât eram de înapoiată. Găteam de atâta amar de vreme şi nu cunoşteam multiplele foloase ale somonului! Pe ce lume mă aflasem oare? Nici măcar nu aveam în dormitor o oglindă sau un trapez. Împreună cu Miguel am decis să-l actualizăm, numai că în urma unor contorsionări destul de periculoase, după cum am constatat ulterior făcând radiografii la coloană, am terminat prin a ne da cu alifie pe articulaţii, nu cu *mousse* pe punctul G.

Când fiică-mea Paula a terminat liceul şi s-a apucat să studieze psihologie, cu specializare în sexualitate, am prevenit-o că era o imprudenţă, că vocaţia ei n-avea să fie corect înţeleasă; nu trăiam în Suedia, ci în America Latină, dar ea a insistat. Paula avea un iubit sicilian şi aveau de gând să se căsătorească şi să facă o jumătate de duzină de plozi, asta

după ce va învăţa să gătească pastele. Fizic, fiică-mea păcălea pe oricine, semăna cu o Fecioară de Murillo: gracilă, dulce, cu plete lungi şi ochi languroşi, cine să-şi închipuie că era expertă în orgasme? Am făcut în perioada aceea o călătorie în Olanda şi Paula mi-a comandat o serie de materiale documentare care-i erau necesare pentru cursuri. Şi aşa am ajuns eu, cu lista în mână, la o prăvălie din Amsterdam şi am cumpărat casete video şi cărţi explicite, banane din cauciuc care funcţionau pe bază de baterii şi prezervative cu mutra lui Mickey Mouse. Dar asta nu a fost lucrul cel mai jenant. Mult mai rău a fost la Caracas, unde la vamă mi s-a deschis bagajul şi-a trebuit să explic că toate chestiile alea nu erau pentru mine, ci pentru fiică-mea. Paula umbla peste tot cu o valijoară cu jucării erotice după ea şi, exact cum prevăzusem, iubitul sicilian şi-a pierdut răbdarea şi a declarat că nu era dispus să accepte ca iubită-sa să măsoare penisul unor bărbaţi care nici măcar nu făceau parte din familie. Pusă să opteze între măritiş şi diplomă, Paula a preferat a doua variantă şi logodnicul s-a topit în ceaţă. În perioada cursurilor ei de sexualitate, în casa noastră am văzut filme cu toate combinaţiile posibile: femeie cu câine, paraplegic cu obeză, chinezoaică cu echipă de fotbal etc. Plus că veneau la ceai tot felul de transsexuali, pederaşti, necrofili şi onanişti, în timp ce Fecioara lui Murillo îi servea cu fursecuri, iar eu învăţam cum poate un chirurg transforma o femeie în bărbat cu ajutorul unei bucăţi de maţ.

Un cuplu de ştrengari bătrâni

În 1987 aveam patruzeci şi cinci de ani, publicasem trei romane şi copiii mei nu mai aveau nevoie de mine. Atunci căsnicia mea s-a terminat în mod oficial. Nicolás renunţase la şuviţele verzi din păr, îşi scosese din urechi cei paisprezece cercei şi mergea la universitate; Paula schimbase sexologia, care se dovedise prea puţin rentabilă, cu un masterat în educaţie cognitivă şi învăţase să gătească paste, în ideea de a găsi alt logodnic. Pe care l-a şi găsit în acelaşi an, s-au căsătorit şi au apucat să fie fericiţi o scurtă perioadă, până când a venit moartea şi a luat-o. Dar asta e altă istorie.

Divorţul meu de Miguel a avut loc la Caracas, în termenii civilizaţi care ne caracterizaseră relaţia de aproape trei decenii; am rămas prieteni, pentru că, dacă dragostea se dusese, tandreţea rămăsese intactă. O lună mai târziu,

Miguel o cunoştea pe Marta, pentru el femeia ideală, şi se întorceau în Chile, în timp ce, pentru prima dată, eu eram singură. Fără obligaţii, mi-am zis să mă bucur de viaţă, cu speranţa că la vârsta mea aş mai fi în stare să seduc nişte tipi cam neatenţi. Libertatea asta a durat fix patru luni şi douăzeci de zile. Băteam nordul Californiei promovându-mi cărţile când l-am cunoscut pe Willie, un avocat american care-mi citise cel de-al doilea roman, *Despre dragoste şi umbră*, şi rămăsese impresionat de scena de dragoste dintre Irene şi Francisco. „Autoarea asta vede lucrurile la fel ca mine“, îi spusese unei prietene, drept care venise să mă cunoască la librăria la care vorbeam.

Dacă l-ai întreba, Willie ar zice că a fost întâlnirea a două suflete care s-au iubit deja într-o viaţă anterioară, dar în ce mă priveşte a fost un impuls venit din pură poftă carnală. Tipul mi s-a părut chiar exotic: alb ca laptele, cu ochi albaştri de irlandez şi vorbind spaniola precum un bandit mexican. Acest episod din viaţa mea l-am povestit de o mie de ori, aşa că rezum. Să spunem că i-am intrat în viaţă fără să fiu poftită şi că de-atunci suntem împreună. Iar după vreo două săptămâni am constatat că în afară de pofta trupească iniţială eram şi amorezată. E uşor să te îndrăgosteşti de Willie, deşi e antiteza amantului *latino* clasic: nu-mi şopteşte dulcegării, nu dansează lipindu-mă de el şi mă tratează ca pe un camarad. Însă are darul monogamiei şi, date fiind condiţiile adecvate, îl am şi eu.

În materie de sex, tendinţele se schimbă rapid; de aceea, în anii nouăzeci mi-am zis să mă pregătesc pentru apariţia nepoţilor, care să se poată lăuda cu o bunică modernă. Eram gata să urmez un curs de sex tantric, să fac rost de o păpuşă prevăzută cu orificii practicabile şi să dresez căţelul pentru fotografii indecente, numai că a venit SIDA şi ne-am întors la vremurile întunecate de dinainte de apariţia pilulei contraceptive. Iar când au apărut nepoţii, le-am cumpărat ursuleţi de pluş şi mi-am recapitulat cunoştinţele despre fluturi şi flori. Omenirea a fost paralizată o vreme de teroarea provocată de epidemia care semăna cu o pedeapsă divină, asta până s-au descoperit medicamente care s-o ţină sub control şi s-a revenit la promiscuitate, deşi mai cu grijă. Între timp, de la preşedintele Bill Clinton am aflat că sexul oral nu e sex dacă e practicat la Casa Albă, iar Biserica Catolică ne-a convins că pedofilia nu e un păcat dacă e practicată de un

preot. Internetul a pus la dispoziţia tuturor tot ce înainte fusese un mare secret, astfel că în prezent oricine poate experimenta virtual înaintea ecranului cele mai elaborate perversiuni. Nici asta nu e sex sau păcat. Eu nu reuşesc să fiu la curent cu progresele în materie de sex, oricât aş studia, nepoţii mei ştiu mai mult decât mine. Şi nu îi miră nimic.

În mulţii ani de când scriu am explorat diverse genuri: ficţiune, proză scurtă, memorii, eseuri, romane istorice şi pentru tineret, chiar şi reţete de bucătărie, şi în mai toate cărţile mele există scene de dragoste – în afară de cele pentru copii, căci se opun editorii – dar o carte erotică nu am scris. Poate c-am s-o fac după moartea maică-mii, ca să nu o fac să treacă printr-un moment neplăcut, deşi perspectiva mă cam sperie. Şi în materie de sexualitate, şi în materie de violenţă lucrurile se petrec cam la fel: se exagerează tot mai mult pentru a atrage un public deja sastisit. Nu e nimic nou de oferit, doar efectele speciale pot fi intensificate.

Willie şi cu mine am supravieţuit multor suişuri şi coborâşuri şi câtorva tragedii. Un celebru compozitor german ne-a spus odată că trăise mai multe vieţi cu aceeaşi femeie. Că erau de patru decenii împreună şi se schimbaseră mult faţă de momentul în care se cunoscuseră. De şapte ori fuseseră gata să se despartă, pentru că relaţia lor slăbise şi nu mai recunoşteau în celălalt omul de care se îndrăgostiseră în adolescenţă, dar că de fiecare dată hotărau să facă ajustările necesare, să dea o şansă dragostei şi să-şi reînnoiască jurămintele. „Am trecut de şapte praguri“, a spus el. Tocmai atunci Willie şi cu mine ne aflam pe unul din pragurile acelea, cel al vârstei mature, când aproape totul se deteriorează: trupul, capacitatea mentală, energia şi sexualitatea. Ce naiba se întâmplase cu noi? Că nu venise treptat, ci ne lovise brusc, ca un tsunami. Într-o dimineaţă ne văzuserăm goi în oglinda mare din baie şi ne speriaserăm. Cine erau babalâcii ăia care ni se furişaseră în casă?

În cultura noastră, care supraevaluează tinereţea şi frumuseţea, ai nevoie de multă dragoste şi de nişte trucuri de iluzionist ca să păstrezi vie dorinţa faţă de fiinţa care te excita şi acum e plină de beteşuguri şi uzată. La vârsta mea respectabilă, care îmi oferă reducere la cinema şi la transportul în comun, interesul meu pentru erotism a rămas acelaşi ca întotdeauna. Mama, care a împlinit nouăzeci de ani, spune că asta nu se termină niciodată, dar e

mai bine să nu o spui, pentru că e şocant; se presupune că bătrânii sunt asexuaţi, precum amoebele. Poate că dacă aş fi singură nici nu m-aş gândi foarte mult la treaba asta, e cazul multor prietene, dar, cum îl am pe Willie, pretenţia mea e să îmbătrânesc mai ştrengăreşte. Pe dinăuntru Willie nu s-a schimbat, continuă să fie acelaşi bărbat puternic şi bun de care m-am îndrăgostit, prin urmare mă străduiesc să păstrez aprins focul pasiunii, chiar dacă nu mai e vorba de vâlvătaia unei torţe, ci de flăcăruia discretă a unui chibrit. Alte cupluri de vârsta noastră exaltă valorile duioşiei şi ale companiei, care au înlocuit agitaţia pasiunii, însă i-am pus în vedere lui Willie că nu am de gând să schimb senzualitatea pe ceva ce-mi oferă deja căţeluşa mea. Nu încă…

Deşteptarea

> Ce păcat că ardoarea înflăcărată se transformă într-o dragoste potolită! Mie îmi place tocmai înflăcărarea.
>
> (Din *Viaţă şi spirit*)

Misterul sexualităţii s-a deşteptat în mine la opt ani cu un episod pe care l-am povestit în prima mea carte de memorii, Paula*. Aventura din copilărie s-ar fi putut sfârşi cu un viol, dar n-a apucat, însă s-a terminat cu o crimă*

în mod sigur fără nici o legătură cu cele întâmplate, deşi în mintea mea ambele fapte vor fi mereu legate. Cauză şi efect, păcat şi pedeapsă. Lucrurile mi se cam învălmăşesc în amintire, nu mai ştiu în ce ordine s-au succedat, nici cât e adevăr şi cât am inventat, singurul lucru cert e emoţia mea de atunci: un amestec exploziv de curiozitate, plăcere, frică şi vină, pe care nu l-am mai simţit niciodată la fel de intens. Experienţa mea a fost simplă şi se poate relata în două fraze: un pescar a dat de mine pe o plajă, mi-a dat să mănânc un arici de mare şi m-a dus în pădure, unde m-a mângâiat; la puţin timp după aceea a fost ucis într-un conflict. După şaizeci de ani, pentru mine sexul unui bărbat şi aroma de iod şi sare a ariciului-de-mare sunt inseparabile, genul ăsta de fixaţie de care lumea scapă cu psihanaliză, însă eu prefer să-mi exorcizez demonii prin scris. „Şi s-a uitat la mine cu o expresie indescifrabilă, mi-a luat o mână şi şi-a pus-o pe sex. Am perceput ceva umflat sub pânza umedă a slipului, ceva care se mişca, ceva ca o bucată groasă de furtun; am vrut să-mi trag mâna, dar mi-a ţinut-o cu putere, şoptindu-mi cu glas schimbat să nu-mi fie frică, n-o să-mi facă nimic rău, doar lucruri bune. Soarele era şi mai arzător, lumina şi mai albă, mugetul oceanului şi mai tunător în timp ce sub mâna mea duritatea aceea căpăta parcă o viaţă proprie.“ În mai multe romane am explorat forţa brutală a sentimentelor care însoţesc descoperirea senzualităţii la o fată sau un băiat. Aproape de fiecare dată relatarea e vehementă sau violentă, aşa cum a fost experienţa mea şi cum sunt de regulă pasiunile infantile, când ne lipsesc frâna raţiunii şi poleiala de cinism pe care o dobândim cu trecerea anilor, după ce trecem prin destule eşecuri şi dezamăgiri. Totuşi, mi s-a întâmplat să tratez subiectul cu umor, ca în scena dintre Rolf Carlé şi verişoarele sale dolofane, din Eva Luna*; chiar aşa, cu râsete şi sărutări, aş fi vrut să fie şi propria mea deşteptare.*

Verişoarele lui Rolf Carlé erau curtate de doi pretendenţi care descindeau în linie dreaptă din fondatorii Coloniei, patroni ai singurei industrii de lumânări decorative, a cărei producţie se vindea în toată ţara şi chiar se exporta. Fabrica încă există, iar prestigiul ei este atât de mare, că la vizita Papei, când guvernul le-a comandat o lumânare de şapte metri lungime şi doi lăţime, care să stea aprinsă în Catedrală în tot acest timp, nu doar că au modelat-o perfect, au decorat-o cu scene ale Patimilor lui Christos şi au

aromatizat-o cu esenţă de brad, ci au reuşit s-o transporte cu camionul de la munte în capitală, sub un soare de plumb topit, fără să-şi piardă forma de obelisc, mirosul de Crăciun şi culoarea de fildeş vechi. Conversaţia celor doi se învârtea în jurul tiparelor pentru lumânări, al culorilor şi parfumurilor folosite. Erau cam plicticoşi uneori, dar chipeşi, destul de prosperi şi îmbibaţi pe dinafară şi pe dinăuntru de aroma cerii de albine şi a esenţelor. Erau partidele cele mai bune din Colonie, toate fetele găseau un pretext ca să se ducă să cumpere lumânări îmbrăcate în rochiile lor cele mai frumoase, dar Rupert le inculcase fetelor sale ideea că oamenii ca ei, care se năşteau de multe generaţii din aceeaşi familie, aveau sângele subţiat şi puteau zămisli urmaşi taraţi. Sincer opus teoriilor raselor pure, credea că cele mai bune exemplare se nasc din amestec, iar ca s-o dovedească şi-a încrucişat câinii de rasă cu maidanezi. Au rezultat nişte dihănii de dimensiuni şi tip de blană imposibile, pe care nimeni n-a vrut să le cumpere, dar care s-au dovedit mult mai deştepţi decât semenii lor cu pedigri, lucru dovedit în momentul în care au învăţat să meargă pe sârmă şi să danseze vals pe labele dindărăt. Mai bine să vă căutaţi bărbaţi din afară, spunea el făcându-i în ciudă lui Burgel, care nici nu voia să audă aşa ceva; gândul că fetele ei s-ar fi putut mărita cu nişte masculi negricioşi cu mers de rumbă i se părea un coşmar de neînchipuit. Nu fi obtuză, Burgel. Obtuz eşti tu, ce, vrei să ai nepoţi mulatri? Indigenii acestei ţări nu sunt blonzi, dar nici nu sunt toţi negri, femeie. Puneau capăt discuţiei suspinând cu numele lui Rolf Carlé pe buze, regretând că nu aveau doi nepoţi ca el, câte unul pentru fiecare fată, căci, deşi exista o legătură de rudenie şi antecedentul înapoierii mintale a Katharinei, puteau jura că Rolf nu era purtător de gene defecte. Îl considerau ginerele perfect, muncitor, educat, cult, cu purtări alese, ce poţi cere mai mult. Pentru moment, tinereţea lui era singurul impediment, dar de asta se vindecă toată lumea.

Fetele, inocente, nu s-au conformat imediat aspiraţiilor părinţilor, dar când s-au deşteptat au lăsat în urmă preceptele modestiei şi prudenţei în care fuseseră educate. Au remarcat ochii înfocaţi ai lui Rolf, îl văzuseră intrând ca o umbră în camera lor ca să le cerceteze rochiile şi interpretaseră asta ca o dovadă de dragoste. Au discutat între ele, şi-au propus să se iubească platonic toţi trei, dar după ce i-au admirat torsul gol şi părul

arămiu răvăşit de vânt în timp ce năduşea muncind de zor pe câmp sau în atelierul de tâmplărie, s-au răzgândit, ajungând la fericita concluzie că Dumnezeu crease două sexe cu un scop evident. Aveau o fire veselă şi erau obişnuite să împartă totul, camera, baia, hainele şi multe altele, astfel că nu li s-a părut nimic anormal să-şi împartă şi iubitul. Remarcaseră condiţia fizică excelentă a băiatului; puterile şi tragerea de inimă îl făceau să ducă la îndeplinire sarcinile grele pe care i le dădea unchiul Rupert, iar ele erau sigure că forţele i-ar fi ajuns şi să se zbenguie cu ele. Totuşi, lucrurile nu erau chiar aşa de simple: sătenii nu aveau vederile destul de largi pentru a înţelege o legătură în triunghi, şi chiar tatăl lor, în ciuda pretenţiilor lui de modernism, nu ar fi admis aşa ceva. Iar mama, nici gând, ar fi fost în stare să înfigă cuţitul în locul cel mai vulnerabil al nepotului.

În curând, Rolf Carlé a constatat la ele o schimbare de atitudine. Îi puneau în farfurie fripturile cele mai mari, îi turnau un munte de frişcă peste desert, şuşoteau în spatele lui, se fâstâceau când el îşi dădea seama că e observat, îl atingeau în trecere, ca din întâmplare, dar fiecare atingere purta o încărcătură erotică atât de mare, că nici un anahoret n-ar fi rămas indiferent. Până atunci, Rolf se purta prudent şi disimulat cu ele, ca să nu fie nici nepoliticos şi nici să se izbească de un refuz, care i-ar fi rănit de moarte orgoliul personal, dar încet-încet a început să se uite la ele cu îndrăzneală şi îndelung, pentru că nu voia să ia o hotărâre precipitată. Pe care din ele s-o aleagă? Ambele i se păreau încântătoare, cu pulpele lor robuste, sânii îndesaţi, ochii ca marea şi tenul ca de infantă. Cea mare era mai amuzantă, dar îl seducea şi cochetăria suavă a mezinei. Bietul Rolf s-a zbătut pradă unor cumplite îndoieli, până când fetele s-au plictisit să tot aştepte să ia el iniţiativa şi au pornit un atac frontal. L-au înhăţat în grădina cu căpşuni, i-au pus piedică şi s-au năpustit asupra lui, l-au gâdilat şi mania lui de a se lua în serios s-a făcut praf sub valul de destrăbălare. I-au descheiat pantalonii, l-au descălţat, i-au rupt cămaşa şi şi-au băgat mâinile de nimfe năzdrăvane în locuri de neimaginat. Din ziua aceea Rolf a lăsat deoparte cititul, a neglijat căţeluşii, a dat uitării ceasurile cu cuc, scrisorile mamei şi chiar propriul său nume. Umbla în transă, cu simţurile aprinse şi mintea confuză. De luni şi până joi, când casa era liberă de vizitatori, ritmul treburilor scădea, iar cei trei tineri aveau câteva ceasuri de libertate pe care le foloseau pentru a se

pierde în odăile, acum libere, rezervate turiştilor. Pretexte se găseau: trebuiau aerisite pilotele, spălate geamurile, stârpiţi gândacii, ceruită mobila sau schimbate cearşafurile. Fetele moşteniseră de la tatăl lor simţul echităţii şi spiritul de organizare, aşa că în timp ce una rămânea pe culoar să ţină de şase, cealaltă se închidea în cameră cu Rolf. Respectau rândul cu rigurozitate, dar, din fericire, băiatul habar n-avea de acest amănunt umilitor. Ce făceau când erau singuri? Nimic nou, aceleaşi jocuri între verişori pe care omenirea le cunoaşte de şase mii de ani. Partea cu adevărat interesantă a început când s-au hotărât să se întâlnească noaptea toţi trei în acelaşi pat, protejaţi de sforăiturile părinţilor din camera alăturată. Rupert şi Burgel dormeau cu uşa deschisă, ca să-şi supravegheze fetele, ceea ce le permitea şi lor să-şi supravegheze părinţii. Rolf Carlé era la fel de neexperimentat ca şi ele, dar de la bun început a avut grijă să nu le lase însărcinate şi şi-a pus la bătaie în jocurile de alcov tot entuziasmul şi inventivitatea cu care suplinea ignoranţa sa amoroasă. Energia îi era alimentată permanent de splendidul cadou al celor două verişoare, atât de calde, deschise ca un fruct, tot timpul sufocându-se de râs şi binedispuse. În plus, faptul de a o face pe tăcute, speriaţi de scârţâitul patului, cu pătura trasă peste cap şi învăluiţi în căldura şi mirosurile contopite, era un stimulent care îi punea pe jar. Erau la vârsta la care poţi face dragoste neobosit. Şi-n timp ce fetele înfloreau de o vitalitate estivală, cu ochii tot mai albaştri, pielea tot mai luminoasă şi zâmbetul tot mai fericit, Rolf uita locuţiunile latineşti, se izbea de mobilă şi dormea în picioare, servind turiştii pe jumătate somnambul, cu genunchii tremurând şi privirile pierdute. Copilul ăsta munceşte prea mult, Burgel, uite ce palid e, trebuie să-i dăm vitamine, spunea Rupert, nebănuind că pe ascuns nepotul devora porţii zdravene din faimosul preparat afrodiziac al mătuşii pentru a nu da rateuri când îi era lumea mai dragă. Cei trei veri au descoperit împreună modalităţile de a decola, ba chiar au ajuns să zboare foarte sus în câteva rânduri. Băiatul s-a resemnat cu ideea că partenerele lui aveau o capacitate sporită de a ajunge la delectare şi puteau repeta asta de mai multe ori în aceeaşi şedinţă, drept care a învăţat să-şi dozeze puterile şi plăcerea prin tehnici improvizate, pentru a-şi menţine prestigiul intact şi a nu le dezamăgi. După nişte ani a aflat că aceleaşi metode se foloseau în China

încă de pe vremea lui Confucius şi şi-a spus că nu-i nimic nou sub soare, expresie pe care o folosea şi unchiul Rupert de fiecare dată când citea ziarul. Erau nopţi când cei trei amanţi erau atât de fericiţi, că uitau să se mai despartă şi adormeau într-un nod de membre înlănţuite, băiatul potopit de o masă moale şi înmiresmată, legănat de somnul fetelor. Se trezeau la primul cântat al cocoşilor, exact la timp pentru a fugi fiecare în patul lui înainte de a fi descoperiţi în păcatul delicios. La un moment dat, surorile s-au gândit să-l tragă la sorţi pe Rolf, aruncând o monedă în aer, dar după aceste memorabile bătălii şi-au dat seama că erau legate de el printr-un sentiment jucăuş şi festiv, absolut inadecvat pentru a pune bazele unei căsnicii respectabile. Femei cu simţ practic, au socotit că e mai convenabil să se mărite cu aromatizaţii fabricanţi de lumânări şi să-şi păstreze verişorul ca amant şi, eventual, ca tată al copiilor ce aveau să vină, evitând astfel riscul plictiselii, chiar dacă nu şi pe acela de a aduce pe lume copii semitaraţi. Aranjament care nu i-a trecut niciodată prin minte lui Rolf Carlé, hrănit cu literatură romantică, romane cavalereşti şi rigide precepte de onoare inculcate în copilărie. În timp ce ele puneau la cale combinaţii îndrăzneţe, el nu reuşea decât să treacă de bine, de rău peste vina de a le iubi pe amândouă, sub pretextul că era vorba de un acord temporar, al cărui ultim scop era să se cunoască mai bine înainte de a forma un cuplu; dar un contract pe termen lung i se părea o perversiune abominabilă. Se zbătea într-un conflict insolubil între dorinţa mereu reînnoită cu mare succes de aceste două corpuri opulente şi generoase şi propria sa severitate, care-l făcea să considere matrimoniul monogam ca pe singurul drum posibil pentru un bărbat decent. Nu fi prost, Rolf, nu vezi că nouă nu ne pasă? Eu nu te vreau doar pentru mine, soră-mea la fel, hai să continuăm aşa cât suntem necăsătorite, şi chiar şi după aia. Însă această propunere i-a zgâlţâit brutal vanitatea. A fost cuprins de indignare timp de treizeci de ore, după care a învins concupiscenţa. Şi-a adunat demnitatea de pe jos şi s-a dus în patul lor. Iar adorabilele verişoare, încadrându-l de o parte şi de alta, vesele şi goale-puşcă, l-au învăluit încă o dată în ceaţa delicioasă, parfumată cu scorţişoară, cuişoare, vanilie şi lămâie, înnebunindu-i simţurile şi anulându-i aridele virtuţi creştine. Aşa au trecut trei ani, suficient ca să-l vindece pe Rolf Carlé de coşmarurile macabre şi să-l aducă la sentimente plăcute. Şi

poate că fetele ar fi câştigat definitiv lupta împotriva scrupulelor sale şi el ar fi rămas alături de ele tot restul zilelor, îndeplinindu-şi umil sarcina de amant şi de tată îngăduitor, dacă destinul nu i-ar fi fost trasat spre altă direcţie.

(Din *Eva Luna*)

Din noaptea aceea, Elena l-a privit pe Bernal cu alţi ochi. A uitat că-i detestase briantina, scobitorile şi aroganţa, iar când îl vedea sau îl auzea vorbind îşi amintea melodiile de la petrecerea improvizată şi simţea ceva cald sub piele, o tulburare în suflet, o febră pe care n-o putea pune în cuvinte. Îl observa de la distanţă, cu coada ochiului, descoperind astfel ceea ce până atunci nu ştiuse să vadă: umerii lui, gâtul lat şi puternic, arcuirea senzuală a buzelor groase, dinţii perfecţi, eleganţa mâinilor lungi şi fine. O cuprindea dorinţa insuportabilă de-a se apropia de el şi de a-şi îngropa obrajii în părul lui negru de pe piept, de a-i asculta bătăile inimii şi aerul ce-i vibra în plămâni, de a-i adulmeca mirosul pe care-l ştia sec şi pătrunzător, ca de piele tăbăcită sau de tutun. Se vedea jucându-se cu părul lui, pipăindu-i muşchii spatelui sau ai picioarelor, descoperindu-i forma tălpilor sau transformată în fum pentru a-i intra prin gât şi a-l invada în întregime. Însă, dacă bărbatul îşi ridica privirea şi o întâlnea pe a ei, Elena fugea în curte şi se ascundea tremurând în cotlonul cel mai depărtat. Bernal se făcuse stăpân peste toate gândurile ei şi nu suporta să stea mult timp departe de el. La şcoală se mişca de parcă s-ar fi aflat într-un coşmar, oarbă şi surdă, cu excepţia imaginilor ei lăuntrice în care îl vedea numai pe el. Oare ce făcea în clipa aceea? Poate dormea cu faţa-n jos, cu jaluzelele coborâte, în odaia umbrită, în aerul cald învârtit de aripile ventilatorului, cu un fir de sudoare de-a lungul spinării, faţa îngropată în pernă. De cum auzea clopoţelul, o zbughea spre casă, rugându-se ca bărbatul să nu se fi deşteptat între timp, aşa încât ea să apuce să se spele, să se îmbrace cu haine curate şi să-l aştepte în bucătărie, unde se prefăcea ocupată, ca nu cumva maică-sa să-i mai dea şi altceva de făcut. Apoi, când îl auzea ieşind din baie, fluierând, se perpelea de nerăbdare şi teamă, convinsă că ar fi murit de plăcere dacă ar fi atins-o sau i-ar fi vorbit, dorind ca acest lucru să se întâmple, dar totodată gata să dispară printre mobile; nu putea trăi fără el, dar nici nu putea suporta

prezenţa lui dogoritoare. Îl urmărea în taină peste tot, slujindu-l cu scrupulozitate; îi ghicea fiecare dorinţă şi i-o împlinea înainte ca el să i-o ceară, dar se mişca tot timpul ca o umbră pentru a nu ieşi în evidenţă.

Noaptea, Elena nu putea dormi, deoarece el nu era în casă. Sărea din hamac şi bântuia pe la primul etaj ca o fantomă, până-şi lua inima în dinţi şi intra pe furiş în camera lui. Închidea uşa după ea şi ridica puţin jaluzelele, pentru ca în lumina ce pătrundea de afară să-şi desfăşoare ceremoniile prin care se făcea stăpână pe acea parte din sufletul bărbatului impregnată în obiectele lui. În ovalul oglinzii, negru şi lucios ca o baltă de noroi, se scruta îndelung şi, pentru că acolo se examina şi el, urmele celor două imagini se puteau suprapune într-o îmbrăţişare. Se apropia de oglindă cu ochii larg deschişi, privindu-se cu ochii lui, sărutându-şi propriile buze cu un sărut rece şi dur, pe care şi-l închipuia fierbinte, ca gura bărbatului. Simţea cum pieptul îi atingea sticla oglinzii şi cum i se întăreau minusculele cireşe ale sânilor, iar o durere surdă se prelingea în jos şi se instala cu precizie într-un punct situat între coapse. Aştepta de fiecare dată apariţia acestei dureri. Îşi punea o cămaşă de-a lui şi-i încălţa cizmele scoase din dulap. Făcea câţiva paşi prin încăpere, cu multă grijă, să nu facă zgomot. Astfel îmbrăcată cotrobăia prin sertare, se pieptăna cu pieptenele lui, muşca din periuţa lui de dinţi, îşi trecea limba peste crema lui de bărbierit, îi mângâia hainele murdare. Apoi, fără să ştie de ce, îşi scotea cămaşa, cizmele şi cămaşa de noapte şi se întindea goală pe patul lui Bernal, adulmecându-i cu nesaţ mirosul, invocându-i căldura pentru a se cuibări în ea. Îşi atingea trupul peste tot, începând cu craniul ei de-o formă ciudată, cartilagiile translucide ale urechilor, orbitele ochilor, interiorul gurii, apoi în jos, urmărind linia oaselor, pliurile, unghiurile şi curbele acelui întreg insignifiant care era ea însăşi, dorindu-şi să fie enormă, grea şi compactă ca o balenă. Se vedea umplută cu un lichid vâscos şi dulce ca mierea, umflată şi crescută până la dimensiunile unei păpuşi neobişnuite, ocupând cu trupul ei voluminos tot patul, toată încăperea, până când tumescenţa ei umplea toată casa. Uneori, extenuată, adormea plângând pentru câteva minute.

Într-o dimineaţă de sâmbătă, de la fereastră, Elena îl văzu pe Bernal apropiindu-se pe la spate de maică-sa, care spăla rufe într-o covată. Bărbatul îi puse mâna pe talie, dar femeia nu se clinti, de parcă greutatea

acelei mâini ar fi făcut parte din trupul ei. Elena percepu de la distanţă gestul lui de posedare, actul de dăruire al mamei ei, intimitatea celor doi, acel curent ce-i unea cu taina lui extraordinară. Brusc, fata se simţi scăldată în sudoare din creştet până în tălpi, nu mai putea respira, inima îi era o pasăre speriată în coşul pieptului, îi amorţeau mâinile şi picioarele, degetele îi stăteau să plesnească de presiunea sângelui. Din acea zi începu să-şi spioneze mama.

Descoperi, unul câte unul, semnele pe care le căuta: la început doar o privire, un salut cam prelungit, complicitatea unui zâmbet, bănuiala că pe sub masă picioarele li se atingeau şi pretextele pe care le inventau pentru a rămâne singuri. Până la urmă, într-o noapte, pe când se întorcea din camera lui Bernal, unde-şi desfăşurase ritualul de îndrăgostită, auzi un zgomot de ape subterane din odaia mamei sale şi înţelese atunci că-n tot acel timp cât ea crezuse că Bernal îşi câştiga existenţa cu cântece nocturne, el se afla de fapt în celălalt capăt al coridorului şi că, în vreme ce ea îi săruta chipul în oglindă şi-i inspira mireasma din cearşafuri, el era cu mama ei. Cu iscusinţa sa de-a trece neobservată, dobândită în atâţia ani, se strecură în odaie şi-i văzu pe amândoi dăruiţi plăcerii. Abajurul cu franjuri filtra o lumină caldă, care-i scotea în evidenţă pe amanţii întinşi pe pat. Mama ei devenise o fiinţă rotundă, trandafirie, tânguitoare, opulentă, unduindu-se ca o anemonă de mare, toată numai tentacule şi ventuze, toată numai gură, mâini, picioare şi orificii; se rostogolea neîncetat, lipită de trupul voluminos al lui Bernal, care, prin contrast, părea rigid şi neîndemânatic, cu mişcări spasmodice, o bucată de lemn scuturată de o inexplicabilă rafală de vânt. Până atunci fata nu mai văzuse goliciunea unui bărbat şi fu uimită de cât de mari erau diferenţele. Masculinitatea lui îi păru brutală şi-i trebui un timp ca să-şi domine spaima şi să poată privi. Totuşi, brusc, scena o fascină şi începu să urmărească atent, ca să înveţe gesturile prin care mama ei îl cucerise pe Bernal, gesturi mai puternice decât toată dragostea ei, decât toate rugile ei, decât visele şi chemările ei tăcute, decât toate ceremoniile ei magice menite să-l aducă lângă ea. Era convinsă că-n dezmierdările şi şuşotelile acelea se găsea cheia secretului şi că, dacă ar fi reuşit să le stăpânească, Juan José Bernal ar fi dormit cu ea în hamacul pe care noapte de noapte şi-l atârna de două cârlige în camera cu dulapuri.

Elena îşi petrecu următoarele zile într-un crepuscul. Îşi pierduse cu desăvârşire interesul pentru cei din jur, chiar şi pentru Bernal, care în mintea ei trecuse într-un compartiment de rezervă; se adânci într-o realitate fantastică ce înlocui în totalitate lumea celor vii. Îşi vedea de treburile ei în virtutea obişnuinţei, dar nu punea suflet în nimic din ce făcea. Când maică-sa îşi dădu seama că nu avea chef de nimic, puse totul pe seama pubertăţii care se apropia şi, cu toate că era limpede că fata era prea mică, îşi făcu timp să stea de vorbă cu ea între patru ochi şi s-o lămurească ce era cu gluma de-a te fi născut femeie. Fata ascultă, într-o tăcere ipocrită, un discurs despre blesteme biblice şi sânge menstrual, convinsă că nu i se va întâmpla niciodată aşa ceva.

Miercuri, Elena simţi pentru prima oară săptămâna aceea că i se făcuse foame. Intră în cămară cu un deschizător de conserve şi o lingură şi devoră conţinutul a trei cutii de linte, după care curăţă ceara roşie a unui caşcaval olandez şi muşcă din el ca dintr-un măr. Fugi apoi în curte şi, aplecându-se, vomită peste muşcate o mixtură verde. Durerile de burtă şi gustul acru din gură o făcură să-şi recapete simţul realităţii. În noaptea aceea dormi liniştită în hamac, sugându-şi degetul aşa cum făcuse în leagăn. Joi se deşteptă binedispusă, o ajută pe maică-sa să prepare cafeaua pentru clienţii pensiunii, apoi luă împreună cu ea, în bucătărie, micul dejun, înainte de-a se duce la şcoală. În schimb, ajungând acolo, se plânse de puternice crampe la stomac, se răsuci şi ceru voie la baie de atâtea ori încât, la jumătatea dimineţii, învăţătoarea o învoi să meargă acasă.

Elena făcu un ocol lung, evitând străzile cartierului, şi se apropie de casă pe la zidul din spate, înălţat deasupra unei viroage. Reuşi să-l escaladeze şi să sară în curte cu mai puţine riscuri decât se aştepta. Calculase că la ora aceea maică-sa era la piaţă şi, cum era zi de peşte proaspăt, va mai trece o vreme până să se întoarcă. În casă nu se aflau decât Juan José Bernal şi *señorita* Sofia, care din pricina unui atac de artrită nu se mai ducea la lucru de-o săptămână.

Elena îşi ascunse cărţile de şcoală şi pantofii, după care se strecură în casă. Urcă pe scară lipindu-se de perete, ţinându-şi respiraţia, venindu-şi în fire doar când auzi radioul bubuind în camera *señoritei* Sofia. Uşa camerei lui Bernal se deschise uşor. Înăuntru era întuneric şi o clipă nu văzu nimic,

pentru că venea din lumina puternică de afară; cunoştea încăperea pe de rost, îi ştia dimensiunile şi unde era locul fiecărui obiect, ştia precis unde scârţâia podeaua şi câţi paşi erau de la uşă până la pat. Totuşi, aşteptă să i se obişnuiască ochii cu întunericul şi să distingă conturul mobilei. După câteva clipe izbuti să vadă şi trupul bărbatului în pat. Nu dormea cu faţa în jos, cum şi-l închipuise de atâtea ori, ci culcat pe spate peste cearşafuri, doar în chiloţi, cu un braţ întins şi celălalt pe piept, cu o şuviţă de păr căzută peste ochi. Elena simţi dintr-odată cum toată frica şi neliniştea acumulate în acele zile dispăreau cu totul, lăsând-o împăcată, cu calmul celui care ştie ce are de făcut. I se păru că trăise momentul acela de multe ori; îşi spuse că nu avea de ce să se teamă, era doar o ceremonie puţin diferită de cele prin care trecuse. Încet, se descotorosi de uniforma ei de şcoală, până la chiloţeii de bumbac, pe care nu îndrăzni să şi-i scoată. Se apropie de pat. Acum îl vedea mai bine pe Bernal. Se aşeză pe-o margine, nu departe de mâna lui, atentă să nu adauge nici o cută în plus cearşafului, se aplecă uşor înainte, până când obrazul îi ajunse la câţiva centimetri de al lui – putea să-i simtă căldura respiraţiei şi mirosul dulceag al trupului – şi cu o infinită precauţie se întinse lângă el, trăgându-şi câte un picior, cu atâta grijă încât el nici măcar nu se clinti. Aşteptă, ascultând în tăcere, până se hotărî să-i pună mâna pe pântec, într-o mângâiere aproape imperceptibilă. Atingerea aceea îi ridică un val de năduşeală în trup, se temu că bătăile inimii ei răsunau în toată casa şi că îl vor trezi cu siguranţă pe Bernal. Avu nevoie de câteva minute ca să-şi revină, iar când înţelese că el nici nu se mişcase, se relaxă, lăsându-şi braţul moale – acesta fiind însă atât de uşor încât nu-i tulbură somnul. Amintindu-şi gesturile mamei sale, cu degetele strecurându-i-se sub elasticul chiloţilor, Elena căută gura bărbatului şi o sărută, aşa cum făcuse de atâtea ori în faţa oglinzii. Bernal gemu, încă adormit, cu un braţ o cuprinse pe fată de talie, în vreme ce cu celălalt o călăuzea, gura deschizându-i-se pentru a răspunde sărutului, murmurând numele iubitei. Elena îl auzi rostind numele mamei sale, dar, în loc să se retragă, se cuibări şi mai mult lângă el. Bernal o apucă de mijloc şi o trase deasupra lui, potrivindu-şi-o pe trup, în timp ce începea să facă primele mişcări de amor. Atunci, simţind extrema fragilitate a acelui schelet de pasăre pe pieptul său, o scânteie de conştiinţă traversă ceaţa lânoasă a somnului şi bărbatul

deschise ochii. Elena îi simţi trupul încordându-se, se simţi înşfăcată de coaste şi respinsă cu atâta violenţă, încât căzu pe podea, dar ţâşni în picioare şi se repezi în pat să-l îmbrăţişeze din nou. Bernal o plesni peste faţă şi sări din pat, îngrozit de cine ştie ce vechi interdicţii şi coşmaruri.

— Stricato, copil stricat ce eşti! ţipă el.

(Din „Fata perversă“,
Povestirile Evei Luna)

Rătăcea disperat, pus pe jar de o arşiţă brutală şi neînţeleasă, speriat de bătăile inimii, de mierea lipicioasă din sacul de dormit, de visele tulburi şi de surprizele trupului, oasele i se lungeau, făcea muşchi, îi creştea păr şi îi clocotea sângele. Un stimulent oricât de neînsemnat îl făcea să explodeze într-o plăcere subită, care-l lăsa consternat şi aproape leşinat. Atingerea unei femei pe stradă, imaginea unui picior feminin, o scenă de film, o frază dintr-o carte, chiar şi vibraţia tramvaiului, totul îl excita. Învăţa şi muncea, dar nici oboseala nu-i anula dorinţa inexplicabilă de a se cufunda într-o mlaştină, de a se pierde în păcat, de a simţi iar şi iar plăcerea ca o moarte scurtă, prea scurtă. Sportul şi dansul îl ajutau să elibereze energie, era însă nevoie de ceva mai mult ca să-şi potolească instinctele. Dacă în copilărie se amorezase ca un nebun de Miss June, în adolescenţă avea pasiuni bruşte pentru fete inaccesibile, de obicei mai mari, de care n-avea curajul să se apropie şi pe care le adora de la distanţă. Un an mai târziu ajunsese la înălţimea şi greutatea definitive, dar la şaisprezece ani era încă un adolescent costeliv, cu genunchii şi urechile prea mari, cam caraghios, deşi i se ghicea de-acum înfăţişarea plăcută.

— Dacă n-ajungi bandit sau poliţai, precis o să te faci actor de cinema şi femeile o să te adore, încerca să-l consoleze Olga când îl vedea cum fierbe în suc propriu.

Tot ea l-a salvat în cele din urmă de supliciile castităţii. De când îl prinsese Martínez în cămăruţa cu mături de la şcoala primară, Gregory era asediat de îndoieli de nemărturisit în legătură cu propria-i virilitate. Nu se mai jucase de-a doctorul cu Ernestina Pereda sau cu altă fată, iar cunoştinţele sale despre acest aspect misterios al vieţii erau vagi şi contradictorii. Fărâmele de informaţie dobândite pe furiş la bibliotecă nu

făceau decât să-l nedumerească şi mai abitir, căci se izbeau de ce vedea pe stradă, de glumele fraţilor Morales şi ale altor prieteni, de predicile părintelui, revelaţiile cinematografice şi de imaginaţia proprie. S-a închis în el, negându-şi cu hotărâre tulburarea inimii şi tânjirea trupului şi încercând să-i imite pe cavalerii caşti ai Mesei Rotunde sau pe eroii Vestului Sălbatic, dar natura impetuoasă îl trăda mereu. Durerea surdă şi confuzia nenumită îl martirizau, n-ar fi putut suporta chinul, dacă n-ar fi fost Olga să-l ajute ar fi înnebunit. Femeia îl văzuse născându-se, asistase la toate momentele importante din copilăria lui, îl cunoştea ca pe un fiu, nimic nu-i scăpa, iar ce nu deducea prin bun-simţ afla prin talentul ei de ghicitoare, compus în bună măsură din buna cunoaştere a oamenilor, spirit de observaţie şi uşurinţă în a improviza sfaturi şi prevestiri. În cazul de faţă nu trebuia să fii clarvăzător ca să-ţi dai seama de starea băiatului. Olga trecuse de patruzeci de ani, formele apetisante ale tinereţii se transformaseră în osânză, rolurile de ghicitoare gitană îi zbârciseră pielea, dar rămăseseră intacte graţia şi stilul, pletele roşii, fustele înfoiate şi râsul. Locuia în aceeaşi casă, dar nu mai vieţuia într-o singură cameră, cumpărase proprietatea şi o transformase într-un fel de templu privat, cu o cameră pentru leacuri, apa magnetizată şi ierburi, alta pentru masaje terapeutice şi avorturi şi o sală destul de măricică pentru şedinţele de spiritism, magie şi ghicit. Pe Gregory îl primea în camera de deasupra garajului. În ziua aceea i s-a părut slăbit şi a fost din nou cuprinsă de o milă aspră, sentimentul pe care i-l trezea mai nou.

— Acum de cine te-ai mai amorezat? l-a întrebat râzând.

— Vreau să plec din locul ăsta de căcat, a mârâit el cu capul în mâini şi chinuit de duşmanul din pântec.

— Şi unde vrei să pleci?

— Oriunde, în mă-sa, nu-mi pasă. Aici nu se întâmplă nimic, nu pot să respir, mă sufoc.

— Nu e din cauza cartierului, e din cauza ta. Te înăbuşi în propria-ţi blană.

Ghicitoarea a scos din dulap o sticlă de whisky, a turnat în pahare, a aştepat ca el să bea, i-a umplut din nou paharul. Băiatul nu era obişnuit cu alcoolul, era cald, ferestrele erau închise, aerul era greu de aromele de paciuli, tămâie şi ierburi medicinale. A aspirat mirosul Olgăi, înfiorându-se.

Într-o pornire caritabilă, femeia l-a îmbrăţişat pe la spate, sânii lăsaţi şi trişti s-au zdrobit de spinarea lui, degetele pline de inele i-au desfăcut nasturii de la cămaşă, în timp ce el încremenise, paralizat de mirare şi frică, atunci l-a sărutat pe gât, i-a vârât limba în urechi, şoptind cuvinte ruseşti, l-a cercetat cu gesturi experte, l-a atins unde nu fusese atins niciodată; el s-a abandonat cu un suspin, a căzut parcă într-un hău fără fund, tremurând de spaimă şi de o fericire anticipată, apoi s-a răsucit spre ea, fără să ştie cum şi de ce, disperat i-a smuls hainele, s-a repezit ca un animal în călduri, au ajuns pe jos, s-a încurcat în pantaloni, şi-a croit drum printre fustele ei, a pătruns-o ca un descreierat şi s-a prăbuşit imediat cu un strigăt, golindu-se cu clăbuci, de parcă i-ar fi plesnit o arteră în măruntaie. Olga l-a lăsat să se odihnească, l-a frecat pe spate ca atunci când era copil, iar când a calculat că aveau să-l apuce remuşcările, s-a ridicat şi a tras perdelele. După care şi-a lepădat bluza şi fusta boţită.

— Iar acum o să-ţi arăt ce ne place nouă, femeilor, a spus cu un zâmbet nou. În primul rând nu trebuie să te grăbeşti…

(Din *Planul infinit*)

Prima iubire

Prima iubire e ca vărsatul de vânt, lasă urme de neşters.

(Din *Fiica norocului*)

Nu există o vârstă anume pentru prima iubire. Se poate întâmpla în orice moment al vieţii şi mă încearcă bănuiala că poate fi oricând la fel de puternică precum cea dintre Romeo şi Julieta, îndrăgostiţii legendari care

de cinci secole încoace sunt reperele patimii arzătoare. Totuşi, iubirea de tinereţe are un grad de nebunie neîntâlnit mai târziu: e exclusivă, oarbă, tragică, e un montagne-russe *de emoţii care merg de la exaltarea halucinată la pesimismul cel mai adânc. Cuplul creat de Shakespeare era foarte tânăr. Deşi din piesă nu se deduce foarte clar, consensul general e că ea avea treisprezece ani, iar el, cincisprezece; aşa s-ar explica limbajul sublim prin care se descriu reciproc şi graba dublei sinucideri. Dacă ar fi fost mai mari poate că ar fi fost mai pudici cu metaforele şi mai ataşaţi de viaţă, dar la vârsta aceea erau copleşiţi de furtuna hormonilor şi încă nu li se dezvoltase partea din creier care calculează riscurile şi consecinţele fiecărui fapt. Înţeleg această rătăcire a adolescenţei pentru că am trăit-o şi eu. Prima dragoste m-a izbit ca o lovitură de bici în Liban (roşcovanul clăpăug din Bolivia şi junele libanez cu scuter cu şofer, pe care i-am pomenit mai sus, au fost doar nişte idei romantice lipsite de nelinişti sexuale). Aveam vârsta Julietei, treisprezece ani, şi la fel ca ea m-aş fi sinucis cu dragă inimă, deşi ar fi trebuit s-o fac singură, pentru că Romeo al meu nu-mi împărtăşea defel emoţiile care mă zguduiau. Ceea ce n-a ştirbit nici din intensitatea, nici din durata rătăcirii mele. Obiectul obsesiei mele era un tânăr militar englez detaşat în Cipru, care venise la Beirut într-o vacanţă de o săptămână. A trecut precum o cometă, luminându-mi existenţa monotonă cu uniforma sa strălucitoare, cu ţigările şi accentul său britanic. Faptul că nici nu m-a băgat în seamă e regretabil, dar, cu încăpăţânarea care mă caracterizează, pe care o moştenesc de la strămoşii mei basci, mi-am propus să văd semne pozitive acolo unde ele nici nu existau. Fărâmele de atenţie pe care mi le arunca soldatul mi-au alimentat fanteziile amoroase şi erotice preţ de vreo doi ani. Poţi face un roman-fluviu din mai nimic: nu faptele contează, ci emoţiile. Mi-am măsurat toate îndrăgostirile ulterioare cu etalonul celei dintâi şi, chiar dacă am iubit mult, niciodată nu m-a mai bătut gândul de a-mi lua viaţa pentru un bărbat care nu mă bagă în seamă, ca atunci.*

În vara aceea, când Blanca a venit să-şi petreacă vacanţa la Las Tres Marías, a fost cât pe-aci să nu-l recunoască: era cu cincisprezece centimetri mai înalt decât ea, nu mai era copilul pântecos din toate verile copilăriei. S-a dat jos din maşină, şi-a tras fusta şi pentru prima dată n-a mai alergat să-l

îmbrăţişeze, salutându-l scurt, cu o înclinare a capului, deşi din ochi îi spunea tot ce nu trebuiau să audă ceilalţi şi ce-i spusese în corespondenţa impudică şi cifrată. Dădaca a privit scena cu coada ochiului şi a zâmbit batjocoritor, iar când a trecut pe lângă Pedro, a bombănit printre dinţi:

— Aşa, mucosule, învaţă să te amesteci printre cei de teapa ta, nu printre domnişoare.

Seara, Blanca a luat cina împreună cu toată familia în sufragerie, înghiţind ghiveciul de găină cu care erau primiţi mereu la moşie, nelăsând să se vadă nici un pic de nerăbdare în timpul desertului interminabil în care taică-său bea coniac şi vorbea de vacile de import şi de minele de aur. A aşteptat ca mama să dea semnalul de retragere, s-a ridicat calmă, a spus noapte bună tuturor şi s-a dus în camera ei. Pentru prima dată în viaţă, a închis uşa cu cheia. S-a aşezat pe pat fără să se dezbrace şi a aşteptat pe întuneric până s-au potolit glasurile neastâmpărate ale gemenilor în camera de alături şi paşii servitorilor, s-au închis toate uşile, s-au tras toate zăvoarele şi casa s-a scufundat în somn. Atunci a deschis fereastra şi a sărit, aterizând pe tufele de hortensii plantate cu ani în urmă de mătuşa Férula. Noaptea era limpede, se auzeau greierii şi broaştele. A respirat adânc şi a simţit mirosul dulceag al caiselor care se uscau în curtea în care se făceau conservele. A aşteptat să i se obişnuiască ochii cu întunericul şi a pornit la drum, dar s-a oprit imediat, pentru că a auzit lătrăturile furioase ale dulăilor de pază cărora noaptea li se dădea drumul. Erau patru la număr, crescuseră în lanţ şi ziua stăteau închişi, nu-i văzuse niciodată de aproape şi ştia că n-aveau cum s-o recunoască. Pe moment a cuprins-o panica şi era gata să ţipe, dar şi-a amintit ce-i spusese bătrânul Pedro García, că hoţii umblau dezbrăcaţi, ca să nu fie atacaţi de câini. Fără să stea pe gânduri, şi-a scos hainele de pe ea cât a putut de repede, le-a luat sub braţ şi a continuat să păşească liniştit, rugându-se ca fiarele să nu-i miroasă frica. I-a văzut năvălind şi lătrând, dar a continuat să meargă în acelaşi ritm. Câinii s-au apropiat, mârâind nedumeriţi, însă ea nu s-a oprit. Unul mai îndrăzneţ a mirosit-o. I-a simţit răsuflarea caldă la mijlocul spatelui, dar nu l-a luat în seamă. Au mai mârâit şi au mai lătrat un timp, au mers după ea o bucată de drum, iar în cele din urmă, plictisiţi, au făcut cale întoarsă. Blanca a răsuflat uşurată, şi-a dat seama că tremura toată şi că transpirase, s-a sprijinit de un

copac şi a aşteptat să-i treacă spaima şi tremurul picioarelor. Apoi s-a îmbrăcat repede şi a pornit-o spre râu.

Pedro al Treilea o aştepta în acelaşi loc în care se întâlniseră în vara trecută şi unde, cu mulţi ani în urmă, Esteban Trueba îi răpise umila virginitate Panchei García. Văzându-l, Blanca s-a îmbujorat violent. În lunile în care fuseseră despărţiţi, el se călise în aspra meserie de bărbat, în schimb, ea stătuse la adăpost între pereţii căminului părintesc şi ai şcolii de călugăriţe, apărată de atingerea vieţii, nutrind vise romantice cu ajutorul andrelelor şi al lânii scoţiene, numai că imaginea din visele ei nu coincidea cu cea a tânărului înalt care se apropia şoptindu-i numele. Băiatul a întins mâna şi a atins-o pe gât, sub ureche. Blanca a simţit ceva cald care îi încălzea oasele şi îi înmuia genunchii, a închis ochii şi s-a abandonat. El a tras-o aproape cu blândeţe şi a înconjurat-o cu braţele, iar ea şi-a îngropat nasul în pieptul acestui bărbat necunoscut, atât de deosebit de băiatul slăbănog cu care se mângâia până la extenuare nu cu multe luni în urmă. I-a aspirat mirosul cel nou, s-a frecat de pielea lui aspră, a pipăit trupul tare şi puternic şi a simţit o pace adâncă şi completă, ce nu semăna deloc cu agitaţia care-l cuprinsese pe el. S-au căutat cu limba, ca înainte, deşi acum părea o invenţie nouă, s-au prăbuşit sărutându-se cu disperare, apoi au alunecat pe patul moale de pământ umed. Se descopereau pentru prima dată şi nu aveau nimic să-şi spună. Luna a străbătut întreg orizontul, dar ei n-au văzut-o, erau ocupaţi să-şi exploreze intimitatea cea mai profundă, vârându-se unul în altul, nesătui.

(Din *Casa spiritelor*)

În sfârşit, într-o seară tinerii nu s-au mai întâlnit la schit, ci la reşedinţa Sommers. Pentru a ajunge la acest moment Eliza a trecut prin vârtejul unor îndoieli nesfârşite, înţelegând că era un pas decisiv. Doar întâlnindu-se cu el fără supraveghere îşi pierdea onoarea, darul cel mai de preţ al unei fete, fără de care nu exista viitor posibil. „O femeie fără virtute nu valorează nimic, niciodată nu poate deveni soţie şi mamă, mai bine îşi leagă o piatră de gât şi se aruncă în mare“, o tot bătuseră la cap. S-a gândit că nu era iertare pentru greşeala pe care avea să o facă, o făcea cu premeditare şi calcul. La două noaptea, când nu mai era nimeni treaz în oraş în afară de paznicii care îşi

făceau rondul scrutând întunericul, Joaquín Andieta s-a strecurat ca un hoţ pe terasa de la bibliotecă, unde îl aştepta Eliza în cămaşă de noapte şi desculţă, tremurând de frig şi de dorinţă. L-a luat de mână şi l-a condus orbeşte prin casă până la o încăpere din spate, unde se ţineau dulapurile mari cu garderoba familiei şi cutiile cu materiale pentru rochii şi pălării, folosite şi răsfolosite de Miss Rose de-a lungul anilor. Pe duşumea, învelite în bucăţi de pânză, erau întinse perdelele salonului şi ale sufrageriei, aşteptând sezonul următor. Elizei i s-a părut locul cel mai sigur, departe de celelalte încăperi. Oricum, din motive de precauţie, pusese valeriană în păhăruţul cu lichior de anason pe care Miss Rose îl bea înainte de culcare şi în cel cu brandy pe care Jeremy îl savura în timp ce-şi fuma trabucul din Cuba după cină. Cunoştea fiecare centimetru al casei, ştia exact unde scârţâia podeaua şi cum să deschidă uşile ca să nu facă nici un zgomot, putea să-l ducă pe Joaquín prin întuneric fără altă lumină decât propria ei memorie, iar el a urmat-o, docil şi palid de frică, ignorând vocea conştiinţei care se confunda cu cea a mamei, care îi amintea codul implacabil al onoarei unui bărbat decent. Niciodată n-am să-i fac Elizei ce i-a făcut tata mamei, îşi spunea în timp ce înainta pe bâjbâite ţinut de mână, ştiind că totul era inutil, pentru că era deja învins de această dorinţă năvalnică ce nu-i dădea pace de când o văzuse prima oară. Între timp, Eliza se zbătea între vocea avertismentelor care îi bubuiau în cap şi impulsul instinctului, cu complicatele lui maşinării. Nu avea o idee clară despre ce urma să se întâmple în încăperea cu dulapuri, dar i se dăruia cu anticipaţie.

Casa Sommers, suspendată în aer ca un păianjen în bătaia vântului, era imposibil de protejat, în ciuda numeroaselor *brasero*-uri cu cărbune pe care servitoarele le ţineau aprinse şapte luni din an. Cearşafurile erau tot timpul umede din cauza răsuflării perseverente a mării şi se dormea cu sticle de apă caldă la picioare. Unicul loc călduţ în permanenţă era bucătăria, unde plita cu lemne, un enorm artefact cu multiple întrebuinţări, nu se stingea niciodată. În timpul iernii bârnele scârţâiau, se desprindeau scânduri, iar scheletul casei părea gata să înceapă să navigheze, ca o fregată veche. Miss Rose nu se obişnuise niciodată cu furtunile Pacificului, tot aşa cum nu s-a putut obişnui cu cutremurele. Cele mari, care întorceau lumea cu susul în jos, aveau loc cam la şase ani şi de fiecare dată dovedise un surprinzător

sânge-rece, dar trepidaţia cotidiană care le zguduia viaţa îi dădea o stare foarte proastă. Niciodată nu a fost de acord ca porţelanurile şi paharele să fie aşezate la nivelul solului, aşa cum făceau chilienii, şi când mobila din sufragerie se clătina şi farfuriile cădeau făcându-se ţăndări blestema ţara în gura mare. La parter se găsea încăperea unde Eliza şi Joaquín s-au iubit pe maldărul de perdele de cretonă înflorată care vara înlocuiau draperiile grele de catifea verde din salon. Făceau dragoste înconjuraţi de dulapuri solemne, cutii de pălării şi baloturi cu rochiile de primăvară ale lui Miss Rose. Nici frigul nici mirosul de naftalină nu îi deranjau, pentru că erau mai presus de inconvenientele practice, de frica de consecinţe şi de propria lor stângăcie de puiandri. Nu ştiau ce şi cum să facă, dar au inventat pe parcurs, zăpăciţi şi buimaci, într-o linişte perfectă, ghidându-se reciproc fără multă dibăcie. La douăzeci şi unu de ani el era la fel de virgin ca şi ea. La paisprezece ani hotărâse să devină preot ca să-i facă pe plac maică-sii, dar la şaisprezece s-a iniţiat în lecturi liberale, s-a declarat duşmanul popilor, nu şi al religiei, şi a decis să rămână acasă până va putea să-şi ţină promisiunea de a o scoate din casa aceea plină de chiriaşi. Considera asta ca o compensare minimă pentru nenumăratele ei sacrificii. În ciuda virginităţii şi a spaimei teribile de a nu fi surprinşi, tinerii au fost în stare să găsească pe întuneric ceea ce căutau. Au descheiat nasturi, au desfăcut noduri, s-au eliberat de pudori şi s-au descoperit goi, bând aerul şi saliva celuilalt. Au aspirat arome neruşinate, au pus febril asta aici şi aia acolo, într-o dorinţă arzătoare de a descifra enigme, a ajunge la celălalt şi a se pierde amândoi în acelaşi abis. Perdelele de vară au fost mânjite de sudoare caldă, sânge virginal şi spermă, dar nici unul nu a băgat în seamă aceste semne ale dragostei. Pe întuneric abia percepeau conturul celuilalt şi spaţiul disponibil pentru a nu dărâma grămezile de cutii şi cuierele cu rochii în vâltoarea îmbrăţişărilor. Binecuvântau vântul şi ploaia care bătea în acoperiş pentru că disimulau scârţâitul duşumelelor, dar galopul inimilor şi extazul gâfâielilor şi suspinelor era atât de asurzitor, încât se mirau că nu sculau toată casa.

În zori Joaquín Andieta a ieşit pe aceeaşi fereastră de la bibliotecă, iar Eliza s-a întors epuizată în patul ei. În timp ce ea dormea învelită cu mai multe pături, el făcu două ore pe drum coborând dealul pe furtună. A traversat atent oraşul fără a atrage atenţia străjilor şi a ajuns acasă chiar

când clopotele bisericii chemau la slujba de dimineaţă. Şi-a propus să intre discret, să se spele, să-şi schimbe gulerul cămăşii şi să plece la lucru cu costumul ud, căci altul nu avea, dar maică-sa îl aştepta trează cu apă fierbinte pentru *maté* şi pâine veche prăjită, ca în fiecare dimineaţă.

— Unde ai fost, fiule? îl întrebă cu atâta tristeţe că nu putu să o mintă.

— Să descopăr dragostea, mamă, a răspuns, îmbrăţişând-o fericit.

(Din *Fiica norocului*)

În lipsă de altceva, proaspăt căsătoriţii şi-au petrecut singura zi şi cele două nopţi pe care le-au avut la dispoziţie în cabina strâmtă a goeletei căpitanului Romeiro Toledano, nebănuind că într-un compartiment secret chiar sub podeaua lor era ascuns un sclav care auzea tot. Căci ambarcaţiunea reprezenta şi prima etapă a periculosului drum către libertate pentru mulţi fugari. Zacharie şi Fleur Hirondelle erau convinşi că sclavia avea să se termine curând, iar între timp îi ajutau pe deznădăjduiţii care nu mai aveau răbdare.

În noaptea aceea Maurice şi Rosette s-au iubit în patul îngust de scânduri, legănaţi de curenţii deltei, la lumina slabă care se strecura prin hubloul acoperit cu o perdea roasă de catifea roşie. Se atingeau timizi, nesiguri, deşi crescuseră explorându-se reciproc şi ştiind totul despre celălalt. Dar acum erau mari şi trebuiau să se cunoască din nou. Miracolul de a o ţine în braţe pe Rosette l-a făcut pe Maurice să uite puţinul învăţat de la Giselle, mincinoasa din Savannah. Tremura. „E din cauza tifosului“, a încercat să se scuze. Mişcată de stângăcia lui atât de adorabilă, Rosette a luat iniţiativa: s-a dezbrăcat fără grabă, aşa cum o învăţase Violette Boisier la cursuri. Amintirea a făcut-o să râdă în hohote, Maurice a crezut că râdea de el.

— Nu fi prost, cum o să râd de tine? Mi-am amintit de lecţiile de amor pe care *madame* Violette le preda candidatelor la „plasament“.

— Cum, le preda aşa ceva?

— Fireşte, crezi că seducţia se improvizează?

— Şi *maman* ştie?

— Da, dar fără detalii.

— Ce vă învăţa femeia aia?

— Nu prea multe, că a trebuit să renunţe la lecţiile practice: Loula i-a

spus că mamele n-ar fi fost de acord şi astfel balul s-ar fi dus naibii. Dar mie mi-a arătat. Mi-a explicat cu banane şi castraveţi.

— Ce să-ţi explice? s-a amuzat Maurice.

— Cum sunteţi construiţi voi bărbaţii şi ce uşor e să vă manipulăm, pentru că aveţi totul afară. În definitiv, trebuia să-mi spună, nu crezi? N-am văzut niciodată un bărbat gol, Maurice. Mă rog, pe tine, dar pe atunci erai un ţânc.

— Cred că între timp m-am mai schimbat. Dar să nu te aştepţi la banane sau castraveţi, ar fi o dovadă de optimism.

— Nu? Ia să văd…

În ascunzătoarea sa, sclavul regreta că scândurile nu aveau nici o crăpătură. Râsetele au fost urmate de o tăcere cam prea lungă. Oare ce făceau ăştia doi pe tăcute? Nu putea să-şi imagineze, experienţa lui în ale amorului era mai curând zgomotoasă. Iar când căpitanul cel bărbos a deschis chepengul ca să-l scoată să mănânce şi să-şi dezmorţească picioarele, fugarul a fost gata să-i spună că mai putea aştepta, nu era nici un zor.

Căpitanul Toledano bănuia că proaspeţii însurăţei n-aveau să iasă din cabină, astfel că, la sugestia lui Zacharie, le-a lăsat discret în faţa uşii cafea şi gogoşi. În mod normal, cei doi ar fi stat închişi cel puţin trei zile, dar n-aveau atâta timp. Mai târziu, bunul bărbos le-a lăsat o tavă cu bunătăţi de la Piaţa Franceză aduse de Tété: fructe de mare, brânză, pâine caldă, fructe, dulciuri şi o sticlă de vin; nişte mâini lacome au tras tava iute înăuntru.

În orele prea scurte ale zilei şi nopţilor petrecute împreună, cei doi s-au iubit cu duioşia din copilărie şi cu patima de acum, improvizând tot felul de lucruri care să le facă amândurora plăcere. Erau foarte tineri, erau îndrăgostiţi de când făcuseră ochi şi ştiau că se vor despărţi curând: nu era nevoie de instrucţiunile lui Violette Boisier. În pauze, ţinându-se în braţe, vorbeau despre ce aveau să facă în viitorul apropiat. Despărţirea iminentă era suportabilă doar pentru că ştiau că se vor revedea imediat ce Maurice avea să lucreze şi va avea unde s-o primească.

În dimineaţa celei de-a doua zi s-au îmbrăcat, s-au sărutat pentru ultima oară şi au ieşit să dea ochii cu lumea.

(Din *Insula de sub mare*)

Aşa îmi amintesc. Afară greierii şi cântecul cucuvelei, înăuntru razele lunii aruncă dungi luminoase pe trupul lui adormit. E atât de tânăr! Apără-mi-l, Erzuli, *loa* a apelor celor mai adânci, mă rugam eu pipăindu-mi păpuşa primită de la bunicul Honoré şi pe care pe atunci o mai aveam. Vino, Erzuli, mamă, iubită, cu colierele tale din aur curat, cu mantia ta de pene de tucan, cununa de flori şi cele trei inele ale tale, câte unul pentru fiecare bărbat. Ajută-ne, loa viselor şi speranţelor. Apără-l de Cambray, fă-l nevăzut ochilor stăpânului, precaut faţă de alţii, dar mândru în braţele mele, potoleşte-i inima de sclav proaspăt venit pe timp de zi, ca să reziste, dar dă-i curaj pe timp de noapte, ca să nu-şi piardă dorul de libertate. Priveşte-ne cu bunăvoinţă, Erzuli, loa geloziei. Nu ne invidia, căci fericirea asta e fragilă precum o aripă de muscă. El va pleca. Iar dacă nu va pleca, va muri, tu ştii asta, dar nu mi-l lua încă, lasă-mă să-i mângâi spinarea slabă de băiat înainte să devină cea a unui bărbat.

Era un războinic acest iubit al meu, căci aşa-l botezase tatăl său, Gambo, ceea ce înseamnă războinic. Îi şopteam numele interzis când eram singuri, Gambo, iar numele îmi răsuna în vene. De câte ori a fost bătut ca să răspundă la numele primit aici, şi să-şi ascundă numele cel adevărat! Gambo, îmi spusese, atingându-şi pieptul, prima dată când ne-am iubit. Gambo, Gambo, a repetat până am îndrăznit să-l pronunţ. Pe atunci el vorbea în limba lui, eu într-a mea. A durat ceva să înveţe creola şi să mă înveţe puţin din limba lui, limba pe care mama n-a apucat să mi-o dea, dar de la bun început noi nici n-am avut nevoie de cuvinte. Dragostea are cuvinte mute, mai transparente decât apa râului.

Gambo abia venise, părea un copil, era slab şi speriat. Alţi prinşi, mai mari şi mai puternici, se aruncaseră în marea amară sperând să ajungă în Guineea. Cum suportase el drumul? Loviturile de bici îi făcuseră spinarea carne vie, metoda lui Cambray ca să frângă cerbicia nou-veniţilor, aceeaşi pe care o aplica la cai şi câini. Pe piept, deasupra inimii, avea semnul făcut cu fierul roşu cu iniţialele companiei de negoţ cu negri, fusese însemnat în Africa înainte de îmbarcare, nici acum nu se cicatrizase. Tante Rose m-a sfătuit să-i spăl rănile cu multă apă şi să-i pun prişniţe cu iarbă neagră, aloe şi grăsime. Ca să se vindece mai întâi pe dinăuntru. Dar pe arsură doar grăsime, apă deloc. Nimeni nu tămăduia mai bine ca ea, chiar şi doctorul

Parmentier voia să-i afle secretele, iar ea i le spunea, deşi ar fi slujit la vindecarea albilor: cunoaşterea vine de la Papa Bondye şi aparţine tuturor, dacă nu se dă mai departe se pierde. Aşa e. Ea se ocupa de sclavii care veniseră bolnavi, astfel că pe Gambo l-am vindecat eu.

Când l-am văzut prima dată era culcat pe burtă la spitalul sclavilor şi plin de muşte. Abia l-am ridicat în capul oaselor ca să-i dau o duşcă de tafia şi o linguriţă cu picăturile stăpânei, sustrase din flaconul albastru. După care am purces la ingrata sarcină de a-l curăţa. Rănile nu erau prea inflamate, Cambray nu apucase să toarne peste ele sare şi oţet, însă durerea trebuie că a fost groaznică. Gambo îşi muşca buzele, dar nu se plângea. La urmă m-am aşezat lângă el şi i-am cântat, că nu ştiam cuvinte de alinare pe limba lui. Voiam să-i explic cum să facă pentru a nu provoca mâna care ţine biciul, cum se munceşte şi se ascultă, iar în acest timp setea de răzbunare creşte precum un foc ce arde în suflet. Naşa l-a convins pe Cambray că băiatul avea ciumă şi mai bine să stea singur, ca să nu-i molipsească pe ceilalţi. Vătaful-şef i-a permis să-l ia la ea, tot mai spera ca Tante Rose să ia o boală fatală, dar ea era imună, avea o înţelegere cu Légbé, *loa* descântecelor. Între timp, am început să-i vâr în cap stăpânului ideea de a-l folosi pe Gambo la bucătărie. Pe plantaţie n-ar fi rezistat prea mult, Cambray îl luase la ochi de la început.

Tante Rose ne lăsa singuri în cabana ei. Ghicise. Iar în a patra zi s-a întâmplat. Gambo era atât de abătut de durere şi de tot ce pierduse – pământul lui, familia, libertatea – că l-am îmbrăţişat ca o mamă. Tandreţea ajută la vindecare. Un gest a chemat altul, am alunecat sub el fără să-l ating pe spate, ca să-şi lase capul pe pieptul meu. Ardea tot, avea încă febră, cred că nici n-a ştiut ce făceam. Eu nu cunoşteam dragostea. Ceea ce făcea stăpânul cu mine era ceva tulbure şi ruşinos, i-am şi spus-o, dar nu m-a crezut. Cu stăpânul, sufletul, *ti-bon-ange* al meu, se desprindea şi zbura în altă parte, în pat rămânea doar *le corps-cadavre*. Gambo… Trupul lui uşor peste al meu, mâinile pe mijloc, răsuflarea în gura mea, ochii lui privindu-mă de dincolo de mare, din Guineea, asta era dragostea. Erzuli, *loa* dragostei, apără-l de rele, ai grijă de el. Aşa mă rugam eu.

(Din *Insula de sub mare*)

Pasiunea

Ce face să se aprindă pasiunea? Propria fantezie,

presupun. Şi ce o stinge? Rutina, dacă o neglijezi, şi sărăcia.

(Din *Viaţă şi spirit*)

Acum câţiva ani s-a nimerit să vorbesc la o conferinţă a bibliotecarilor din California. După ce-am terminat ce-am avut de spus şi s-a trecut la întrebări, o mână de femeie s-a ridicat imediat. Femeia, care se potrivea perfect cu stereotipul exagerat al unei bibliotecare – trecută de tinereţe, supraponderală, şleampătă – m-a întrebat îmbujorată dacă scenele erotice din cărţile mele se bazau pe propria mea experienţă. Mi-am aruncat ochii prin sala uriaşă în care două mii de oameni buni la inimă şi plini de intenţii şi mai bune îmi aşteptau răspunsul şi mi-am dat seama că, spre deosebire de colegii mei masculini, care se împăunează cu nişte aventuri inexistente, eu trebuia să fiu onestă. „Din experienţă, nimic. Totul vine din documentare şi din fantezie. Aşa că nu vă faceţi griji, n-aţi pierdut nimic“, le-am spus. S-a auzit un suspin general de uşurare.

A fost o perioadă când am avut o lungă iubire clandestină, o relaţie bazată pe râs şi senzualitate care a inspirat multe scene de amor din cărţile mele, numai că atunci când scriu mai importantă decât memoria este imaginaţia: scriu ceea ce mi-aş dori să experimentez. Magia meseriei mele îmi permite să trăiesc vieţile protagoniştilor mei, iar plăcerea de a descrie pe îndelete şi grijuliu întâlnirea erotică depăşeşte cu mult plăcerea de a o trăi. În plus, scriind, se adaugă şi plăcerea de a împărtăşi experienţa cu cititorii mei. Îmi propun să-i stimulez pe aceşti cititori cu arome, texturi, savori, cu detalii despre locul în care se iubesc eroii mei, cu cuvintele pe care şi le şoptesc. Asta mi se pare mai excitant decât relatarea realistă a coitului – ce-i face el, ce-i face ea, şi cum. Deşi uneori şi astfel de precizări sunt inevitabile, căci relevă ceva esenţial despre personaj, ca în cazul curtezanei Violette Boisier, în scena din Insula de sub mare *pe care am ales-o pentru acest capitol (e momentul să spun că şi în scenele de violenţă, de tortură sau de viol, care apar adesea în cărţile mele, prefer să sugerez decât să ofer detalii; astfel pun la treabă imaginaţia cititorului).*

Zice Willie, actualul meu soţ, că ar fi nevoie de un regiment întreg pentru a-mi satisface fanteziile erotice, dar exagerează; atât fanteziile mele cât şi

scenele de amor din romanele mele sunt recurente şi simple, nici gând de perversiuni, de participanţi multipli sau de adjuvante mecanice sau electronice. Nu am avut ocazia să probez noile tendinţe la modă, precum sexul tantric. Nu l-am convins pe Willie să mergem să urmăm un curs: zice că e prea bătrân ca să se agaţe de lustră. I-am explicat că nu e vorba de exerciţii aerobice, ci de o combinaţie de tămâie, muzică de sitar, pene de păun şi uleiuri aromatice, dar asta-l interesează şi mai puţin decât lustra.

În noaptea aceea destinul meu şi al lui Pedro de Valdivia au devenit unul. Merseserăm în cerc, ne căutaserăm ani în şir unul pe altul şi iată că ne întâlniserăm în curtea căsuţei de pe strada Templul Fecioarelor. Recunoscătoare, l-am poftit în modesta-mi locuinţă, în timp ce Catalina se ducea să-i aducă vin de Rioja, care nu-mi lipseşte niciodată. Înainte de a dispărea, mi-a făcut un semn în spatele musafirului meu şi aşa am aflat că el era bărbatul pe care-l văzuse în ghiocurile ei. Uimită, căci nu-mi venea să cred că soarta avea să-mi aducă un om atât de important, m-am apucat să-l cercetez cu luare-aminte la lumina galbenă a lămpii. Mi-a plăcut ce vedeam: ochi albaştri precum cerul Extremadurei, trăsături bărbăteşti, chip deschis deşi sever, puternic, ţinută de luptător, mâini bătătorite de mânuirea sabiei, dar cu degete lungi şi elegante. Un bărbat întreg şi fără vreun defect ca el era un adevărat lux în America, unde majoritatea erau însemnaţi de cicatrici oribile sau lipsiţi de nas, ochi, mâini şi picioare. Dar el ce-a văzut? O femeie slabă, de înălţime mijlocie, cu părul despletit şi ciufulit, ochi căprui şi sprâncene groase, desculţă şi îmbrăcată într-o cămăşoaie din pânză ieftină. Nemaiscoţând o vorbă, ne-am privit îndelung fără să ne mai putem lua ochii unul de la altul. În ciuda nopţii reci, ardeam toată şi un firicel de sudoare mi se prelingea pe spate. Ştiu că şi el era la fel de tulburat, pentru că aerul din încăpere devenise dens. Catalina a venit cu vinul, a văzut în ce hal eram şi ne-a lăsat singuri.

Mai târziu Pedro avea să-mi spună că în noaptea aceea nu luase încă nici o hotărâre, îi trebuia timp ca să se liniştească şi să judece. „Când te-am văzut, mi-a fost frică pentru prima dată în viaţă“, avea el să-mi spună. Nu avea faimă de afemeiat, nu i se cunoşteau concubine şi amante, nu se culca cu indience, poate doar cu femei plătite. În felul său îi rămăsese credincios Marinei Ortiz de Gaete, faţă de care se simţea vinovat, căci o făcuse să se

îndrăgostească de el la treisprezece ani, n-o făcuse fericită şi o părăsise pentru aventura americană. În faţa lui Dumnezeu avea o răspundere. Numai că eu eram liberă şi, chiar dacă Pedro ar fi avut o duzină de neveste, tot l-aş fi iubit, era inevitabil. El avea aproape patruzeci de ani, eu în jur de treizeci, nu mai era timp de pierdut, drept care am hotărât să îndrept lucrurile spre făgaşul cuvenit.

Cum am ajuns să ne îmbrăţişăm atât de repede? Cine a întins primul mâna? Cine a căutat primul buzele celuilalt? Eu, neîndoielnic. De cum mi-am recăpătat glasul şi-am fost în stare să sparg tăcerea încărcată de tensiune, i-am spus direct că-l aşteptam de mult, căci îl văzusem în vise, în bobi şi în ghiocuri, că eram gata să-l iubesc pe vecie şi alte promisiuni de acest gen, fără pic de pudoare. Pedro s-a dat înapoi, ţeapăn şi palid, până la perete. Ce femeie vorbeşte aşa cu un necunoscut? Dar nu şi-a zis că înnebunisem brusc sau că eram o desfrânată nimerită în Cuzco, pentru că în adâncul sufletului şi al trupului simţea şi el că ne născuserăm ca să ne iubim. A scos un suspin adânc, mi-a şoptit numele cu glas spart, cred că mi-a spus „şi eu te-am aşteptat dintotdeauna“. Sau poate că n-a spus-o. Bănuiesc că trecerea timpului ne face să înfrumuseţăm anumite amintiri, iar pe altele să le dăm uitării. Dar sunt sigură că în noaptea aceea ne-am iubit şi că de la bun început ne-a pârjolit acelaşi foc.

Pedro de Valdivia se formase în pojarul războiului, nu era prea priceput în amor, dar era gata să-l primească. M-a luat în braţe şi din patru paşi m-a dus la patul în care ne-am prăbuşit, el deasupra, sărutându-mă şi muşcându-mă în timp ce se lupta disperat, ca un băieţandru, să-şi lepede hainele, cizmele şi ciorapii. L-am lăsat să se descarce, cine ştie de când nu mai avusese o femeie. L-am strâns la piept, i-am simţit bătăile inimii, căldura animală, mirosul de bărbat. Avea multe de învăţat, dar nu era nici o grabă, aveam toată viaţa înainte şi eram o profesoară bună, măcar pentru asta îi puteam fi recunoscătoare lui Juan de Málaga. După ce a priceput că între patru pereţi cea care comandam eram eu şi că nu era nimic de ruşine în treaba asta, mi s-a supus plin de bunăvoinţă. Asta a luat ceva timp, să zicem patru sau cinci ore, căci el credea că femela trebuie să se supună şi masculul să domine, aşa văzuse el la animale şi apucase în viaţa de soldat, dar nu degeaba petrecuse Juan de Málaga nişte ani cu mine ca să mă facă să-mi

cunosc atât corpul meu, cât şi pe cel al bărbaţilor. N-or fi toţi la fel, dar seamănă mult şi, cu un dram de intuiţie, orice femeie îi poate mulţumi. Invers însă lucrurile nu mai stau la fel; nu mulţi bărbaţi pot bucura o femeie şi de fapt nici nu-i interesează s-o facă. Pedro a avut inteligenţa de a-şi lăsa sabia în faţa uşii şi de a mi se preda. Amănuntele primei nopţi nu contează prea mult, ajunge să spun că am descoperit amândoi adevărata dragoste, căci până atunci nu cunoscusem nici unul contopirea trup şi suflet. Legătura mea cu Juan fusese carnală, a lui cu Marina fusese spirituală, a noastră a fost completă.

Valdivia a stat în casa mea două zile şi două nopţi. În timpul acesta nu s-au deschis obloanele, nu s-au făcut *empanadas*, indiencele au umblat în vârful picioarelor şi n-au scos o vorbă, Catalina a hrănit cerşetorii cu fiertură de porumb. Femeia asta de nădejde ne aducea la pat mâncare şi vin, dar şi un ligheam cu apă caldă ca să ne spălăm, un obicei peruvian pe care mi-l transmisese. Ca orice spaniol, Pedro credea că apa e ceva periculos, slăbeşte plămânii şi subţiază sângele, dar l-am asigurat că în Peru lumea se spală zilnic şi e zdravănă şi sănătoasă. Cele două zile au trecut ca o clipă, ne-am povestit viaţa şi ne-am iubit într-un vârtej arzător, într-o dăruire care nu era niciodată de ajuns, într-o dorinţă nebună de a ne topi unul într-altul, de a muri de iubire, Ah, Pedro!, Ah, Inés! Ne topeam împreună, rămâneam înlănţuiţi, epuizaţi, scăldaţi în aceeaşi sudoare, vorbind în aceleaşi şoapte. Apoi dorinţa renăştea şi mai puternică între cearşafurile umezite, miros de bărbat (fier, vin, cal), miros de femeie (bucătărie, fum şi mare), mirosul amândurora, unic şi de neuitat, boare de pădure, densă, fierbinte. Am învăţat să ajungem la cer şi să gemem împreună, loviţi de acelaşi fior care ne lăsa în pragul morţii şi ne făcea să ne cufundăm apoi în letargie. Ne trezeam după un timp gata s-o luăm de la început, asta până în dimineaţa celei de a treia zi, când ne-au trezit cântatul cocoşilor şi mirosul de pâine proaspătă. Atunci Pedro, devenit alt om, şi-a cerut hainele şi sabia.

(Din *Inés a sufletului meu*)

O cunoscuse pe Violette în urmă cu vreo doi ani, la un târg de duminică, în strigătele negustorilor şi într-o înghesuială de lume şi animale. Pe scena unui teatru improvizat – o platformă acoperită cu o prelată vineţie – se

fâţâia un personaj cu mustăţi uriaşe şi tatuat cu arabescuri, în timp ce un puştan îi lăuda răcnind calităţile de cel mai grozav magician din Samarkand. Jalnica reprezentaţie nu l-ar fi atras pe căpitan dacă n-ar fi dat cu ochii de prezenţa luminoasă a lui Violette. Când magicianul ceruse un voluntar din public, ea-şi deschisese drum prin mulţimea de gură-cască şi se urcase pe scenă cu un entuziasm copilăresc, râzând şi salutând cu evantaiul. Abia împlinise cincisprezece ani, dar avea trupul şi atitudinea unei femei coapte: din cauza climei, care făcea ca fetele şi fructele să se coacă repede. Ascultând de instrucţiunile iluzionistului, Violette s-a ghemuit într-un cufăr vopsit cu simboluri egiptene. Puştanul, un negrişor de zece ani costumat turceşte, a încuiat capacul cu două lacăte solide, după care alt spectator a fost chemat pentru a le verifica. Omul din Samarkand şi-a fluturat mantia, apoi i-a oferit voluntarului cheile ca să descuie lacătele. Capacul odată ridicat, a fost limpede că fata nu mai era înăuntru; după câteva clipe, negrişorul a bătut în tobe, şi ea şi-a făcut apariţia în spatele publicului. Cu gurile căscate, oamenii priveau fata care apăruse ca din neant şi-şi făcea vânt cu evantaiul sprijinită de un butoi.

De la prima privire, Étienne Relais a ştiut că fata de miere şi mătase i se lipise de suflet. Parcă îi plesnise ceva în piept, avea gura uscată şi nu mai ştia pe ce lume se află. A revenit cu un mare efort de voinţă la realitate, adică în piaţa ticsită. Încercând să se controleze, a tras adânc în piept aerul umed al miezului de zi şi putoarea de peşte şi carne zăcând în plin soare, mirosul de fructe putrede şi duhoarea de gunoi şi bălegar. Nu ştia cum o cheamă pe fată, pesemne că nu avea să-i fie greu să afle, dar a dedus că nu era măritată: ce soţ ar fi permis să se expună cu atâta dezinvoltură? Era atât de frumoasă, că toată lumea rămăsese cu ochii la ea, astfel că nimeni în afară de Relais, antrenat să observe cel mai mic detaliu, nu fusese atent la trucul iluzionistului. În alte condiţii poate că ar fi dat în vileag fundul dublu al cufărului şi trapa de sub scenă, de dragul preciziei, dar a bănuit că fata lucrase în complicitate cu magicianul şi n-a dorit complicaţii. N-a mai apucat să vadă ţiganul tatuat care scotea o maimuţă dintr-o sticlă şi decapita alt voluntar, cum striga de zor puştanul care anunţa numărul următor. Şi-a făcut loc cu coatele şi a luat-o după fata care se depărta rapid la braţul unui bărbat în uniformă, pesemne un soldat din regimentul lui. N-a ajuns-o din

urmă: o negresă cu braţe musculoase pline de brăţări ieftine l-a oprit scurt şi i-a pus în vedere să stea la coadă, căci nu era singurul interesat de stăpâna ei, Violette Boisier. Văzându-i mutra dezamăgită, i-a şoptit la ureche bacşişul pentru care l-ar fi programat primul între clienţii săptămânii care urma. Aşa a aflat el că se amorezase de una dintre curtezanele care făceau faima oraşului Le Cap.

Relais s-a înfăţişat prima dată la apartamentul lui Violette înţepenit în uniforma proaspăt călcată, cu o sticlă de şampanie şi un cadou modest. A lăsat plata în locul indicat de Loula şi şi-a propus să profite din plin de cele două ore. Loula s-a topit discret, el a rămas singur, asudând în salonaşul prea mobilat, uşor îngreţoşat de aroma dulceagă a fructelor de mango răscoapte de pe un platou. Violette nu s-a lăsat aşteptată mai mult de două minute. A intrat plutind şi i-a întins amândouă mâinile, studiindu-l cu pleoapele întredeschise şi un surâs vag. Relais a apucat mâinile lungi şi fine într-ale sale, neştiind ce să facă mai departe. Ea şi-a tras mâinile, l-a mângâiat pe obraz, bucuroasă că se bărbierise pentru ea, şi i-a spus să deschidă şampania. Spuma a ţâşnit cu putere înainte ca ea să întindă cupa, udându-i încheietura. Şi-a trecut degetele ude pe gât, Relais voia să lingă picăturile care străluceau pe pielea aceea desăvârşită, dar rămăsese pironit locului, mut, fără voinţă. Fata a lăsat cupa neatinsă pe o măsuţă de lângă divan, s-a apropiat de el şi i-a dezbumbat cu gesturi experte cazaca groasă a uniformei: „Scoate-o, că e cald. Şi cizmele“, şi i-a întins un halat chinezesc cu egrete pictate. Lui Relais nu i s-a părut tocmai potrivit, totuşi şi l-a tras peste cămaşă, încurcându-se în mânecile largi, după care s-a aşezat pe divan, cam speriat. Era obişnuit să comande, dar şi-a dat seama că aici poruncea Violette. Prin şipcile persienei pătrundeau zgomotele din piaţă şi ultimele raze ale soarelui, tăişuri verticale care luminau camera. Fata purta o tunică de mătase de culoarea smaraldului, prinsă în talie cu o centură aurie, papuci turceşti şi un turban elaborat brodat cu mărgele. Un cârlionţ negru îi cădea peste obraz. A sorbit din şampanie, i-a întins cupa pe care el a golit-o dintr-un foc, cu o grabă de naufragiat. Violette a umplut-o din nou, ţinând-o de picior, apoi a aşteptat să o cheme lângă el. A fost ultima iniţiativă a lui Relais; mai departe s-a ocupat ea.

Violette învăţase să-şi bucure „prietenii“ în intervalul legiuit fără a da

senzaţia că se grăbeşte. Cochetăria şi supunerea amuzată a acelui trup adolescentin l-au dezarmat total pe Relais. Şi-a desfăcut alene turbanul, l-a lăsat să cadă clinchetind pe duşumeaua din lemn, şi-a scuturat cascada întunecată a pletelor pe umeri şi spate. Mişcările îi erau languroase, neafectate, aveau prospeţimea unui dans. Sânii nu-i ajunseseră încă la maturitate, sfârcurile înţepau mătasea verde ca nişte pietricele. Sub tunică era goală. Relais a căzut în admiraţie în faţa acestui corp de mulatră, cu picioare tari şi glezne fine, cu fundul şi coapsele groase, talia subţire, degetele elegante, cambrate în sus şi lipsite de inele. Râsul ei începea ca un tors surd în pântec şi se înălţa brusc, cristalin, sonor, cu capul aruncat pe spate, lăsând vederii gâtul lung care palpita. Violette despică cu un cuţitaş de argint un mango, luă lacom în gură o bucată, un firicel de suc îi udă decolteul umed de sudoare şi şampanie. Culese cu un deget o picătură grea de culoarea ambrei şi îi frecă buzele bărbatului, încălecându-l cu o graţie de felină. Omul se pomeni cu obrazul între sânii ei mirosind a mango. Ea s-a aplecat, acoperindu-l cu pletele sălbatice, l-a sărutat adânc, trecându-i în gură bucata de fruct din care muşcase. Relais a primit ofranda cu un fior de uimire: nicicând nu trăise ceva atât de intim, şocant şi minunat. Violette l-a lins pe bărbie, i-a luat capul în mâini şi i-a potopit cu sărutări iuţi, precum o pasăre care ciuguleşte, pleoapele, obrajii, buzele şi gâtul, jucându-se şi râzând. Bărbatul a apucat-o de mijloc şi cu gesturi disperate i-a smuls tunica, dezgolind-o pe fata zveltă şi înmiresmată care unduia, se topea, se fărâmiţa sub oasele şi muşchii tari ai acestui trup de soldat călit în lupte şi privaţiuni. A vrut s-o ia pe sus şi s-o ducă la patul care se zărea în camera de alături, dar Violette nu i-a dat răgaz: mâinile ei de odaliscă i-au desfăcut halatul cu egrete, i-au coborât pantalonii, coapsele opulente s-au zbătut şerpeşte şi expert peste el şi s-au împlântat în bărbăţia pietroasă cu un suspin de satisfacţie. Étienne Relais a simţit că se afundă într-un lac de desfătare, nu mai avea nici memorie, nici voinţă. Cu ochii închişi, săruta gura suculentă, savura aroma de mango, mâinile bătătorite de soldat străbăteau moliciunea imposibilă a pielii şi bogăţia incredibilă a pletelor. S-a cufundat în ea, s-a abandonat căldurii, aromei şi savorii acelei tinere, având senzaţia că-şi găsise în fine locul pe lume după atâţia ani de singurătate şi derivă. După puţine minute a explodat ca un adolescent

zăpăcit, într-un şuvoi spasmodic şi un strigăt de frustrare pentru că nu o adusese şi pe ea la plăcere, pentru că tot ce dorea acum mai mult era să o facă să se îndrăgostească de el. Violette a aşteptat ca el să termine, nemişcată, udă, gâfâind, călare pe el, cu chipul vârât în umărul lui, murmurând cuvinte neînţelese.

Relais n-a ştiut cât timp au stat îmbrăţişaţi până a respirat iar normal şi s-a mai limpezit la minte; şi-a dat atunci seama că mai era în ea, bine ancorat de muşchii elastici care-l masau ritmic, presând şi dând drumul. A mai apucat să se întrebe cum de învăţase fătuca arta asta de curtezană expertă înainte de a se pierde iar în magma dorinţei. Simţindu-l din nou tare, Violette şi-a trecut picioarele peste mijlocul lui şi i-a indicat cu un gest dormitorul. Astfel încleştaţi, Relais a ridicat-o în braţe şi s-au prăbuşit în pat, unde s-au delectat în voie până în crucea nopţii, mult mai mult decât timpul stipulat de Loula. Care a băgat de câteva ori capul gata să pună capăt exagerării, însă Violette, înduioşată de militarul cel oţelit în lupte care suspina de amor, a trimis-o la plimbare.

Dragostea, pe care n-o cunoscuse până atunci, l-a răsucit pe Étienne Relais precum un val uriaş de energie, sare şi spumă. A socotit că nu poate rivaliza cu ceilalţi clienţi, mai arătoşi, mai puternici sau mai bogaţi, drept care în zori i-a oferit ceva ce puţini albi ar fi fost dispuşi să-i dea: un nume. „Mărită-te cu mine“, i-a cerut între două îmbrăţişări. Violette şi-a încrucişat picioarele sub ea şi s-a ridicat în pat, cu părul umed, ochii incandescenţi şi buzele umflate de sărutări, luminată de cele trei lumânări pe ducă după ce asistaseră la acrobaţiile lor interminabile. „N-am stofă de nevastă“, i-a răspuns, adăugând că încă nu avusese ciclu, iar Loula pretindea că nici n-avea să aibă, şi nici copii nu va putea să facă. Relais a zâmbit: copiii i se păreau o complicaţie inutilă.

— Dacă mă mărit cu tine tot singură o să fiu cât timp vei fi plecat în campaniile tale. Locul meu nu e printre albi, prietenii mă vor ocoli pentru că le e frică de tine, zic că eşti un om crud.

— Meseria mi-o cere, Violette. Aşa cum doctorul amputează membrul cangrenat, tot aşa şi eu trebuie să-mi fac meseria ca să evit un rău mai mare, dar niciodată n-am făcut rău fără un motiv serios.

— Pot şi eu să-ţi dau o grămadă de motive serioase. Nu vreau să am

soarta maică-mii.

— De mine nu trebuie să-ţi fie frică, Violette, i-a răspuns omul, apucând-o de umeri şi privind-o adânc în ochi.

— Sper din tot sufletul, a suspinat ea.

— Ne vom căsători curând, îţi promit.

— Solda ta e prea mică, n-o să mă poţi ţine. Cu tine îmi vor lipsi multe: rochii, parfumuri, teatru şi timp de pierdut. Sunt leneşă, căpitane, doar aşa îmi pot câştiga traiul fără să-mi stric mâinile, şi prea mult timp nu mai am.

— Câţi ani ai?

— Puţini, dar meseria asta e de cursă scurtă. Bărbaţii se plictisesc să vadă acelaşi chip şi acelaşi fund. Trebuie să profit de singurul lucru pe care-l am, aşa zice Loula.

(Din *Insula de sub mare*)

Îndrăgostiţii au încercat pe rând camerele abandonate şi au sfârşit prin a-şi improviza cuibul în profunzimile subsolului. Alba nu mai intrase aici de câţiva ani, uitase de existenţa lui, dar în clipa în care a deschis uşa şi a inspirat mirosul inconfundabil, a simţit din nou atracţia magică de odinioară. Şi-au improvizat o surprinzătoare cameră nupţială, folosind toate troacele, lăzile, exemplarele din cartea unchiului Nicolás, mobilele şi draperiile de odinioară. În centru era patul, făcut din plăpumi vechi acoperite de bucăţi de catifea mâncate de molii. Au scos din cufere nenumărate comori. În chip de cearşafuri au folosit perdele vechi de damasc de culoarea topazului şi au descusut somptuoasa rochie din dantelă de Chantilly în care fusese îmbrăcată Clara în ziua în care murise Barrabás, transformând-o într-o apărătoare care să-i pună la adăpost de păianjenii de pe tavan. Aduseseră lumânări şi nu băgau în seamă şoarecii, frigul şi mirosul de catacombă. Umblau goi în amurgul etern al subsolului, sfidând umezeala şi curentul. Beau vin alb în cupe de cristal sustrase de Alba din sufragerie şi îşi inventariau minuţios corpul şi multiplele posibilităţi ale plăcerii. Se jucau ca nişte copii. Alba îl recunoştea cu greu în băiatul înamorat şi dulce, care râdea şi se zbenguia drăgăstos şi inepuizabil, pe revoluţionarul setos de dreptate care învăţa, pe ascuns, folosinţa armelor de foc şi strategiile revoluţiei. Ea inventa seducţii irezistibile, el crea noi şi

minunate feluri de a o iubi. Erau absolut entuziasmaţi de forţa pasiunii lor, era ca o vrajă, ca o sete de nestins. Nu le ajungeau orele şi nici cuvintele pentru a-şi transmite gândurile cele mai intime şi amintirile cele mai vechi, într-o ambiţioasă încercare de a se poseda reciproc până la ultima esenţă. Alba şi-a neglijat violoncelul, cu excepţia clipelor când cânta goală pe patul de culoarea topazului, iar la cursuri asista cu capul în nori. Miguel şi-a amânat şi el teza de licenţă şi reuniunile politice: aveau nevoie să fie împreună aproape tot timpul şi profitau de cea mai mică neatenţie a celor din casă pentru a se strecura în subsol. Alba a învăţat să mintă şi să se prefacă. Sub pretextul că trebuia să înveţe noaptea, a plecat din camera pe care o împărţea cu mama ei de când murise bunica şi s-a mutat într-o odaie de la parter care dădea spre grădină, pentru a-i putea deschide fereastra lui Miguel şi a-l conduce pe furiş la hogeagul lor vrăjit prin casa adormită. Nu se întâlneau numai noaptea: nerăbdarea dragostei făcea ca Miguel să rişte şi să vină ziua în amiaza mare, strecurându-se printre tufişuri, ca un hoţ, până la uşa subsolului, unde Alba îl aştepta cu inima sărindu-i din piept. Îşi cădeau în braţe cu disperarea unei despărţiri şi se prelingeau în refugiul lor, sufocându-se în complicitatea împărtăşită.

Pentru prima dată în viaţă, Alba simţea nevoia să fie frumoasă şi-i părea rău că nici una dintre splendidele femei din familia ei nu-i lăsase moştenire darurile; singura care o făcuse, Rosa cea frumoasă, nu-i lăsase decât nuanţa de alge marine a părului, ceea ce, dacă nu era însoţit şi de altele, părea mai curând o greşeală a coafezei. Când Miguel a aflat această nelinişte a ei, a luat-o de mână şi a dus-o în faţa marii oglinzi veneţiene care împodobea un colţ al spaţiului lor secret, a şters praful de pe cristalul plesnit, a aprins toate lumânările pe care le-a găsit şi le-a aşezat în jurul ei. Alba s-a privit în miile de cristaluri ale oglinzii sparte. Pielea luminată avea culoarea ireală a figurilor de ceară. Miguel a început s-o mângâie, ea şi-a privit chipul care se transforma în caleidoscopul oglinzii şi a acceptat în cele din urmă că era cea mai frumoasă din univers: se văzuse cu ochii cu care o privea el.

(Din *Casa spiritelor*)

Juan făcea parte dintre bărbaţii aceia arătoşi şi veseli cărora nici o femeie nu le rezistă la început, dar mai apoi îşi doresc să scape de ei, căci produc

multă suferinţă. Nu se străduia să fie seducător (nu se străduia niciodată pentru nimic, de altminteri), era de ajuns prezenţa sa de mascul frumuşel ca să pună femeile pe jar; de la paisprezece ani, când începuse să-şi exploateze farmecele, trăia de pe urma femeilor. Râdea spunând că pierduse şirul bărbaţilor cărora nevestele le puseseră coarne din pricina lui şi al ocaziilor în care o luase pe coajă de la soţii geloşi. „Dar acum toate astea s-au terminat, acum sunt cu tine, dragostea mea“, adăuga atunci ca să mă liniştească, în timp ce îi arunca ocheade soră-mii. Aspectul şi felul lui de-a fi simpatic l-au făcut să fie preţuit şi de bărbaţi, era mare băutor şi jucător de cărţi, avea un repertoriu nesfârşit de anecdote decoltate şi planuri fanteziste de a câştiga bani fără efort. Am priceput repede că gândurile îi erau la ziua de mâine şi la viitor, fiind o fire nemulţumită. La fel ca atâţia alţii în perioada aceea, se hrănea cu poveştile fabuloase despre Lumea Nouă, unde comorile şi onorurile cele mai mari se aflau la îndemâna îndrăzneţilor dispuşi să rişte. Se credea menit isprăvilor majore, precum Cristofor Columb, care plecase pe mare înarmat doar cu propriul său curaj şi descoperise cealaltă jumătate a lumii, sau Hernán Cortés, care obţinuse cea mai preţioasă perlă a imperiului spaniol, Mexicul.

— Se spune că pe-acolo s-a cam descoperit tot ce era de descoperit, spuneam eu, încercând să-l fac să se răzgândească.

— Habar n-ai ce spui, femeie! Mai sunt încă multe de descoperit. Din Panamá până în sud e pământ virgin, acolo sunt bogăţii mai mari decât cele ale lui Soliman.

Mă îngrozeau planurile lui, asta ar fi însemnat să ne despărţim. În plus, bunicul auzise prin cârciumi că aztecii din Mexic făceau sacrificii umane. Se formau şiruri lungi de o milă, mii şi mii de nefericiţi prizonieri îşi aşteptau rândul ca să urce treptele templelor, unde sacerdoţii – sperietori sinistre, pline de sânge uscat şi proaspăt – le scoteau inima din piept cu un cuţit de obsidian. Trupurile cădeau pe trepte şi rămâneau grămadă pe jos, mormane de carne în descompunere. Cetatea stătea pe un lac de sânge, păsările răpitoare, sătule de carne omenească, erau atât de greoaie, că nu mai puteau zbura, şobolanii erau cât câinii ciobăneşti. Toţi spaniolii erau la curent cu aceste lucruri, dar asta nu-l speria pe Juan.

În vreme ce eu coseam şi brodam din zori şi până-n noapte ca să

agonisesc ceva bani pentru nuntă, Juan îşi petrecea timpul prin cârciumi, seducea fete şi muieri, bea cu bărbaţii şi visa să se îmbarce spre Indii, singura destinaţie pentru un bărbat de teapa lui, după cum spunea. Uneori dispărea cu săptămânile, chiar cu lunile, şi se întorcea fără să dea explicaţii. Unde se ducea? Nu spunea niciodată, dar cum îi dădea zor cu plecatul pe mare, lumea începuse să-l ia în bătaie de joc, iar mie să-mi spună „logodnica din Indii“. I-am suportat purtarea mai mult decât ar fi trebuit, căci eram cu capul în nori şi cu trupul pe jar, cum se întâmplă îndeobşte când eşti îndrăgostit. Juan mă făcea să râd, mă distra cu cântece şi versuri picareşti, mă făcea să mă-nmoi imediat cu sărutările lui. Era de-ajuns să mă atingă şi plânsul mi se transforma în suspine de amor şi supărarea în dorinţă. Bună-i dragostea, atoateiertătoare! N-am uitat prima noastră îmbrăţişare, la adăpostul unei păduri. Era vară, pământul tresălta, călduţ, roditor, mirosind a laur. Plecasem din Plasencia pe rând, ca să nu dăm apă la moară bârfelor, coborâserăm dealul, lăsând în urmă zidurile oraşului. Ne-am întâlnit la râu, am alergat mână în mână spre pădurea deasă, am căutat acolo un loc cât mai departe de drum. Juan a adunat frunze, a făcut un cuib, şi-a scos pieptarul pe care m-am întins eu, după care m-a învăţat fără grabă ceremoniile plăcerii. Adusesem măsline, pâine şi o sticlă de vin şterpelită de la bunicul, pe care am sorbit-o unul din gura celuilalt. Sărutări, vin, râsete, căldura care ieşea din pământ, iar noi îndrăgostiţi. Mi-a scos bluza şi cămăşuţa şi mi-a lins sânii, spunându-mi că erau precum piersicile coapte şi dulci, deşi mie mi se păreau mai curând nişte prune cam tărişoare. A continuat să mă cerceteze cu limba până când am crezut că o să mor de atâta plăcere şi iubire. Mai ţin minte că s-a întins pe spate pe frunze şi m-a aburcat peste el, goală, udă de sudoare şi dorinţă, căci dorea ca eu să fiu cea care să impun ritmul dansului nostru. Astfel, uşor şi ca în joacă, fără spaimă şi durere, mi-am pierdut virginitatea. Într-o clipă de extaz mi-am ridicat ochii spre bolta cea verde a pădurii şi mai sus, spre cerul fierbinte al verii, şi mi-am strigat tare şi îndelung bucuria pură şi simplă.

(Din *Inés a sufletului meu*)

Gelozia

Se vorbeşte mereu de cât de mult iubeşte o femeie, însă rareori de cât de mult a fost ea iubită. Am primit multă dragoste. Nici un bărbat nu m-a părăsit – un noroc incredibil, nu-i aşa? N-a fost nevoie să ucid pe nimeni din gelozie sau

ciudă.

(Din *Viaţă şi spirit*)

A trebuit să caut cu lupa exemple de gelozie feminină în romanele mele, căci sunt puţine. Cele trei pe care le-am găsit comportă destul voyeurism: ea priveşte fără să fie văzută şi pe cât de mult se delectează ei, pe atât de mult suferă ea. Am exclus din pornire ideea de a mă referi la gelozia masculină, pentru că e de mai multe feluri şi adesea n-are nimic de-a face cu dragostea, ci cu puterea, cu autoritatea şi cu conceptul de onoare. Onoarea bărbaţilor depinde de regulă de virtutea femeilor: aşa se explică multiplele forme de represiune pe care le suferă ele din cauza egoului vreunui mascul din imediata apropiere, care porneşte de la ideea că noi suntem nişte făpturi cam neevoluate, lipsite de simţul înnăscut al moralei, drept care în absenţa unei mâini zdravene de bărbat – tată, soţ, poliţai, autoritate religioasă – ne putem lesne rătăci de la calea cea dreaptă. În plus, aceste creaturi inferioare îi pot conduce şi pe bărbaţi, fiinţe superioare, pe un drum greşit. Burka nu s-a inventat ca să le apere pe femei de poftele bărbaţilor, ci pentru a-i proteja pe ei de seducţia feminină; ele plătesc pentru slăbiciunea lor. Dar să lăsăm pledoariile feministe şi să ne întoarcem la gelozie. Recunosc că nu prea am experienţă în domeniu, pentru că, deşi sunt foarte posesivă când iubesc, bărbaţii de care am avut parte nu mi-au dat motive de bănuială. Cu o singură excepţie, destul de ridicolă, aşa cum sunt trădările în dragoste, numai că furia, umilinţa şi ranchiuna pe care le-am simţit atunci nu le-am uitat uşor şi, de fapt, mi-au servit la scrierea celor trei scene care urmează. Atunci, orgoliul meu a fost mai mare decât gelozia, am tăiat scurt relaţia şi m-am lecuit de amor în patruzeci şi opt de ore. Şi nici nu ştiu de ce m-a mirat atât de tare trădarea aia: tipul îşi înşela nevasta cu mine, era deci foarte probabil să mă înşele şi pe mine cu alta.

Bănuielile au început cu luni înainte, dar le-am îndepărtat scârbită de mine însămi: dacă le-aş fi acceptat ar fi însemnat să scot la lumină ceva rău din propria mea fire. Îmi tot repetam că astfel de idei nu puteau fi decât ale diavolului, făcând rădăcini şi crescând ca nişte tumori mortale în creierul meu, idei pe care trebuia să le combat fără milă, dar ranchiuna care mă

zgândărea a fost mai puternică decât scopurile mele nobile. Mai întâi au fost fotografiile de familie pe care i le arătasem lui Ivan Radovic. Ceea ce nu a fost vizibil la prima vedere – din obişnuinţa de a vedea doar ce vrem să vedem, cum spunea maestrul Juan Ribero – a apărut reflectat în alb şi negru pe hârtie. Limbajul fără echivoc al corpului, al gesturilor, al privirilor a început să apară limpede. După primele suspiciuni am recurs tot mai des la fotografie; sub pretextul că făceam un album pentru *doña* Elvira luam mai tot timpul instantanee ale familiei, pe care le developam apoi în intimitatea atelierului şi le studiam cu o atenţie perversă. Astfel am ajuns să posed o colecţie mizerabilă de dovezi minuscule, unele atât de subtile încât numai eu, otrăvită de ciudă, le puteam percepe. Cu aparatul în faţa figurii, ca o mască menită să mă facă invizibilă, puteam surprinde scena păstrând în acelaşi timp o distanţă glacială. Spre finele lui aprilie, când căldura s-a mai domolit, norii au încununat piscurile vulcanilor şi natura a prins a se pregăti de toamnă, semnele revelate în fotografii mi s-au părut suficiente şi am iniţiat odioasa sarcină de a-l urmări pe Diego la fel ca oricare femeie geloasă. Când am devenit conştientă în cele din urmă de gheara care mă strângea de gât şi am putut să o numesc cu numele pe care îl poartă în dicţionar, am simţit că mă afund într-o mlaştină. Gelozie. Cine nu a simţit-o nu poate şti cât doare nici imagina nebuniile care se fac în numele ei. În cei treizeci de ani ai mei am simţit-o doar atunci, dar arsura a fost atât de brutală, că cicatricile nu au dispărut şi sper să nici nu treacă vreodată, ca un memento pentru a o evita pe viitor. Diego nu era al meu – nimeni nu poate aparţine vreodată altuia –, iar faptul că eram soţia lui nu-mi dădea vreun drept asupra lui sau a sentimentelor sale, dragostea este un contract liber care începe printr-o scânteie şi se poate sfârşi tot aşa. Este ameninţată de mii de pericole, dacă cuplul o apără se poate salva, creşte precum un pom, produce fructe şi umbră, dar asta numai dacă participă amândoi. Diego nu a făcut-o niciodată, legătura noastră era condamnată de la bun început. Acum înţeleg, dar atunci eram orbită, mai întâi de furie, apoi de mâhnire.

Spionându-l cu ochii pe ceas am început să constat că absenţele soţului meu nu coincideau cu explicaţiile pe care le dădea. Când cică se ducea cu Eduardo la vânătoare se întorcea cu multe ceasuri înainte sau după fratele lui; când ceilalţi bărbaţi ai casei se duceau la fabrica de cherestea sau să

însemne vitele, el apărea pe neaşteptate în curte iar mai târziu, când deschideam subiectul la masă, rezulta că nu fusese deloc cu ei în ziua aceea; când se ducea să cumpere ceva din târg venea de obicei cu mâna goală, teoretic nu găsise ceea ce căutase, deşi era ceva banal, un topor sau un ferăstrău. În multele ceasuri în care familia se găsea împreună evita cu orice preţ conversaţiile, organiza în schimb partidele de cărţi sau îi cerea Susanei să cânte. Iar dacă aceasta avea una din migrenele ei obişnuite, se plictisea repede şi o ştergea călare cu puşca pe umăr. Nu-l puteam urma în aceste plimbări fără să trec neobservată sau să provoc bănuielile celorlalţi, dar rămâneam trează şi îl observam când era aproape de mine. Astfel am observat că uneori se scula în toiul nopţii şi nu se ducea la bucătărie să mănânce ceva, cum credeam, ci se îmbrăca, ieşea în curte şi dispărea pentru o oră sau două, după care se întorcea tiptil în pat. A-l urmări pe timp de noapte era mai uşor decât la lumina zilei, când ne priveau o duzină de ochi, totul era să rămân trează evitând să beau vin la cină şi picăturile de opiu înainte de culcare. Într-o noapte de la jumătatea lunii mai am prins de veste când se strecura din pat şi la lumina scăzută a candelei care ardea tot timpul în faţa crucii, am văzut că îşi punea pantalonii şi cizmele, îşi lua cămaşa şi haina şi pleca. Am aşteptat câteva clipe, apoi m-am ridicat şi eu şi l-am urmărit în timp ce inima stătea să-mi iasă din piept. Nu îl vedeam prea bine în casa cufundată în întuneric, dar când a ieşit în curte silueta lui s-a desenat limpede în razele lunii, care în răstimpuri se arăta întreagă pe cer. Era destul de înnorat, aşa că luna mai era şi acoperită şi întunericul total. Am auzit câinii lătrând şi m-am temut să nu se apropie şi să-mi trădeze prezenţa, dar nu au venit, asta însemna că Diego îi legase din timp. Bărbatul meu a înconjurat toată casa şi s-a îndreptat rapid spre unul dintre grajduri, acela în care erau caii de călărie ai familiei, care nu se foloseau la muncile câmpului, a tras zăvorul şi a intrat. Am aşteptat la adăpostul unui ulm din apropierea grajdurilor pentru cai, desculţă, doar în cămaşa subţire de noapte, neîndrăznind să mă mişc, sigură că Diego urma să apară călare şi nu-l voi putea urmări mai departe. A trecut un timp care mi s-a părut foarte lung în care nu s-a întâmplat nimic. Deodată am zărit o luminiţă prin uşa deschisă, poate o lumânare sau o lămpiţă. Îmi clănţăneau dinţii şi tremuram ca varga de frig şi de frică. Eram gata să mă dau bătută şi să mă întorc în pat

când am văzut altă siluetă ce se apropia de grajd din partea de răsărit – era evident că nu venea din casa mare – şi intra la rândul ei, închizând uşa. Am lăsat să treacă aproape un sfert de ceas până m-am hotărât, după care m-am forţat să fac câţiva paşi, eram înţepenită de frig, de-abia mă mişcam. M-am apropiat de grajd înfricoşată, nu ştiam cum va reacţiona Diego dacă ar fi descoperit că îl spionez, dar nu eram în stare să renunţ. Am împins uşurel uşa care s-a deschis, zăvorul era pe dinafară, nu se închidea pe dinăuntru, şi m-am strecurat ca un hoţ de partea cealaltă. Era întuneric, dar în fund licărea o lumină şi am păşit spre ea mergând pe vârfuri, aproape că nici nu respiram, precauţii inutile, căci paiele îmi amortizau paşii şi câţiva cai erau treji, îi auzeam mişcându-se şi fornăind în iesle.

La lumina slabă a unui felinar atârnat de o grindă şi legănat de briza care se strecura printre scânduri, i-am văzut. Puseseră nişte pături pe un braţ de paie, făcând un fel de cuib, în care ea era întinsă pe spate, îmbrăcată cu un palton gros descheiat sub care era goală. Avea braţele şi picioarele desfăcute, capul înclinat pe un umăr, pletele negre îi acopereau faţa şi pielea avea strălucirea lemnului blond în lumina portocalie a felinarului. Diego, doar cu cămaşa pe umeri, era îngenuncheat în faţa ei şi îi lingea sexul. Era atâta abandon în atitudinea Susanei, atâta pasiune reţinută în gesturile lui Diego, că am înţeles într-o clipă cât de departe eram eu de toate astea. De fapt nici nu existam, nu existau nici Eduardo şi nici cei trei copii, nimeni, doar ei doi iubindu-se în mod inevitabil. Niciodată soţul meu nu mă mângâiase aşa. Era lesne de văzut că ei o făcuseră de mii de ori, că se iubeau de ani de zile; am priceput în sfârşit că Diego se căsătorise cu mine pentru că avea nevoie de un paravan pentru relaţia cu Susana. Într-o clipită, piesele acestui dureros puzzle s-au aşezat la locul lor, mi-am putut explica indiferenţa lui faţă de mine, absenţele care coincideau cu migrenele Susanei, relaţia încordată cu fratele lui, Eduardo, felul ascuns în care se comporta cu restul familiei şi modul în care se aranja să fie mereu pe lângă ea, atingând-o, ba picior lângă picior, ba o mână pe cotul sau pe umărul ei, câteodată, ca din întâmplare, pe scobitura spatelui sau pe gât, semne de neconfundat pe care fotografiile mi le arătaseră. Mi-am adus aminte cât îi iubea Diego pe copii şi am speculat că poate nu erau nepoţii, ci propriii lui copii, toţi trei cu ochi albaştri, marca neamului Domínguez. Am rămas

nemişcată, îngheţând puţin câte puţin, în timp ce ei făceau dragoste voluptuos, savurând fiecare atingere, fiecare geamăt, fără grabă, de parcă aveau toată viaţa înainte. Nu păreau doi amanţi care se întâlnesc grăbit şi pe ascuns, ci un cuplu de proaspăt căsătoriţi în cea de a doua săptămână din luna de miere, când pasiunea mai e intactă, dar deja există încrederea şi cunoaşterea reciprocă a cărnii. Eu nu trăisem totuşi asemenea intimitate cu soţul meu şi nu fusesem în stare s-o plăsmuiesc nici măcar în fanteziile mele cele mai îndrăzneţe. Limba lui Diego străbătea interiorul pulpelor Susanei, de la genunchi în sus, oprindu-se între picioare şi coborând iar, în timp ce mâinile îi cuprindeau talia şi ajungeau să-i frământe sânii rotunzi şi opulenţi, jucându-se cu mameloanele întărite şi strălucitoare ca boabele de strugure. Trupul Susanei, moale şi suav, se cutremura şi se unduia, era un peşte în apă, capul se zbuciuma dintr-o parte în alta de plăcerea intensă, părul se revărsa tot timpul pe obraz, buzele desfăcute lăsau să scape un geamăt prelung, mâinile îl căutau pe Diego pentru a-l conduce prin frumoasa topografie a corpului ei, până când limba lui a făcut-o să atingă desfătarea. Susana şi-a arcuit spatele de plăcerea care o lovise ca un fulger şi a scos un ţipăt răguşit pe care el l-a sufocat lipindu-şi gura de a ei. Apoi a ţinut-o în braţe, legănând-o şi alintând-o ca pe o pisică, şoptindu-i la ureche o litanie de cuvinte secrete, cu o delicateţe şi o tandreţe pe care nu le credeam cu putinţă la el. La un moment dat, ea s-a aşezat pe culcuşul de paie, şi-a scos paltonul şi a început să-l sărute, întâi pe frunte, apoi pe pleoape, pe tâmple şi pe gură îndelung, limba ei a explorat jucăuşă urechile lui Diego, a sărit peste mărul lui Adam, a atins gâtul, dinţii i-au ronţăit sfârcurile virile, degetele s-au încurcat în părul de pe piept. A fost rândul lui să se abandoneze pe de-a-ntregul mângâierilor, s-a culcat cu faţa în jos pe pături şi ea s-a aşezat călare peste el, muşcându-i ceafa şi gâtul, sărutându-i umerii ca în joacă, coborând spre fese, explorând, mirosind, gustând şi lăsând o dâră de salivă în urma ei. Diego s-a întors şi gura ei a pus stăpânire pe membrul ridicat şi pulsatil într-o interminabilă lucrare de plăcere a intimităţii celei mai ascunse, până ce el nu a mai rezistat şi s-a aruncat peste ea, pătrunzând-o, şi s-au prăbuşit ca doi duşmani într-o luptă de braţe şi picioare înlănţuite şi sărutări şi gâfâieli şi suspine şi expresii de amor pe care nu le auzisem niciodată. Apoi au dormitat într-o îmbrăţişare caldă,

acoperiţi cu păturile şi cu paltonul Susanei, ca doi copilaşi nevinovaţi. Am ieşit în tăcere şi m-am îndreptat către casă, în timp ce frigul glacial al nopţii se înstăpânea inexorabil peste sufletul meu.

(Din *Portret în sepia*)

Vraja pe care o revărsase asupra casei şi Perlei Orientului s-a răspândit curând prin tot satul şi chiar mai departe. Fetele veneau la magazin tot timpul, cu orice pretext. În fustele lor scurte şi bluzele strânse pe corp, înfloreau de-a dreptul în faţa lui, ca nişte flori sălbatice, atât de parfumate că mirosul rămânea mult timp după ce plecau. Intrau câte două sau câte trei, râzând şi şoptind între ele, se aplecau peste tejghea ca să li se vadă sânii, îşi cambrau fesele şi-şi arătau picioarele arămii. Îl aşteptau în stradă, îl invitau seara acasă, l-au învăţat dansurile din Caraibe.

Iar eu aveam o nelinişte care nu mă părăsea. Era pentru prima dată că eram geloasă şi sentimentul acesta, lipit zi şi noapte de piele ca o pată, ca o murdărie imposibil de spălat, mi-a devenit atât de insuportabil, că, mai târziu, când am scăpat de el, îmi trecuse definitiv cheful de a avea pe cineva şi de a aparţine cuiva. De la bun început, Kamal mă zăpăcise, îmi pusese carnea pe jar şi treceam de la bucuria absolută de a-l iubi la durerea atroce de a-l iubi în van. Umblam după el ca o umbră, îl serveam, îl făcusem eroul fanteziilor mele solitare. El mă ignora cu desăvârşire. Începeam să fiu conştientă de mine însămi, mă priveam în oglindă, îmi pipăiam corpul, încercam pieptănături noi în liniştea din timpul siestei, îmi puneam un strop de carmin pe obraji şi pe gură, discret ca să nu observe nimeni. Kamal trecea pe lângă mine fără să mă vadă. Era protagonistul poveştilor mele de amor. Nu mă mai mulţumeam cu sărutul final din romanele pe care i le citeam Zulemei, trăiam cu el nopţi furtunoase şi iluzorii. Aveam cincisprezece ani împliniţi şi eram virgină, dar, dacă şnurul cu şapte noduri inventat de naşa mi-ar fi putut măsura şi intenţiile, precis că n-aş fi trecut proba.

Viaţa noastră a tuturor s-a întors pe dos în timpul următoarei călătorii a lui Riad Halabí, când acasă am rămas doar Zulema, Kamal şi cu mine. Ca prin minune, stăpâna s-a vindecat de toate relele şi s-a trezit dintr-o letargie care durase aproape patruzeci de ani. Se scula devreme, pregătea micul

dejun, îşi punea rochiile cele mai frumoase şi aproape toate bijuteriile, îşi lăsa părul pe spate. Niciodată nu fusese atât de frumoasă. La început, Kamal o evita, în prezenţa ei ţinea privirile plecate şi aproape că nu-i vorbea, rămânea toată ziua în magazin şi seara ieşea să se plimbe; dar curând i-a fost peste putinţă să scape de puterea femeii, de parfumul pe care-l lăsa în urmă, de căldura pe care o degaja la orice pas, de vraja glasului ei. Ambianţa s-a umplut de urgenţe secrete, de presimţiri şi chemări. Mi-am dat seama că în jurul meu se petrecea ceva extraordinar, ceva de la care eram exclusă, un război personal al lor, o luptă puternică între două voinţe. Kamal bătea în retragere, îşi săpa tranşee, se apăra cu secole de tabuuri, cu respectul pentru legile ospitalităţii şi legăturile de sânge care-l legau de Riad Halabí. Zulema, lacomă ca o floare carnivoră, îşi agita petalele înmiresmate ca să-l atragă în capcană. Femeia leneşă şi moale, care-şi petrecea viaţa zăcând în pat cu comprese reci pe frunte, se transformase într-o femelă enormă şi fatală, într-un păianjen palid care-şi ţesea neobosit plasa. Voiam să fiu invizibilă.

Zulema se aşeza la umbră să-şi vopsească unghiile de la picioare, lăsându-se descoperită până la jumătatea coapsei. Zulema fuma, lingând cu vârful limbii capătul ţigării. Zulema se mişca şi rochia aluneca descoperind un umăr rotund, pe care lumina zilei îl făcea imposibil de alb. Zulema mânca un fruct copt şi sucul galben îi stropea un sân. Zulema se juca cu părul ei albastru, acoperindu-şi o jumătate de obraz şi uitându-se la Kamal cu ochi de hurie.

Vărul a rezistat eroic timp de şaptezeci şi două de ore. Tensiunea a crescut devenind insuportabilă, mi-era frică să nu explodeze aerul într-o furtună electrică şi să ne transforme în cenuşă. În cea de-a treia zi, Kamal s-a dus în magazin de la prima oră, nu s-a întors în casă, s-a învârtit prin Perla Orientului aşteptând să treacă orele. Zulema l-a chemat la masă, el a spus că nu-i era foame şi a mai stat un ceas să facă socotelile. A aşteptat să se ducă toată lumea la culcare şi a închis magazinul când cerul se făcuse negru şi a socotit că începuse piesa la radio, abia atunci s-a furişat în bucătărie şi a căutat ce rămăsese de la cină. Dar, pentru prima dată de multe luni încoace, Zulema era dispusă să sară peste episodul din seara asta. Pentru a-l păcăli, lăsase deschis aparatul de radio din camera ei, uşa întredeschisă, şi îl aştepta

în semiîntunericul de pe coridor. Îşi pusese pe pielea goală o tunică brodată, când ridica braţul, pielea ei lăptoasă se vedea până la brâu. Toată după-amiaza se depilase, îşi periase pletele, se unsese cu creme, se machiase, se parfumase cu paciuli, îşi împrospătase respiraţia mestecând lemn dulce, era desculţă şi fără bijuterii, pregătită pentru dragoste. Am văzut totul, pentru că nu mă trimisese în camera mea, uitase de mine. Nu-i păsa decât de Kamal şi de bătălia pe care trebuia s-o câştige.

Şi-a înşfăcat prada în patio. Vărul mai avea în mână o jumătate de banană, mesteca cealaltă jumătate, o barbă de două zile îi umbrea obrazul şi era asudat, atât de căldură, cât şi pentru că era noaptea înfrângerii sale.

— Te aşteptam, i-a spus Zulema în spaniolă, evitând ruşinea de a o spune în limba ei.

Tânărul s-a oprit cu gura plină şi ochii speriaţi. Ea s-a apropiat încet, inevitabilă ca o fantomă, lăsând între ei o distanţă de câţiva centimetri. Atunci au început să cânte greierii, un sunet ascuţit şi prelung care mi s-a înfipt în creieri precum o notă monocordă de instrument oriental. Am constatat că Zulema era cu câţiva centimetri mai înaltă şi de două ori mai grea decât vărul soţului ei; la rândul lui, acesta parcă se micşorase cât un copil.

— Kamal… Kamal, a spus ea, după care am auzit un murmur de cuvinte în limba lor, în timp ce femeia îi atingea buzele cu un deget şi le contura abia atingându-le.

Kamal a gemut învins, a înghiţit ce mai avea în gură, a aruncat restul bananei. Zulema i-a tras capul spre piept, sânii ei l-au înghiţit cu un bolborosit de lavă arzândă. L-a ţinut aşa, legănându-l ca pe un copil până când el s-a depărtat; s-au privit gâfâind, cântărind şi măsurând riscurile, dar dorinţa a fost mai puternică şi s-au dus îmbrăţişaţi spre patul lui Riad Halabí. Am mers după ei, prezenţa mea nu i-a deranjat. Cred că devenisem invizibilă.

M-am pitit lângă uşă, cu un vid în minte: nu simţeam nici o emoţie, uitasem de gelozie, era ca la o proiecţie a caravanei cinematografice. În picioare lângă pat, Zulema l-a luat în braţe şi l-a sărutat, făcându-l să răspundă cu un suspin îndurerat şi s-o îmbrăţişeze şi el. I-a acoperit ochii, gâtul şi fruntea cu sărutări iuţi, l-a lins şi l-a muşcat mărunt, i-a descheiat

cămaşa şi i-a scos-o trăgând de ea. La rândul lui, a încercat şi el să-i desfacă tunica, dar s-a încurcat în falduri şi-atunci s-a repezit la sânii ei prin decolteu. Pipăindu-l mai departe, ea a venit în spatele lui şi în timp ce-l săruta pe gât şi pe umeri, degetele ei îl eliberau şi de pantaloni. La câţiva paşi mai încolo, i-am văzut bărbăţia aţintită ostentativ şi mi-am zis că omul era mai atrăgător dezbrăcat, pentru că aşa scăpa de delicateţea aproape feminină. Acum nu mai exprima fragilitate, ci sinteză, şi aşa cum nasul lui mare nu-i urâţea chipul, tot aşa sexul lui mare şi întunecat la culoare nu-i conferea o înfăţişare bestială. Uimită, am uitat să mai respir aproape un minut, iar când am făcut-o, aveam un nod de plâns în piept. Era chiar în faţa mea, privirile noastre s-au încrucişat o fracţiune de secundă, dar nu m-a văzut, ochii lui m-au ocolit, orbiţi. Afară începuse o ploaie torenţială de vară, zgomotul apei care cădea şi al tunetelor s-a contopit cu cântecul greierilor. În cele din urmă, Zulema şi-a lepădat veşmântul şi s-a arătat în toată splendida ei abundenţă, asemenea unei Venus de ghips. Contrastul dintre femeia asta dolofană şi trupul subţire al tânărului mi s-a părut obscen. Kamal a trântit-o pe pat, ea a scos un strigăt, imobilizându-l cu picioarele ei groase şi zgâriindu-i spatele. El s-a zguduit de câteva ori şi s-a prăbuşit cu un vaiet visceral; numai că ea nu se pregătise atâta pentru a scăpa într-un minut, drept care l-a dat jos de pe ea, l-a întins pe perne şi s-a apucat să-l readucă în simţiri, şoptindu-i instrucţiuni în arabă cu rezultate atât de bune, că după puţin timp era ca nou. După care el s-a abandonat cu ochii închişi mângâierilor, apoi ea l-a călărit, copleşindu-l sub opulenţa ei, înghiţindu-l în nisipurile ei mişcătoare, devorându-l, storcându-l până la esenţă şi purtându-l în grădinile lui Allah ca să fie sărbătorit de toate odaliscele Profetului. Pe urmă s-au odihnit în pace, ţinându-se în braţe ca doi prunci în vuietul ploii şi hărmălaia greierilor din noaptea care devenise fierbinte ca miezul zilei.

Am aşteptat să se potolească herghelia în galop pe care o simţeam în piept şi am plecat clătinându-mă. M-am oprit în mijlocul curţii, sub ploaia care îmi uda părul şi hainele şi sufletul, febrilă şi presimţind o catastrofă. Mi-am spus că dacă nu spuneam nimic era ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, nenumitul aproape că nu există, tăcerea îl şterge până la dispariţie. Dar mirosul dorinţei cuprinsese toată casa, impregnase pereţii, hainele,

mobila, ocupa odăile, se strecura prin crăpături, afecta flora şi fauna, încălzea râurile subterane, umplea cerul din Agua Santa, era vizibil ca un incendiu, nu putea fi ascuns. M-am aşezat în ploaie, lângă fântână.

(Din *Eva Luna*)

Pentru prima dată de când ţinea minte, Férula era fericită. Niciodată nu fusese mai aproape de cineva, nici măcar de propria mamă, aşa cum era de Clara. O persoană mai puţin originală decât Clara ar fi sfârşit prin a se plictisi de răsfăţurile excesive ale cumnatei, sau ar fi cedat în faţa caracterului ei dominant şi meticulos. Dar Clara trăia pe altă lume. Férula ura clipa în care fratele ei se întorcea de la ţară şi umplea toată casa cu prezenţa lui, sfărâmând armonia instaurată când nu era de faţă. Când el era acasă, ea trebuia să se retragă în umbră, să fie mai prudentă în felul de a vorbi cu servitorii şi în atenţiile cu care o copleşea pe Clara. În fiecare seară, când soţii se retrăgeau în camerele lor, se simţea cuprinsă de o ură necunoscută şi inexplicabilă, care-i umplea sufletul de presimţiri funeste. Ca să scape, reluase obiceiul de a spune toate rugăciunile din rozariu pe care le îngâna săracilor şi de a se spovedi părintelui Antonio.

— Slavă Ţie, Marie.

— Care ai conceput fără de păcat.

— Te ascult, fata mea.

— Părinte, nu ştiu cum să încep. Cred că am păcătuit...

— Cu carnea, fata mea?

— Vai, carnea s-a uscat, părinte, nu şi spiritul. Mă chinuie diavolul.

— Mila lui Dumnezeu e nesfârşită.

— Părinte, nu îţi dai seama ce gânduri pot trece prin capul unei femei singure, o virgină ce n-a cunoscut bărbatul, şi nu pentru că i-ar fi lipsit ocaziile, ci pentru că Dumnezeu i-a trimis maică-mii o boală lungă şi a trebuit s-o îngrijesc.

— Sacrificiul s-a înregistrat în Cer, fata mea.

— Deşi am păcătuit cu gândul, părinte?

— Păi, depinde de gând...

— Nu pot să dorm noaptea, mă sufoc. Ca să mă liniştesc, mă scol şi merg prin grădină, umblu prin casă, mă duc la odaia cumnată-mii, îmi lipesc

urechea de uşă, uneori intru în vârful picioarelor ca să o văd cum doarme, parcă e un înger, sunt ispitită să mă bag în pat lângă ea ca să-i simt moliciunea pielii şi respiraţia.

— Roagă-te, fata mea. Rugăciunea ajută.

— Aşteaptă, că n-am spus tot. Mi-e ruşine.

— Nu trebuie să-ţi fie ruşine de mine, căci nu sunt decât instrumentul Domnului.

— Când vine frate-meu de la ţară e şi mai rău, părinte. Nu-mi foloseşte la nimic să mă rog, nu pot să dorm, transpir, tremur, în cele din urmă mă scol din pat şi străbat toată casa în beznă, strecurându-mă cu multă grijă de-a lungul coridoarelor ca să nu scârţâie podelele. Îi aud prin uşa dormitorului, ba o dată i-am şi văzut, că uşa rămăsese întredeschisă. Nu pot să spun ce am văzut, părinte, dar precis este un păcat teribil. Nu e vina Clarei, ea e nevinovată ca un prunc. Frate-meu o împinge. Precis că o să fie osândit.

— Numai Dumnezeu judecă şi osândeşte, fata mea. Şi ce zici că făceau?

Iar atunci Férula era în stare să se întindă jumătate de ceas dând amănunte. Era o povestitoare de forţă, ştia unde să facă pauză, cum să-şi măsoare intonaţia, să explice fără gesturi, zugrăvind un tablou atât de viu, încât ascultătorul părea că trăieşte aievea cele povestite, era de necrezut cum putea percepe din pragul uşii calitatea tresăririlor, abundenţa sucurilor vitale, cuvintele şoptite la ureche, mirosurile cele mai secrete, într-adevăr, un miracol.

(Din *Casa spiritelor*)

Iubiri neîmplinite

Dragostea, ca şi norocul, vine când n-o chemi, năvăleşte peste noi şi dispare ca ceaţa când încercăm să o reţinem. Aşa că, din punctul de

> vedere al capacităţii ei stimulative, este un lux de care au parte câţiva norocoşi, dar e ceva de neatins pentru cei care n-au fost răniţi de săgeata ei.
>
> (Din *Afrodita*)

Aici, prin „neîmplinite“ înţeleg relaţiile cu viitor puţin sau deloc. Dragostea neîmplinită e materia primă pentru literatura romantică şi telenovele, poate de-asta nici nu-mi plac, deşi uneori îmi apar în cărţi fără să vreau. Dacă aş fi mai organizată în scris, aş face un scenariu înainte de a mă apuca de treabă, astfel aş avea un fel de hartă de care să mă ţin, numai că mintea mea funcţionează în cerc sau în spirale, nu sunt în stare să concep un scenariu liniar şi cu atât mai puţin să-l urmez. Singura excepţie a fost Zorro*, pentru că a trebuit să le prezint un plan al romanului patronilor celebrului mascat, Zorro Productions, care voiau să se asigure, fireşte, c-am să respect caracterul eroului; nu puteam nici să-l transform într-un rău, nici să-l îmbrac în roz. Când încep un roman nu am decât o idee vagă despre locul şi perioada în care se vor petrece faptele, atât; drept care nu e deloc exclus să am parte de surprize şi să mă mai împiedic pe parcurs. Am senzaţia că intru într-o peşteră întunecată cu o lumânare în mână, că luminez toate cotloanele zi după zi şi cuvânt după cuvânt, până descopăr personajele care aşteaptă acolo ca să-mi povestească viaţa lor. După vreo trei-patru săptămâni de lucru, personajele sunt de-acum indivizi cu caracteristicile, maniile şi scopurile lor, care însă nu se potrivesc întotdeauna cu ce voiam eu. Mi s-a întâmplat nu doar o dată ca amorezul eroinei mele, care în primele capitole era absolut minunat, să se dovedească un tip limitat, incapabil să o iubească aşa cum merita ea. Şi dacă nu l-aş dori pentru mine, cum să i-l impun protagonistei mele? Trebuie să scap de el şi să caut un înlocuitor, aşa cum mi s-a întâmplat cu Huberto Naranjo în* Eva Luna*, cu Joaquín Andieta în* Fiica norocului*, cu Diego Domínguez în* Portret în sepia *şi alţi câţiva. Alteori nu tipul e nepotrivit, ci împrejurările nu se pretează pentru o relaţie durabilă.*

În povestirea „Cel mai ascuns secret“, prezentă în acest capitol, există o frază pe care mi-aş dori s-o schimb, dar odată publicat ceva nu mai poţi

retracta. Fata din povestire spune că „frica e mai puternică decât dorinţa, decât iubirea, ura, vinovăţia, furia, mai puternică decât loialitatea“. Am scris povestirea în 1987, gândindu-mă la teroarea impusă de dictatura militară din Chile, dar anii trecând, şi mai ales după moartea fiicei mele Paula, am învăţat că cel mai puternic sentiment nu e frica, ci dragostea.

La chemarea ei a apărut o femeie vârâtă într-o rochie din atlaz negru prea strâmtă, care abia de-i cuprindea feminitatea exuberantă. Purta părul într-o parte, o pieptănătură care nu mi-a plăcut niciodată, şi la fiecare pas răspândea un oribil parfum dulceag, persistent ca un geamăt.

— Mă bucur să vă văd, şefu’, m-a salutat ea, şi atunci am recunoscut-o, căci doar glasul lui Tránsito Soto rămăsese neschimbat.

M-a dus de mână într-o cameră închisă precum un mormânt, cu ferestrele acoperite de draperii întunecate, în care nu mai pătrunsese o rază de lumină naturală din vremuri necunoscute, dar care, oricum, părea un palat în comparaţie cu sordidele încăperi ale Felinarului Roşu. Acolo i-am scos cu mâna mea rochia de atlaz negru, i-am desfăcut pieptănătura oribilă şi-am constatat că în anii ce trecuseră crescuse, se îngrăşase şi devenise mai frumoasă.

— Văd că ai făcut progrese, i-am zis.

— Mulţumită celor cincizeci de pesos, şefu’. Mi-au folosit ca să încep. Acum îi pot restitui, recorelaţi, căci cu inflaţia asta nu mai au valoarea de-atunci.

— Prefer să-mi rămâi tu datoare, Tránsito, am râs eu.

Am terminat prin a-i scoate şi furoul, constatând că nu mai avea nimic din slăbănoaga cu coate şi genunchi ascuţiţi care lucra la Felinarul Roşu, cu excepţia neobositei aplecări către senzualitate şi a glasului de pasăre răguşită. Avea corpul depilat şi îşi frecase pielea cu lămâie şi miere de hamamelis, ca să o facă moale şi albă ca de bebeluş, aşa mi-a explicat. Avea unghiile vopsite în roşu şi un şarpe tatuat în jurul buricului, pe care-l putea mişca în cercuri, păstrându-şi restul corpului perfect nemişcat. În timp ce-mi demonstra talentul de a face şarpele să se onduleze, mi-a povestit şi viaţa ei.

— Dac-aş fi rămas la Felinarul Roşu, ce m-aş fi făcut, şefu’? Acum nici dinţi în gură n-aş mai fi avut, aş fi fost o babă. În profesia asta te uzezi

repede, trebuie să te îngrijeşti. Vezi, eu nu lucrez pe stradă. Nu mi-a plăcut niciodată chestia asta, e foarte periculoasă. Dacă faci trotuarul, trebuie să ai un peşte, că altfel e foarte riscant. Nimeni nu te respectă. Dar de ce să-i dai unui bărbat ce câştigi cu atâta efort? Vezi, aici femeile sunt tare proaste. Sunt prea riguroase. Au nevoie de un bărbat ca să se simtă în siguranţă şi nu-şi dau seama că singurul lucru de care trebuie să se teamă sunt chiar bărbaţii. Nu ştiu să se administreze, au nevoie să se sacrifice pentru cineva. Curvele sunt cele mai rele, crede-mă, şefu'. Îşi distrug viaţa muncind pentru un peşte, se bucură când ăla le bate, se simt mândre văzându-l bine îmbrăcat, cu dinţi de aur şi inele pe degete, iar când le lasă şi se duce cu una mai tânără îl iartă, că „e bărbat". Nu, şefu', eu nu sunt aşa. Pe mine nu m-a întreţinut nimeni, aşa că ar trebui să fiu nebună să mă apuc să întreţin eu pe altul. Muncesc pentru mine şi cheltuiesc câştigul cum vreau. M-a costat ceva, să nu crezi c-a fost uşor, pentru că matroanele nu prea tratează direct cu fetele, preferă să se înţeleagă cu peştii. Nimeni nu te ajută, n-au pic de consideraţie.

— Dar aici eşti apreciată, Tránsito. Mi s-a spus că eşti cea mai bună din casă.

— Chiar sunt. Dar afacerea s-ar duce dracului dacă n-aş fi eu, care muncesc ca un bivol. Celelalte nu sunt decât nişte blege, şefu'. Vin numai babalâci, nu mai e ca înainte. Trebuie să modernizăm afacerea, să atragem funcţionarii publici, care sunt liberi la prânz, tineretul, studenţii. Trebuie să dezvoltăm dotările, să facem localul mai vesel, să facem curat. Curăţenie generală! Aşa clientela va avea încredere, n-o să-şi mai spună nimeni că se poate procopsi cu vreo boală venerică, nu-i aşa? Aici e cocină de porci, nu se face curat. Uite, dacă ridici perna, precis dai de o ploşniţă. I-am zis eu madamei, dar nu mă bagă în seamă. N-are ochi pentru afaceri.

— Şi tu ai?

— Păi, sigur că da, şefu'! Eu am o mie de idei ca să ameliorez localul Cristofor Columb. Am entuziasm pentru meserie. Nu sunt ca alea care se vaită tot timpul şi, când lucrurile merg rău, zic că de vină e ghinionul. Nu vezi unde am ajuns? De-acum sunt cea mai bună. Dacă îmi pun mintea, pot avea cea mai bună casă din ţară, jur.

Mă distram de minune. O apreciam cum se cuvine, pentru că, după atâta

amar de vreme de când vedeam ambiţia în oglindă în fiecare dimineaţă când mă bărbieream, învăţasem să o recunosc şi la alţii.

— Mi se pare o idee excelentă, Tránsito. De ce să nu-ţi faci propria afacere? Îţi avansez capitalul, m-am oferit eu, fascinat la gândul de a-mi lărgi interesele şi în direcţia aceasta, aşa că vă daţi seama ce beat eram!

— Nu, şefu', mulţumesc, a răspuns Tránsito, mângâindu-şi şarpele cu o unghie lăcuită. Nu-mi convine să schimb un capitalist cu un altul. Ceea ce trebuie făcut e o cooperativă şi madama să se ducă dracului. N-ai auzit vorbindu-se de lucrurile astea? Fii atent, că dacă ţăranii de pe moşie se apucă să facă o cooperativă la ţară, ai încurcat-o. Numai că eu vreau o cooperativă de curve. Poa' să fie şi nişte poponari, ca să fie masa mai bogată. Noi punem totul, capitalul şi munca. La ce ne trebuie un patron?

Am făcut amor la modul violent şi feroce pe care aproape că-l uitasem după atâta navigat pe apele calme ale velierului de mătase albastră. În nebunia aceea de aşternuturi răvăşite, strânşi în nodul viu al dorinţei, încleştaţi până la leşin, m-am simţit iar ca la douăzeci de ani, mulţumit să o ţin în braţe pe femela asta vitează şi ţeapănă, care ţinea la tăvăleală, o iapă tânără pe care s-o călăreşti fără mofturi, fără să-ţi simţi mâinile grele, picioarele prea mari, barba prea aspră, căreia poţi să-i spui porcării la ureche şi nu trebuie să o legeni în duioşii sau s-o îndupleci cu vorbe galante. Pe urmă, adormit şi fericit, m-am odihnit puţin lângă ea, admirându-i curba solidă a şoldului şi tremuratul şarpelui.

— Ne mai vedem, Tránsito, i-am spus dându-i bacşişul.

— Asta am spus şi eu, demult, îţi aduci aminte, şefu'? mi-a răspuns cu o ultimă ondulare a şarpelui.

De fapt, nu aveam intenţia să o revăd. Preferam s-o uit.

(Din *Casa spiritelor*)

Huberto Naranjo a apărut pe neaşteptate în viaţa mea şi tot aşa a şi dispărut după câteva ore, fără explicaţii, lăsând în urmă o amintire de junglă, noroi şi praf. Am început să trăiesc aşteptându-l, timp în care retrăiam adesea ziua aceea în care ne-am iubit prima dată, când, după ce am băut o cafea aproape fără să vorbim, privindu-ne cu o hotărâre plină de pasiune, ne-am dus de mână la un hotel, ne-am prăbuşit pe pat şi mi-a spus

că de fapt nu mă iubise niciodată ca pe o soră şi nu încetase să se gândească la mine în toţi anii ăştia.

— Sărută-mă, eu nu trebuie să mă leg de nimeni, dar nici nu pot să te las, sărută-mă încă o dată, a şoptit el şi m-a îmbrăţişat, după care a rămas împietrit, asudat şi tremurător.

— Unde stai? Cum dau de tine?

— Să nu mă cauţi, am să mă întorc când oi putea, a răspuns şi m-a strâns la piept înnebunit, grăbit şi stângaci.

O vreme n-am ştiut nimic de el şi Mimí a fost de părere că era din cauză că cedasem de la prima întâlnire, trebuia să te laşi rugată, de câte ori nu ţi-am spus, bărbaţii fac tot posibilul ca să se culce cu o femeie şi după ce reuşesc o dispreţuiesc, acum te consideră o femeie uşoară, aşa că poţi să te resemnezi, nu se mai întoarce. Dar Huberto Naranjo s-a întors, m-a oprit pe stradă, ne-am dus din nou la hotel şi ne-am iubit la fel. De atunci am intuit că avea să revină mereu, deşi de fiecare dată el sugera că putea să fie şi ultima. A pătruns în viaţa mea învăluit într-o aură de mister, aducând cu el un aer de eroism şi grozăvie. Imaginaţia mea a luat-o razna, cred că de aceea m-am resemnat să-l iubesc în condiţii atât de precare.

— Nu ştii nimic despre el. Precis că e însurat şi tată a şase plozi, bombănea Mimí.

— Ai văzut prea multe telenovele, nu toată lumea e ca personajul negativ din ele.

— Ştiu eu ce spun. Am fost crescută ca un băiat, am mers la o şcoală de băieţi, m-am jucat cu ei şi-am încercat să merg cu ei la stadion şi la cârciumă. Ştiu mult mai multe decât tine pe tema asta. Nu ştiu cum o fi în alte locuri, dar aici nu poţi avea încredere în nici unul.

Venirile lui Huberto nu urmau nici un model previzibil, putea lipsi două săptămâni sau câteva luni. Nu mă suna, nu-mi scria, nu-mi trimitea mesaje; deodată, când nici nu mă aşteptam, mă oprea pe stradă de parcă mi-ar fi cunoscut drumul şi m-ar fi aşteptat ascuns undeva. De fiecare dată părea altcineva, acum avea mustaţă, altă dată purta barbă şi părul aranjat altfel, ca şi cum s-ar fi deghizat. Lucrul mă speria, dar mă şi atrăgea, astfel aveam impresia că iubesc în acelaşi timp mai mulţi bărbaţi. Visam să avem un loc numai al nostru, să-i gătesc, să-i spăl rufele, să dorm cu el noapte de noapte,

să ne plimbăm fără ţel, ţinându-ne de mână ca doi soţi. Ştiam că era însetat de iubire, de tandreţe, de dreptate, de bucurie, de tot. Mă îmbrăţişa tare de tot, parcă voia să-şi aline o sete străveche, îmi murmura numele şi i se umpleau ochii de lacrimi.

(Din *Eva Luna*)

„Nu trage draperia, vreau să te văd“, minţi el, pentru că nu îndrăznea să-şi mărturisească spaima de întuneric, când setea îl copleşea din nou, iar bandajul îi strângea fruntea ca o cunună de cuie, când îl asaltau viziuni de cavernă şi un lung şir de fantasme. Nu-i putea vorbi despre asta, pentru că un lucru atrage după sine un altul şi întotdeauna ajungi să spui lucruri care n-au mai fost spuse. Ea se întoarse la saltea, îl mângâie fără entuziasm, îşi plimbă degetele peste micile cicatrici, explorându-le. „Nu fi îngrijorată, nu sunt contagioase, sunt doar cicatrici“, râse el, aproape suspinând. Fata îi percepu tonul neliniştit şi se opri, o mişcare întreruptă, de alarmă. Ar fi trebuit să-i spună în acel moment că nu putea fi vorba de începutul unei iubiri, nici măcar de o pasiune trecătoare, era doar un moment de armistiţiu, un scurt minut de inocenţă şi curând, după ce ea va adormi, el va pleca; ar fi trebuit să-i spună că pentru ei nu existau viitor, gesturi tainice, nici plimbări de mână pe străzi, nici jocuri de amanţi, dar nu putea vorbi, vocea îi era îngropată ca o cârtiţă undeva în stomac. Ştia că se scufundă. Încercă să se agaţe de realitatea ce-i aluneca printre degete, să-şi ancoreze minţile de orice, de hainele învălmăşite pe scaun, de cărţile stivuite pe jos, de afişul cu Chile de pe perete, de prospeţimea nopţii caraibiene, de zgomotul surd al străzii; încercă să se concentreze asupra acestui trup ce i se oferea, să se gândească doar la părul răvăşit al fetei, la mirosul ei dulceag. O imploră fără voce să-l ajute să salveze secundele acelea, în timp ce ea îl privea din colţul cel mai îndepărtat al patului, stând ca un fachir, sânii ei albi şi ochiul ombilicului privindu-l la rândul lor, observându-i tremurul, geamătul şi clănţănitul dinţilor. Bărbatul auzea cum liniştea creştea înlăuntrul lui, ştia că i se va frânge sufletul, cum i se întâmplase de multe ori înainte, şi renunţă să mai lupte, abandonând şi ultima legătură cu prezentul, lăsându-se să alunece în prăpastia fără fund care-l aştepta. Simţea curelele încrustându-i-se în glezne şi încheieturi, golirea brutală a vintrelor, tendoanele rupte,

vocile care-l înjurau cerându-i nume, ţipetele de neuitat ale Anei, torturată lângă el, şi ale celorlalţi, spânzuraţi de braţe, în curte.

„Ce se întâmplă, pentru Dumnezeu, ce-i cu tine?“ întreba vocea Anei din depărtare. Nu, Ana rămăsese prinsă în mlaştinile din sud. I se păru că zăreşte o necunoscută goală, care-l scutură şi-i rosteşte numele, dar nu izbuti să scape dintre umbrele ce agitau cravaşe şi drapele. Chircit, se străduia să-şi controleze greaţa. Începu să plângă, pentru Ana şi pentru ceilalţi. „Ce-i cu tine?“ Din nou fata, chemându-l de undeva. „Nimic, strânge-mă în braţe...“ o rugă, şi ea se apropie timidă, înconjurându-l cu braţele, dezmierdându-l ca pe-un copil, sărutându-l pe frunte, spunându-i „dă-i drumul, plângi, plângi“. Îl culcă în pat, pe spate, şi se întinse, răstignită, peste el.

O mie de ani au stat aşa, înlănţuiţi, până când halucinaţiile au dispărut încetişor şi el s-a întors în încăpere ca să se descopere viu în ciuda a toate, respirând, pulsând, cu greutatea fetei peste trup, fruntea ei odihnindu-i-se pe piept, braţele şi picioarele peste ale lui, doi orfani înspăimântaţi. În clipa aceea, ca şi cum ar fi ştiut totul, fata îi spuse că frica e mai puternică decât dorinţa, decât iubirea, ura, vinovăţia, furia, mai puternică decât loialitatea. „Frica este ceva absolut“, spuse ea în final, printre lacrimile ce picurau pe gâtul lui. Pentru el, atins în rana-i tăinuită, totul conteni. Avu presentimentul că nu era doar o fată dispusă să facă dragoste din milă, ci ştia ce pândea din spatele tăcerii, al singurătăţii absolute, ştia ce se află dincolo de lada sigilată în care-şi făcuse ascunzătoare, fugind de Colonel şi de propria-i trădare, dincolo de amintirea Anei Díaz şi a camarazilor trădaţi, duşi unul câte unul, cu ochii legaţi. Cum putea să ştie ea toate acestea?

Femeia se ridică. Întinzându-se spre comutator, braţul ei subţire se profilă în lumina palidă a ferestrei. Aprinse lumina şi-şi scoase una câte una brăţările de metal, care căzură fără zgomot pe pat. Părul îi acoperi faţa când întinse mâinile spre el. Şi încheieturile ei erau brăzdate de cicatrici albe. Bărbatul le privi o vreme, nemişcat, până înţelese totul: o văzu atunci prinsă-n curele, deasupra plitei electrice, şi în cele din urmă se putură îmbrăţişa şi plânge, însetaţi de înţelegere şi mărturisiri, de cuvinte interzise, de promisiuni pentru mâine, împărtăşind, în sfârşit, cel mai ascuns secret.

(Din „Cel mai ascuns secret“,

din *Povestirile Evei Luna*)

Juliana nu-şi imaginase că mâna de pietricele colorate avea să le folosească la atâtea lucruri. A făcut două grămăjoare, una mai mare şi alta mai mică, pe prima a legat-o la loc în batistă şi şi-a băgat-o în decolteu, a doua a lăsat-o pe masă. A dat să plece, dar el s-a ridicat cuprins de tulburare şi a apucat-o de braţ.

— Ce ai de gând cu sclavii?

— În primul rând, să le scot lanţurile, pe urmă am să văd cum pot să-i ajut.

— Bine, Juliana, eşti liberă. Am să mă ocup de plecarea voastră cât mai repede. Te rog să mă ierţi pentru necazurile prin care ai trecut, nici nu ştii cât îmi doresc să ne fi cunoscut în alte împrejurări. Te rog să primeşti astea ca un cadou din partea mea, şi i-a dat înapoi pietrele de pe masă.

Juliana avusese nevoie de toată puterea ei ca să vină să vorbească cu el, iar acum acest gest o dezarma total. Nu era sigură de semnificaţia lui, dar instinctul îi spunea că sentimentele ei erau împărtăşite: darul era o declaraţie de dragoste. Corsarul i-a văzut ezitarea, a luat-o în braţe şi a sărutat-o pe gură. Era primul sărut de dragoste al Julianei şi, cu siguranţă, cel mai lung şi mai intens din viaţa ei. Oricum, cel mai memorabil, aşa cum se întâmplă mereu cu primul. Apropierea piratului, braţele care o strângeau, căldura lui, mirosul bărbătesc, limba pe care i-o simţea în gură au înfiorat-o până în măduva oaselor. Se pregătise pentru clipa asta cu sute de romane de dragoste, de ani de zile îşi imagina bărbatul predestinat. Îl dorea pe Laffite cu o patimă nouă, dar cu o certitudine străveche şi absolută. Niciodată nu va iubi un altul, dragostea aceasta interzisă era singura pe care o va avea vreodată. S-a agăţat de el cu ambele mâini, i-a întors sărutul cu aceeaşi pasiune, în timp ce i se frângea inima, căci ştia că era un sărut de adio. Apoi şi-a sprijinit capul de pieptul său, ameţită şi încercând să-şi recapete respiraţia, în timp ce el îi repeta numele într-o şoaptă interminabilă.

— Trebuie să plec.

— Te iubesc din tot sufletul, Juliana, dar o iubesc şi pe Catherine. N-am s-o părăsesc niciodată. Poţi să înţelegi?

— Da, Jean. Ghinionul meu e că m-am îndrăgostit de dumneata şi că n-o

să fim niciodată împreună. Dar te iubesc şi mai mult pentru că-i eşti credincios lui Catherina. Deie Domnul să se facă bine şi să fiţi fericiţi…

(Din *Zorro*)

Aşa stăteau lucrurile în vara anului următor când, într-o noapte, Tété s-a trezit brusc din somn cu o mână care îi apăsa gura. Şi-a zis că plantaţia era atacată, trăiau de mult cu frica asta, şi s-a rugat ca moartea să fie rapidă, măcar pentru Maurice şi Rosette, care dormeau alături. N-a încercat defel să se apere, ca să nu-i trezească pe copii, sperând totuşi că era doar un vis urât, până a zărit la lumina torţelor care se strecura prin hârtia cerată de pe geam chipul aplecat peste ea. Nu l-a recunoscut, după un an şi jumătate băiatul se schimbase, dar atunci el i-a şoptit numele, Zarité, iar inima i-a tresăltat, nu de frică, ci de fericire. A întins mâinile să-l îmbrăţişeze, a simţit metalul cuţitului pe care-l ţinea între dinţi. I l-a luat, gemând el s-a culcat peste trupul care se deschidea să-l primească. Buzele lui Gambo le căutau pe ale ei cu o sete veche, mâinile îi căutau sânii ascunşi sub cămaşa subţire. I-a simţit tăria şi era gata să-l primească, dar şi-a amintit de copiii de care uitase o clipă şi l-a împins. „Vino cu mine“, i-a şoptit.

S-au ridicat cu grijă, au sărit peste Maurice. Gambo şi-a recuperat cuţitul, l-a pus în teaca de piele de la brâu, Tété a tras plasa de ţânţari la loc peste copii, i-a făcut semn să aştepte şi s-a dus să verifice dacă stăpânul dormea în camera lui, aşa cum îl lăsase cu două ore în urmă, apoi a stins lampa de pe culoar şi s-a întors la iubitul ei. L-a dus în camera nebunei, în capătul celălalt al casei, care după moartea ei rămăsese goală.

S-au prăbuşit îmbrăţişaţi pe salteaua jilavă, s-au iubit pe întuneric, sufocaţi de cuvinte nerostite şi de strigăte de plăcere înăbuşite în suspine. Cât timp vieţuise în tabără, Gambo mai avusese femei, dar acestea nu-i potoliseră dragostea lăsată în urmă. Avea şaisprezece ani şi ardea de dorul lui Zarité. Şi-o amintea înaltă, trupeşă, mare, dar acum era mai mică decât el, iar sânii care înainte i se păreau atât de mari îi încăpeau lesne în mână. Femeia se topea sub el. În graba şi pofta îndelung stăpânită, bărbatul a explodat înainte de a o pătrunde. A rămas nemişcat, până când răsuflarea fierbinte a femeii l-a readus la viaţă. Îl bătea pe spate ca pe Maurice când voia să-l liniştească, iar când l-a simţit renăscut, l-a întors cu faţa în sus, l-a

sărutat şi l-a supt cu lăcomie, purtându-l spre cer, printre stelele amorului de care el nu uitase nici măcar o clipă între două bătălii şi în fiecare revărsat de zori din peşterile milenare ale căpeteniilor *cacique* de demult unde stătea de veghe. Băiatul a luat-o de mijloc şi femeia l-a încălecat, împlântându-se în virilitatea fierbinte a celui după care tânjise atât, sărutându-l, lingându-i urechile, dezmierdându-l cu sfârcurile, unduind din şolduri şi strângându-l între coapsele ei de amazoană, şerpuind precum o anghilă pe fundul nisipos al mării. S-au iubit de parcă ar fi fost pentru prima şi ultima oară, inventând paşi noi pentru un dans atât de vechi. Mirosul de spermă şi sudoare a umplut încăperea, aerul a devenit dens de plăcere şi dragoste împlinită, de râsete tăcute şi gâfâieli de agonie, de sărutări renăscute. Nu făceau nimic nou, dar e cu totul altceva când faci amor iubind.

Epuizaţi şi fericiţi au adormit cu braţele şi picioarele împletite, topiţi de noaptea fierbinte de iulie. Gambo s-a trezit după câteva minute, speriat că lăsase garda jos în felul acesta, dar femeia dormea torcând în somn şi s-a apucat să o pipăie fără s-o trezească, să vadă cum se schimbase trupul acela care la plecarea lui era deformat de sarcină. Sânii ei mai aveau lapte, dar erau mai moi şi cu sfârcurile întinse, mijlocul ei i s-a părut subţire, pentru că nu-l cunoscuse înainte de a fi însărcinată, pântecul, coapsele, fesele şi pulpele erau opulente şi mătăsoase. Tété mirosea altfel, nu a săpun, ci a lapte, iar acum era impregnată de aroma amândurora. Şi-a vârât nasul în gâtul ei, simţind zvâcnetul sângelui, ritmul respiraţiei, bătăile inimii. Femeia s-a întins cu un suspin de mulţumire. Îl visase pe Gambo şi i-a trebuit un minut să-şi dea seama că el era acolo de-adevăratelea, nu era un vis. „Am venit să te iau cu mine, Zarité, e vremea să plecăm“, a şoptit el.

I-a explicat că nu o căutase mai devreme pentru că nu ştia unde s-o ducă, dar acum nu mai era cazul să amâne. Nu ştia dacă albii aveau să înăbuşe rebeliunea, dar ar fi trebuit să ucidă toţi negrii până la ultimul pentru a-şi proclama victoria. Şi nici un rebel nu era dispus să redevină sclav. Moartea umbla liberă şi pândea pretutindeni pe insulă. Nu exista nici un loc sigur, dar mai rău decât războiul şi frica era faptul de a nu fi împreună. I-a mărturisit că nu avea încredere în căpetenii, nici măcar în Toussaint, nu le datora nimic şi avea de gând să continue lupta în felul lui, schimbând tabăra sau dezertând, după caz. O vreme ar fi putut trăi în tabără, ridicase o *ajoupa*

din bârne şi frunze de palmier şi mâncarea nu le va lipsi. Îi oferea o viaţă aspră, ea era obişnuită cu confortul din casa albului, dar n-o să-i pară rău, când dai de gustul libertăţii cale de întoarcere nu mai este.

(Din *Insula de sub mare*)

Umor şi Eros

> Noi, femeile, nu ascultăm decât dacă ni se şopteşte la ureche. Punctul nostru G se află în urechi; cei care-l caută mai jos îşi pierd timpul – pe al lor şi pe al nostru.
>
> (Din *Afrodita*)

Tentaţia de a relata o întâlnire amoroasă pe un ton glumeţ e aproape irezistibilă, pentru că umorul e o garanţie împotriva sentimentalismului şi a ridicolului care pândesc respectivele scene. Mai mult, cred că cel mai tare afrodiziac este râsul. Senzualitatea lipsită de umor mă cam plictiseşte; nu am răbdare pentru preambuluri solemne sau pentru amanţi care se iau prea

mult în serios. O prietenă, femeie de o lăudabilă rectitudine, mamă şi bunică, şi-a părăsit prosperul soţ şi nepoţelul de şase luni, lumina ochilor ei, şi s-a dus după un instalator care-i ieşise în cale. Nimeni n-a înţeles dezertarea: la o primă vedere, omul era destul de banal. După doi ani ne-am ciocnit pe stradă şi mai să n-o recunosc: purta o rochie înflorată, plete şi renunţase la machiaj, părea cu douăzeci de ani mai tânără şi foarte mulţumită. Ne-am aşezat să vorbim şi astfel am aflat că tipul era instalator ziua şi actor de cabaret seara. „Ştie mii de bancuri, cântecele deochiate, dansează step, are prieteni amuzanţi şi nici nu-ţi imaginezi ce de prostioare facem noi acasă“, mi-a făcut ea cu ochiul. Am priceput. Chiar şi eu aş fi lăsat totul, inclusiv nepoţii, pentru un iubit ca acela.

O mare parte din scrierile mele sunt ancorate în realitate. Compensez lipsa de imaginaţie cu lucrurile pe care le observ şi le aud, drept care am material din belşug; lumea asta e doldora de poveşti – şi sunt gratis, pot folosi ce vreau fără să mă gândesc la plată. Cele trei episoade alese pentru acest capitol li s-au întâmplat unor persoane pe care le-am cunoscut; n-am făcut decât să modific un pic personajele şi circumstanţele, ca să nu se supere nimeni. Primul, care relatează aventura unei june iubitoare de belcanto *cu un celebru tenor, i s-a întâmplat, cum am mai spus, unei verişoare; eu doar am mutat faptele în alt oraş şi altă epocă. Episodul Colombei e inspirat în cazul unei ziariste chiliene, al cărei soţ, profesor universitar, a sedus o studentă în parcarea pustie a unui stadion. Avea şi el un Citroën hărtănit din anii şaizeci, deloc propice pentru zbenguieli amoroase, şi în timp ce ei făceau dragoste după nişte boscheţi întinşi pe sacoul lui, li s-au furat şi maşina, şi toate hainele. S-au văzut siliţi să se întoarcă pe jos, el gol-puşcă, ea abia acoperită de haina lui. Modelul pentru Hortense, protagonista celui de-al treilea episod, e o trupeşă doamnă franco-germană, trecută de mulţi ani în lumea cealaltă, care a făcut parte din familia mea. Nimeni n-ar fi bănuit că sub rigiditatea şi avariţia doamnei se ascundea un spirit jucăuş în stare să pună la cale glume fără perdea. Cum de unde ştiu? Mi-a mărturisit, prăpădindu-se de râs, bărbatul ei, un bătrân trecut de optzeci de ani.*

La şaptesprezece ani frumuseţea tinerei începea să înflorească şi avea o grămadă de pretendenţi cu situaţie bună dispuşi să moară din dragoste, dar

în timp ce prietenele ei se dădeau de ceasul morţii să-şi găsească un soţ, ea căuta un profesor de canto. Aşa l-a cunoscut pe Karl Bretzner, un tenor vienez sosit la Londra să cânte în mai multe opere de Mozart, care au culminat într-o seară stelară cu *Nunta lui Figaro*, în prezenţa familiei regale. Înfăţişarea nu spunea nimic despre uriaşul lui talent: parcă era un măcelar. Trupul, burtos şi plăpând de la genunchi în jos, era lipsit de eleganţă, iar faţa sanguină, încununată de un ciuf de păr creţ şi fără culoare, era mai curând vulgară, dar când deschidea gura pentru a delecta audienţa cu torentul glasului său se transforma într-o altă fiinţă, creştea în înălţime, burdihanul dispărea în lăţimea pieptului şi mutra roşcovană de teuton se umplea de o lumină olimpică. Cel puţin aşa îl vedea Rose Sommers, care a reuşit să facă rost de bilete la toate spectacolele. Ajungea la teatru cu mult înainte de deschidere şi, sfidând privirile scandalizate ale trecătorilor, puţin obişnuiţi să vadă o fată de condiţia ei singură, aştepta la intrarea actorilor ore în şir ca să-l zărească pe maestru când cobora din trăsură. În acea seară de duminică bărbatul a observat frumuseţea ţintuită pe stradă şi s-a apropiat să-i vorbească. Tremurând toată, a răspuns la întrebările lui şi i-a mărturisit admiraţia pe care i-o purta şi dorinţa de a-i urma paşii pe calea atât de grea, dar divină, a *belcanto*-ului, după cum sunară cuvintele ei.

— Vino după spectacol la mine în cabină şi vom vedea ce pot să fac pentru dumneata, a spus el cu glasul lui minunat şi cu un puternic accent austriac.

Exact aşa a făcut, plutind pe culmile gloriei. Când s-au terminat ovaţiile publicului ridicat în picioare, un uşier trimis de Karl Bretzner a condus-o prin culise. Nu văzuse niciodată măruntaiele unui teatru, dar nu a pierdut timpul admirând ingenioasele maşinării care produceau furtună şi nici peisajele pictate pe cortine, unicul ei ţel era să-şi cunoască idolul. L-a găsit acoperit cu un halat de catifea de un albastru regal tivit cu aur, încă machiat pe faţă şi cu o perucă cu cârlionţi albi. Uşierul i-a lăsat singuri şi a închis uşa. Încăperea, plină de oglinzi, mobilă şi perdele, mirosea a tutun, machiaj şi mucegai. Într-un colţ se găsea un paravan pictat cu scene cu femei rubiconde într-un harem turcesc, iar de pereţi atârnau cuiere cu costume de operă. Văzându-şi idolul de aproape, entuziasmul lui Rose s-a dezumflat pentru scurt timp, dar el a recuperat imediat terenul pierdut. I-a apucat

ambele mâini, le-a dus la buze şi le-a sărutat îndelung, apoi a slobozit un do din piept care a zguduit paravanul cu odalisce. Ultimele mofturi ale lui Rose s-au prăbuşit, precum zidurile Ierihonului într-un nor de praf, care ieşi din perucă în momentul în care artistul şi-o lepădă cu un gest pasionat şi viril, aruncând-o pe un fotoliu, unde a rămas inertă ca un iepure mort. Avea părul strivit sub o plasă cu ochiuri dese care, împreună cu machiajul, îi dădea aerul unei curtezane decrepite.

Pe acelaşi fotoliu pe care a căzut peruca, Rose i-a oferit câteva zile mai târziu virginitatea, la orele trei şi un sfert după-amiază. Tenorul vienez i-a dat întâlnire sub pretextul de a-i arăta teatrul în marţea aceea, când nu era spectacol. S-au întâlnit în secret într-o cofetărie, unde el a savurat delicat cinci ecleruri cu cremă şi două ceşti cu ciocolată, în timp ce ea a mestecat în ceai fără să poată înghiţi de spaimă şi anticipaţie. S-au dus imediat la teatru. La ora aceea nu erau decât două femei care măturau sala şi un specialist în lumini care pregătea lămpile cu ulei, făcliile şi lumânările pentru a doua zi. Karl Bretzner, expert în momente amoroase, a produs ca prin magie o sticlă de şampanie, a umplut două cupe pe care le-au băut închinând pentru Mozart şi Rossini. Apoi a instalat-o pe fată în loja de pluş imperială unde doar regele se aşeza, împodobită de sus până jos cu amoraşi dolofani şi trandafiri de ghips, în timp ce el se îndrepta spre scenă. În picioare pe o coloană de carton pictat, luminat de făcliile abia aprinse, a cântat doar pentru ea o arie din *Bărbierul din Sevilla*, etalându-şi toată dibăcia vocală şi delirul suav al glasului în interminabile fiorituri. În timp ce se stingea ultima notă a omagiului său, auzi suspinele depărtate ale lui Rose Sommers, fugi către ea cu o sprinteneală neaşteptată, traversă sala, se căţără în lojă în două salturi şi căzu în genunchi în faţa ei. Fără suflu, îşi puse căpăţâna pe fusta ei de mătase de culoarea muşchiului. Plângea împreună cu ea, pentru că, fără să şi-o propună, se îndrăgostise şi el; ceea ce începuse ca încă o cucerire trecătoare se transformase în câteva ore într-o pasiune incandescentă.

Rose şi Karl s-au ridicat sprijinindu-se unul de celălalt, zăpăciţi şi înspăimântaţi în faţa inevitabilului, au mers fără să ştie cum pe un lung coridor întunecat, au urcat o scăriţă şi au ajuns în zona cabinelor. Numele tenorului era scris cu litere cursive pe una din uşi. Au intrat în încăperea

ticsită de mobilă şi cârpe de lux, prăfuite şi transpirate, unde cu două zile în urmă fuseseră prima dată singuri. Nu avea ferestre, şi mai întâi s-au refugiat în întuneric, reuşind să-şi recupereze respiraţia pierdută în suspinele şi lacrimile de dinainte, apoi el aprinse întâi un chibrit şi apoi cele cinci lumânări ale unui sfeşnic. În lumina tremurătoare şi galbenă s-au admirat, emoţionaţi şi stângaci, cu un torent de emoţii pe care voiau să le exprime şi neputând articula nici un cuvânt. Rose nu a rezistat privirii care o sfredelea şi şi-a ascuns faţa în mâini, dar el i le-a dat deoparte cu aceeaşi delicateţe cu care manipulase mai înainte prăjiturile cu cremă. Au început prin a-şi da mici pupături plânse pe obraz, ca nişte ciuguleli de porumbiţă, care evident că au devenit săruturi serioase. Rose avusese întâlniri tandre, dar şovăitoare şi pe fugă, cu câţiva din pretendenţii ei, iar vreo doi reuşiseră să îi atingă cu buzele obrazul, dar nu-şi imaginase niciodată că era posibil să ajungi la un asemenea grad de intimitate, că limba altuia se putea împleti cu a ei ca o şopârlă neastâmpărată şi saliva străină o putea uda pe din afară şi invada pe dinăuntru, dar curând repulsia de la început a fost învinsă de avântul tinereţii şi entuziasmul ei pentru poezie. Nu numai că a întors mângâierile cu aceeaşi intensitate, dar a luat iniţiativa de a-şi scoate pălăria şi capa de astrahan cenuşie care îi acoperea umerii. De aici până a lăsa să i se desbumbeze jacheţica şi apoi bluza n-au fost decât câteva mişcări. Tânăra a ştiut să urmeze pas cu pas dansul copulării condusă de instinct şi de interzisele lecturi fierbinţi, pe care înainte le sustrăgea pe furiş din rafturile părinţilor. Ziua aceea a fost cea mai memorabilă din întreaga ei existenţă şi şi-o va aminti în cele mai mici amănunte, înflorite şi exagerate, în anii ce vor urma. Va fi singura sursă de experienţă şi cunoaştere, singurul motiv de inspiraţie pentru a-şi hrăni fanteziile şi a crea, ani mai târziu, o artă care o va face faimoasă în anumite cercuri foarte secrete. Minunată zi care se putea compara doar cu acea zi de martie, după doi ani la Valparaíso, când i-a căzut în braţe Eliza abia născută, ca o consolare pentru copiii pe care nu-i va avea, pentru bărbaţii pe care nu-i va putea iubi şi pentru căminul pe care nu îl va avea nicicând.

Tenorul vienez s-a dovedit a fi un amant rafinat. Era un mare amator şi cunoscător al femeilor, dar a fost în stare să-şi şteargă din memorie amorurile împrăştiate din trecut, frustrarea multiplelor despărţiri, gelozii,

neruşinări şi înşelăciuni din alte relaţii, pentru a se dărui cu o inocenţă totală scurtei pasiuni pentru Rose Sommers. Experienţa nu-i venea din îmbrăţişări jalnice cu prostituate de doi bani; Bretzner se lăuda că nu trebuise niciodată să plătească pentru plăcere, pentru că femei de toate categoriile, de la cabiniere umile până la superbe contese, i se dăruiau fără condiţii doar auzindu-l cântând. A învăţat artele amorului în acelaşi timp cu cele ale cantoului. N-avea mai mult de zece ani când s-a îndrăgostit de el cea care avea să fie mentora lui, o franţuzoaică cu ochi de tigru şi sâni de alabastru pur, destul de bătrână pentru a-i fi mamă. La rândul ei, fusese iniţiată la treisprezece ani în Franţa de Donatien-Alphonse-François de Sade. Fiică a unui temnicer de la Bastilia, îl cunoscuse pe celebrul francez într-o celulă imundă, în care îşi scria perversele istorii la lumina unei lumânări. Ea îl observa printre gratii din simplă curiozitate de copil, fără să ştie că taică-său o vânduse deţinutului pentru un ceas de aur, ultima posesiune a nobilului scăpătat. Într-o dimineaţă pe când ea îl privea pe furiş prin vizor, tatăl şi-a desprins de la brâu mănunchiul de chei groase, a deschis uşa şi a împins-o pe fată în celulă, de parcă ar fi aruncat de mâncare leilor. Ce s-a întâmplat acolo nu-şi mai amintea, ajunge să ştim că a rămas alături de Sade, urmându-l din închisoare în mizeria şi mai rea a libertăţii şi învăţând tot ce putea el să o înveţe. Când marchizul a fost internat în 1802 în casa de nebuni de la Charenton, ea a rămas în stradă fără un ban, dar posedând o vastă cunoaştere în ale amorului care i-a folosit pentru a dobândi un soţ cu cincizeci şi doi de ani mai în vârstă decât ea şi foarte bogat. Omul a murit după puţin timp, epuizat de excesele tinerei sale soţii şi ea a rămas în sfârşit liberă şi cu destui bani pentru a face ce avea chef. Avea treizeci şi patru de ani, supravieţuise brutalei ucenicii pe lângă marchiz, sărăciei cu pâine goală din tinereţe, confuziei Revoluţiei Franceze, spaimei războaielor napoleoniene şi acum avea de suportat represiunea dictatorială a Imperiului. Era sătulă de toate astea şi spiritul îi cerea un răgaz. A hotărât să caute un loc sigur unde să-şi petreacă restul zilelor în linişte şi a optat pentru Viena. Atunci l-a cunoscut pe Karl Bretzner, băiatul vecinilor ei, pe când acesta era un puşti de abia zece ani, dar deja cânta ca o privighetoare în corul catedralei. Graţie ei, ajunsă prietena şi confidenta familiei Bretzner, băieţelul nu a fost castrat în acel an pentru a-şi păstra vocea de cherubin, aşa

cum sugera directorul corului.

— Nu-l atingeţi şi nu peste mult timp va fi tenorul cel mai bine plătit din Europa, a pronosticat frumoasa. Şi nu s-a înşelat.

În ciuda enormei diferenţe de vârstă, între ea şi micul Karl a crescut o relaţie neobişnuită. Ea admira puritatea sentimentelor şi dăruirea pentru muzică a copilului; el găsise în ea muza care nu numai că i-a salvat virilitatea, dar l-a învăţat şi cum s-o folosească. Până la vremea la care şi-a schimbat definitiv vocea şi a început să se bărbierească îşi pusese la punct proverbiala abilitate a eunucilor de a satisface o femeie în forme neprevăzute de natură şi uzanţe, dar cu Rose Sommers nu şi-a asumat riscuri. Nici gând să o atace năvalnic cu un exces de mângâieri prea îndrăzneţe, căci nu voia să o şocheze cu trucuri de serai, s-a gândit el, fără a bănui că în mai puţin de trei lecţii practice eleva l-ar întrece în inventivitate. Era un bărbat atent la amănunte şi cunoştea forţa halucinantă a cuvântului precis spus la ceasul dragostei. Cu mâna stângă i-a desfăcut unul după altul năsturaşii de sidef de la spate, în timp ce cu dreapta îi scotea agrafele din pieptănătură, fără a pierde ritmul sărutărilor intercalate cu o litanie de măguliri. I-a vorbit de subţirimea taliei, de albeaţa pură a pielii, de rotunjimea clasică a gâtului şi umerilor, care aprindeau în el o văpaie, o excitaţie de necontrolat.

— M-ai înnebunit... Nu ştiu ce mi se întâmplă, niciodată nu am iubit şi nici nu voi mai iubi pe nimeni ca pe tine. Întâlnirea noastră au stabilit-o zeii, suntem sortiţi să ne iubim, murmura din când în când.

I-a recitat repertoriul complet, dar a făcut-o fără maliţie, adânc convins de propria lui onestitate şi orbit cu totul de Rose. I-a desfăcut şireturile corsetului şi i-a scos jupoanele lăsând-o în pantalonaşii lungi de batist şi într-o cămăşuţă din care se vedeau fragii sfârcurilor. Nu i-a scos botinele de marochin cu tocuri răsucite, nici ciorapii albi prinşi la genunchi cu jartiere brodate. Aici s-a oprit, gâfâind, inima bătându-i teluric în piept, convins de faptul că Rose Sommers era femeia cea mai frumoasă din univers, un înger, şi că inima îi va exploda ca o petardă dacă nu se calmează. A ridicat-o în braţe fără efort, a traversat încăperea şi a lăsat-o în picioare în faţa unei oglinzi mari cu ramă aurită. Lumina tremurătoare a lumânărilor şi costumele de teatru atârnate pe pereţi într-un amestec de brocarturi, pene,

catifele şi dantele decolorate dădeau scenei un aer de irealitate.

Nemişcată, beată de emoţie, Rose s-a privit în oglindă şi nu a recunoscut-o pe femeia aceea în rufărie intimă, cu părul în dezordine şi obrajii în flăcări, pe care un bărbat şi el necunoscut o săruta pe gât, mângâindu-i sânii cu ambele mâini. În pauza asta plină de dorinţă tenorul şi-a recăpătat suflul şi ceva din luciditatea pierdută la primele asalturi. A început să-şi dea jos hainele în faţa oglinzii, fără pudoare şi trebuie spus că arăta mult mai bine gol decât îmbrăcat. Îi trebuie un croitor bun, se gândi Rose, care nu văzuse niciodată un bărbat gol, nici măcar pe fraţii ei în copilărie, toate informaţiile ei provenind din descrierile exagerate din cărţile picante şi din nişte cărţi poştale japoneze pe care le-a descoperit în bagajul lui John, în care organele masculine aveau proporţii sincer optimiste. Aşa că sfârleaza tare şi roz care i-a apărut în faţa ochilor nu a speriat-o, cum se temea Karl, ci i-a provocat un hohot de râs irepresibil şi vesel care a dat tonul la tot ce a urmat. În loc de solemna şi mai curând dureroasa ceremonie care e de obicei deflorarea, s-au delectat cu zbenguieli jucăuşe, s-au alergat ţopăind ca nişte copii peste mobile, au băut restul de şampanie şi au deschis altă sticlă ca să se stropească cu şuvoaie spumoase, şi-au spus porcării printre râsete şi jurăminte de dragoste şoptite, s-au muşcat şi s-au lins şi au cotrobăit fără oprelişti prin mlaştina fără fund a dragostei abia începute, toată după-amiaza şi până s-a înnoptat bine, fără să aibă habar de cât e ceasul sau de restul universului. Nu existau decât ei. Tenorul vienez a condus-o pe Rose pe înălţimi epice, iar ea, elevă silitoare, l-a urmat fără ezitare şi odată sus, pe culme, a început să zboare singură cu un surprinzător talent natural, ghidându-se după indicii şi întrebând ceea ce nu reuşea să ghicească singură, uimindu-şi învăţătorul şi în cele din urmă învingându-l prin dibăcia ei improvizată şi darul nemaipomenit al dragostei ei. Când au reuşit să se despartă şi să aterizeze în realitate, ceasul arăta ora zece seara. Teatrul era gol, afară domnea întunericul şi în plus căzuse o ceaţă deasă ca magiunul.

Între cei doi amanţi a început un schimb frenetic de misive, flori, bomboane, versuri copiate şi mici relicve sentimentale în timpul cât a durat stagiunea lirică la Londra. Se întâlneau pe unde puteau, pasiunea îi făcea să ignore orice prudenţă. Ca să câştige timp, căutau camere de hotel aproape de teatru, fără să le pese că ar putea fi recunoscuţi. Rose pleca de acasă cu

scuze ridicole, iar maică-sa, îngrozită, nu-i spunea lui Jeremy nimic din bănuielile ei, rugându-se ca destrăbălarea fiică-sii să fie trecătoare şi să dispară fără urmă. Karl Bretzner ajungea târziu la repetiţii şi de atâta dezbrăcat la orice oră a răcit şi nu a putut cânta la două spectacole, dar departe de a-i părea rău, a folosit timpul pentru a face amor exaltat de zgâlţâielile febrei. Venea la camera închiriată cu flori pentru Rose, şampanie pentru băut şi scăldat, prăjituri cu cremă, poeme scrise în zbor pentru a fi citite în pat, uleiuri parfumate cu care să se ungă în locuri până atunci pecetluite, cărţi erotice pe care le răsfoiau căutând scenele cele mai inspirate, pene de struţ ca să se gâdile şi o infinitate de alte adjuvante pentru jocurile lor. Tânăra simţea cum se deschide ca o floare carnivoră, emana miresme de perdiţie pentru a atrage bărbatul ca pe o insectă, pentru a-l ronţăi, a-l înghiţi, a-l digera şi a-i scuipa la sfârşit oasele ajunse aşchii. Îl domina cu o energie insuportabilă, se sufoca, nu putea sta locului nici o clipă, devorată de nerăbdare. Timp în care Karl Bretzner trăia în plină confuzie, ba exaltat până la delir, ba epuizat, încerca să-şi îndeplinească obligaţiile muzicale, dar se deteriora văzând cu ochii, iar criticii, implacabili, spuneau că Mozart se răsuceşte în mormânt auzind cum tenorul vienez îi execută – la propriu – compoziţiile.

(Din *Fiica norocului*)

Să spunem că se numea Colomba. Pe atunci era o junică rubicondă, cu un belşug de cărnuri trandafirii şi pistruiate, cu nişte plete lungi de nuanţa aceea roşcată pe care Tizian a adus-o la modă în timpul Renaşterii şi care în ziua de azi se obţine dintr-o sticluţă. Delicatele-i picioruşe de nimfă abia reuşeau să-i susţină coloanele groase ale picioarelor, şoldurile tumultuoase, pepenii perfecţi ai sânilor, gâtul prevăzut cu două guşi senzuale şi braţele rotunde de walkirie. Cum se întâmplă adesea în astfel de cazuri, dolofana mea amică era vegetariană. (Ca să evite carnea, oamenii ăştia se îndoapă cu carbohidraţi.)

Colomba avea un profesor de artă la universitate care o mânca din ochi, fascinat de pielea ei ca laptele, de pletele veneţiene, de colăceii şi gropiţele care se întrezăreau din mâneci, plus altele pe care şi le imagina chinuit de insomnie în patul matrimonial, alături de o nevastă lungă şi uscată, genul

acela de femei distinse cărora hainele le pică atât de frumos pe oase. (Le detest.) Bietul om şi-a pus toată cultura în slujba obsesiei sale şi atâta i-a vorbit Colombei de *Răpirea sabinelor* de Rubens, de *Sărutul* lui Rodin, de *Amanţii* lui Picasso şi de *Scăldătoarea* lui Rodin, i-a citit cu glas tare atâtea capitole din *Amantul doamnei Chatterley* şi i-a pus în poală atâtea cutii cu bomboane, încât ea, femeie totuşi, a acceptat o invitaţie la un picnic. Ce poate fi mai nevinovat decât un picnic? A, dar profesorul nu era omul care să lase să-i scape o ocazie ca aceea. Şi-a croit planul precum Machiavelli. A intuit că ea nu ar accepta în ruptul capului să-l însoţească la un hotel de la prima întâlnire şi poate că o a doua nici n-ar fi posibilă; trebuia să-şi joace cărţile în mod magistral. Nu avea decât o Citronetă, o maşinuţă de tablă vopsită pe care Franţa a pus-o la dispoziţia clasei medii în anii şaizeci, vehicul care părea o corcitură de cutie de biscuiţi şi scaun cu rotile, în care doar un contorsionist pitic ar fi putut face amor. A seduce o persoană de dimensiunile Colombei în micuţul Citroën era ceva absolut imposibil. Picnicul oferea o soluţie în acelaşi timp romantică şi practică. Strategia era să atace apărarea studentei sale pe flancul cel mai slab: lăcomia. Prin mii de pretexte şi stratageme a aflat care erau felurile preferate ale adoratei şi, fără să se lase intimidat de ideea de vegetarianism, a burduşit coşul cu tot felul de gustări afrodiziace: două sticle de vin rosé la gheaţă, ouă răscoapte, pâine ţărănească, *quiche* de ciuperci, salată de ţelină şi avocado, anghinare fierte, porumb fraged copt, fructe de sezon şi tot felul de dulciuri. În plus, pe post de soluţie extremă, mai avea şi o cutie cu caviar Beluga pe care-şi dăduse toată chenzina, o pungă cu *marrons glacés* şi două ţigări cu marijuana. Tip meticulos – doar era din zodia Fecioarei –, adusese şi o pernă mare, o pătură şi un spray împotriva insectelor. Într-un colţ din Piaţa Libertadores îl aştepta Colomba, învăluită în muselină albă şi pe cap cu o pălărie de pai italiană cu panglică de mătase. De departe semăna cu un velier, la fel şi de aproape. Văzând-o, profesorului i-au dispărut pe loc povara anilor, amintirea distinsei sale soţii şi teama de consecinţe; pe lume nu mai exista decât carnea aceea delicioasă învelită în muselină, care tremura la fiecare mişcare, trezindu-i o lascivitate sălbatică pe care omul nici nu ştia că o avea. În fond, era un universitar, un om de litere, un studios al artelor, un soţ şi un teoretician. Până atunci nici n-avusese habar de

desfrâu.

Colomba s-a aburcat cu greu în maşinuţa fragilă, care s-a înclinat periculos într-o parte şi ale cărei roţi păreau sudate în asfalt, dar după câteva smucituri nobilul vehicul s-a pus totuşi în mişcare şi a luat-o spre ieşirea din oraş. Pe drum au vorbit despre artă şi mai ales despre mâncare. Şi astfel, înviorați de conversaţie şi de amiaza superbă, au ajuns la locul ales de profesor, o frumoasă pajişte cu iarbă verde de pe malul unui pârâu tivit cu sălcii plângătoare. Un loc pustiu, fără alţi martori ai amorului lor decât păsărelele din sălcii şi o vacă blândă care păştea nişte flori ceva mai încolo. Profesorul ţâşni din Citronetă, se extrase cu oarece dificultate şi Colomba. În timp ce el trebăluia harnic întinzând pătura la umbră, aşezând perna şi scoţând bunătăţile din coş, studenta se descălţase şi ţopăia graţios pe malul apei. O imagine încântătoare. N-a durat mult până s-o instaleze pe pătură, semiîntinsă pe pernă, şi să-i etaleze înainte bunătăţile. I-a turnat vin ca să se răcorească, a cojit un ou şi i l-a oferit, jucându-se cu dolofanele degete de la picioare şi recitându-i o poezioară care suna cam aşa: copilaşul a cumpărat un ouşor, l-a curăţat de coajă, i-a pus sare, dar i l-a mâncat purceluşul. Colomba se prăpădea de râs, profesorul prindea curaj, i-a dat pe rând toate frunzele anghinarei, apoi plăcinta cu ciuperci, apoi căpşunele, apoi smochinele şi strugurii, tot atingând-o pe ici, pe colo şi recitându-i, năduşit de nerăbdare, cele mai pătimaşe versuri din Pablo Neruda.

De atâta soare, vin, versuri şi marijuana din ţigara pe care el o aprinsese de cum dăduseră gata ultimele boabe de caviar, ei i se cam învârtea capul, sub privirile interesate ale vacii, care se apropiase de locul acţiunii. Tocmai atunci au apărut şi primele furnici, pe care profesorul le aşteptase nerăbdător: era pretextul de care avea nevoie. Aşa că i-a spus Colombei că după furnici aveau să vină albinele şi ţânţarii, dar să nu-i fie frică, pentru asta avea sprayul. Totuşi, de ce să rişte să-şi păteze rochia minunată cu insecticid... Nu-şi amintea oare de celebrul tablou impresionist *Déjeuner sur l’herbe*, un picnic unde femeile apăreau goale iar bărbaţii îmbrăcaţi? Nu, Colomba habar n-avea despre ce vorbeşte, astfel că i l-a descris detaliat, profitând ca să-i dezbumbe unul câte unul nasturii rochiei de muselină. Pe scurt, să spunem că destul de repede Colomba scăpase de văluri, iar soarele îi mângâia colinele unduitoare ale voluptuosului său trup. Timp în care ea

continua să-şi vâre în gură castanele însiropate, neluând în seamă firicelul lipicios care i se scurgea de pe bărbie pe sâni, firicel la care profesorul se holba gâfâind, până când n-a mai rezistat şi s-a aruncat pe muntele de carne luminoasă şi palpitândă, gata să lingă toată dulceaţa aceea şi pe celelalte, smulgându-şi hainele ca un posedat şi rămânând şi el gol-puşcă. Colomba se zvârcolea gâdilată şi se îneca de râs – nu văzuse în viaţa ei un omuleţ atât de slab şi de păros cu un castravecior atât de îndrăzneţ sub ombilic – dar nu-şi desfăcea picioarele, dimpotrivă, se apăra cu nişte îmbrânceli cochete care, în cazul de faţă, echivalau cu ghionturile unui elefant. În cele din urmă a reuşit să se smulgă din inabila îmbrăţişare a profesorului de artă şi a luat-o la goană, râzând şi provocându-l, precum miticele făpturi ale pădurii urmărite de fauni. Iar profesorul care încerca s-o prindă chiar că semăna cu un faun. Între timp, vaca – nu era vacă, ci taur – a hotărât că ajungea cu glumele alea pe păşunea sa şi a luat-o la trap pe urma amorezilor, care, văzându-se urmăriţi de ditamai animalul, au fugit de parcă-l aveau pe dracu’ pe urme să se refugieze într-o pădurice din apropiere. Aveau să treacă câteva ore până ca taurul să se îndepărteze suficient pentru ca bieţii amorezi, goi şi tremurând de frică, să revină la locul picnicului. Între timp, efectele marijuanei, ale vinului, gâdilăturilor şi mâncării trecuseră ca şi cum n-ar fi fost. Colomba, isterică, profera insulte şi ameninţări, în vreme ce profesorul, îngrozit şi acoperindu-şi cu ambele mâini castraveciorul veştejit, încerca în zadar s-o calmeze cu versuri de Rubén Darío. Odată ajunşi, au descoperit că li se furaseră toate hainele şi maşina. La poalele salciei în care ciripeau păsărelele rămăsese numai pălăria de paie italiană...

(Din *Afrodita*)

Hortense s-a instalat într-o odaie trasă în albastru imperial în care dormea, căci nici ea, nici soţul ei nu erau obişnuiţi să doarmă cu cineva, iar după sufocanta lor „lună de miere“ aveau nevoie de spaţiu personal. Îşi adusese jucăriile din copilărie, nişte păpuşi hidoase cu ochi de sticlă şi păr adevărat, iar căţeii cei flocoşi dormeau cu ea în patul lat de doi metri, cu stâlpişori sculptaţi, baldachin, perne, draperii, ciucuri şi pompoane, plus un căpătâi brodat de ea cu cruciuliţe în colegiul ursulinelor. Iar deasupra instalase acelaşi cer de mătase cu îngeraşi grăsulii dăruit la nuntă.

Proaspăta nevastă se scula după prânz şi-şi petrecea trei sferturi din viaţă în pat, de unde manipula viaţa celorlalţi. În prima noapte, în casa părintească, îşi primise soţul într-un *déshabillé* cu pene de lebădă în jurul decolteului, foarte cochet, dar fatal pentru el, căci îi declanşase o criză de strănut. Început neplăcut, dar care nu împiedicase consumarea matrimoniului, iar Valmorain avusese plăcuta surpriză de a constata că nevasta răspundea dorinţelor sale cu mai multă generozitate decât Eugenia şi Téte la un loc.

Hortense era virgină şi atât. Făcuse ce făcuse ca să înşele vigilenţa părinţilor şi aflase nişte lucruri pe care o fată mare nici nu le bănuia. Logodnicul precedent ajunsese în mormânt neştiind că în imaginaţie ea i se dăruise cu ardoare, obicei pe care avea să-l practice şi în anii următori în odaia ei, martirizată de dorinţa nesatisfăcută şi amorul frustrat. Surorile măritate îi furnizaseră informaţii didactice. Nu erau experte, dar măcar aflaseră că orice bărbat apreciază anumite dovezi de entuziasm, nu prea multe, ca să nu intre la bănuieli. Hortense a hotărât pe barba ei că nici ea, nici soţul nu mai erau la vârsta făţărniciilor. Surorile îi spuseseră că modalitatea cea mai bună de a-şi domina soţul era s-o facă pe proasta şi să nu facă nazuri în pat. Prima cerinţă avea să fie mult mai greu de îndeplinit, căci numai proastă nu era.

Valmorain a primit ca pe un dar senzualitatea femeii, fără să-i pună întrebări ale căror răspunsuri prefera să le ignore. Trupul zdravăn cu curbe şi gropiţe îi amintea de Eugenia de dinainte de căderea în demenţă, când rochia încă plesnea pe ea, iar goală parcă era făcută din pastă de migdale, albă, moale, înmiresmată, belşug şi dulceaţă. Mai târziu ajunsese o sperietoare de ciori, o putea iubi doar când era abrutizat de băutură şi disperat. În strălucirea aurie a lumânărilor Hortense era o bucurie pentru ochi, o nimfă opulentă din picturile cu subiect mitologic. Virilitatea pe care o credea iremediabil diminuată i-a renăscut. Nevasta îl excita aşa cum o făcuse pe vremuri Violette Boisier în apartamentul din piaţa Clugny, iar mai târziu Téte în adolescenţa ei voluptuoasă. Era uimit de ardoarea reînnoită noapte de noapte, uneori chiar şi în plină zi, când venea pe neaşteptate, cu cizmele pline de noroi şi o găsea brodând între pernele patului, dădea câinii afară şi se arunca pe ea bucuros că se simţea iar ca la optsprezece ani. Într-o

zi, în timp ce se zbânţuiau voios, Cupidonul de deasupra patului s-a desprins şi i-a căzut pe ceafă, făcându-l să leşine preţ de câteva minute. S-a trezit scăldat într-o sudoare rece: îl visase pe fostul său prieten Lacroix, care venea să-i ceară înapoi banii furaţi.

În pat, Hortense dădea frâu liber caracterului ei adevărat: făcea glume uşurele, de pildă îi croşetase un fel de boneţică pentru cocoşel, dar şi altele mai grosolane, vârându-şi în fund un intestin de pui şi declarând că-i ieşeau maţele. Tot încârligându-se printre cearşafurile cu iniţiale brodate de maici au sfârşit prin a se iubi cu adevărat, exact cum prevăzuse ea. Erau făcuţi pentru complicitatea căsniciei pentru că se deosebeau în mod esenţial – el, temător, nehotărât şi uşor de manipulat, în timp ce ea avea acea hotărâre implacabilă care lui îi lipsea. Împreună puteau muta munţii din loc.

(Din *Insula de sub mare*)

Magia iubirii

Linia care desparte realitatea de imaginaţie e foarte subţire, iar la vârsta mea nu mai contează, pentru că totul e subiectiv.

(Din *Inés a sufletului meu*)

Am fost acuzată – şi pe bună dreptate – că am folosit cu asupra de măsură realismul magic, care a fost trăsătura caracteristică a aşa-

numitului boom *al literaturii latino-americane din anii şaizeci, şaptezeci şi, parţial, optzeci, dar acum nu-l mai foloseşte aproape nimeni, iar scriitorii tineri chiar îl detestă. Problema mea e că, pentru mine, realismul magic nu e un truc literar, ci o formă de viaţă. Oricine mă cunoaşte poate da mărturie despre ciudăţeniile care mi se întâmplă: coincidenţe, premoniţii, divinaţie, spirite care mă înconjoară, iar uneori câte o fantomă rătăcită îmi apare în grădină. Eu cred că astfel de lucruri li se întâmplă tuturor, numai că oamenii trăiesc grăbiţi, într-un zgomot permanent şi ocupaţi tot timpul, de aceea nu-şi dau seama cât de fantastică e viaţa. Bunică-mea, discipolă a lui Gurdjieff, şi-a petrecut viaţa explorând fenomenele paranormale, era convinsă că realitatea avea mai multe dimensiuni, că spaţiul era burduşit de prezenţe, că timpul e o invenţie a omului şi că totul – trecut, prezent şi viitor – are loc simultan. Draga de ea, care avea faimă de extravagantă, ca să nu spun ţicnită, şi care fără protecţia soţului poate c-ar fi ajuns la balamuc, a murit cu mult înainte ca ştiinţa, studiind universul infinit şi particulele cele mai mici ale materiei, să înceapă să-i dea dreptate. Ceea ce ştim acum e extrem de puţin, e doar vârful aisbergului. Ce se ascunde mai jos? La fel ca bunică-mea, sunt deschisă tuturor posibilităţilor.*

Cele două povestiri ale Evei Luna din acest capitol n-au nevoie de nici o explicaţie, dar aş dori să spun câteva cuvinte despre celelalte două scene. Bernardo, prietenul din copilărie al lui Zorro, e un tânăr indian care după o traumă a rămas mut şi care prin puterea dragostei reuşeşte să rupă vraja şi să rostească numele iubitei. Nu e singurul personaj mut din cărţile mele care-şi recapătă glasul într-un moment magic, aşa face şi Clara din Casa spiritelor. *Clara e inspirată de bunica mea, care a trăit nouă ani fără să scoată un cuvânt, nu pentru că n-ar fi putut, ci pentru că n-avea chef. „La câte prostii spun oamenii, e preferabil să taci“, a sunat explicaţia ei în clipa în care a deschis gura. Cât despre visul Evei Luna, eu cred că visând pătrundem într-o dimensiune misterioasă în care trăim o altă viaţă. În multe culturi visele reprezintă o parte esenţială a existenţei, ele orientează, informează, conectează, profetizează, previn şi fac legătura cu spiritele şi divinitatea. Pentru mine sunt foarte valoroase, drept care mereu am pe noptieră hârtie şi creion, ca să notez orice vis care-ar putea să mă inspire sau să-mi ofere nişte chei pentru problemele de zi cu zi. Visele m-au ajutat*

la scris şi apar în cărţile mele, unde câteodată îndrăgostiţii se întâlnesc în acelaşi vis. În scurta scenă pe care am ales-o, Eva Luna descoperă în vis dragostea pentru Rolf Carlé.

Munceam toată ziua şi toată noaptea; unii crestau arborii, scurgându-i de vlagă picătură cu picătură, alţii transformau lichidul într-o pastă groasă din care plămădeau boluri mari. Aerul din jur mirosea a gumă arsă, iar cel din dormitoare, a sudoare de bărbat. În locul acela nu puteai respira în voie. Ne hrăneau cu mălai, banane şi cu conţinutul neobişnuit al unei cutii de care nu m-am atins niciodată, pentru că nu-mi puteam închipui că aşa ceva ar putea fi de folos oamenilor. Într-o latură a taberei exista o şandrama în care erau ţinute femeile. După două săptămâni de robotit la cauciuc, vătaful mi-a dat o bucată de hârtie şi m-a trimis la ele. Odată cu hârtia, mi-a dat să beau şi un pahar de rachiu, pe care l-am scuipat pe jos, căci ştiam că licoarea aceea îmi putea lua minţile. Am aşteptat după ceilalţi, iar când mi-a venit rândul, soarele apusese şi noaptea cobora cu larma ei de papagali şi de broaşte.

Fata era din tribul Ila, un trib de oameni cumsecade, de unde răsăreau fetele cele mai delicate. Unii bărbaţi umblau cu lunile pentru a se apropia de oamenii Ila, le aduceau daruri şi vânau pentru ei, nădăjduind că vor pune mâna pe una dintre fetele lor. Cu toate că arăta ca o şopârlă, am recunoscut-o, căci şi mama mea era din tribul Ila. Stătea goală pe-o rogojină, cu glezna prinsă într-un lanţ bătut în pământ; părea fără suflare, de parcă ar fi inspirat *yopo*[1] de salcâm, mirosea a câine bolnav şi era năclăită de bărbaţii ce trecuseră pe-acolo. Avea statura unui copil de câţiva ani, cu oase care sunau ca pietricelele aruncate-n râu. Femeilor Ila le place să nu aibă nici un fir de păr pe trup, îşi smulg până şi genele, îşi pun flori şi pene la urechi, iar în nări şi obraji poartă înfipte beţişoare lustruite. Trupul lor e pictat cu un roşu scos din scoarţă de *onoto*[2], cu un liliachiu obţinut din curmali şi cu negru de cărbune. Fata nu avea însă nimic din toate astea. Mi-am pus maceta pe pământ şi am salutat-o ca pe-o surioară, imitând pentru ea un ciripit de pasăre şi tumult de râuri. Dar nu mi-a răspuns. Ca să-mi dau seama dacă spiritul ei scotea vreun sunet, am lovit-o cu putere în coşul pieptului, dar n-am auzit nici un ecou, sufletul ei era prea slab şi nu-mi putea răspunde. Ghemuit lângă ea, i-am dat puţină apă şi i-am vorbit în limba mamei mele.

A deschis ochii şi m-a privit îndelung. Pricepuse.

1. Specie de halucinogen. (N. tr.)
2. Arbore amazonian, *Bixia orellano*. (N. tr.)

Înainte de toate, m-am spălat, fără să risipesc apa curată. Am luat apă în gură şi mi-am stropit mâinile cu jeturi fine, mi le-am frecat cu grijă, apoi mi-am limpezit faţa. Am făcut acelaşi lucru şi cu ea, curăţind-o de pe urma bărbaţilor. Mi-am scos pantalonii primiţi de la vătaf. De frânghia pe care mi-o petrecusem peste mijloc atârnau vreascuri pentru foc, câteva vârfuri de săgeţi, frunze de tutun, cuţitul meu de lemn, cu vârful din dinte de şobolan, şi un săculeţ dintr-o piele tare în care ţineam puţină curara. Am luat puţin din pasta aceea pe vârful cuţitului, m-am aplecat deasupra fetei şi, cu lama otrăvită, i-am făcut o tăietură la gât. Viaţa este un dar al zeilor. Vânătorul ucide pentru a-şi hrăni familia, dar se străduieşte să nu se atingă de carnea vânatului său, preferând-o pe cea oferită de un alt vânător. Din păcate, câteodată bărbaţii se omoară unii pe alţii, la război, dar pentru nimic în lume n-ar face rău unei femei sau unui copil. Mă privea cu ochi mari, galbeni ca mierea, şi mi s-a părut că încerca să surâdă, mulţumită. Încălcasem pentru ea prima interdicţie a Copiilor Lunii, ruşine pe care aveam s-o ispăşesc prin ani grei de muncă. Mi-am apropiat urechea de buzele ei şi şi-a îngăimat numele. L-am repetat pentru mine de două ori, ca să fiu sigur, dar fără să-l pronunţ cu voce tare; deşi inima îi mai bătea încă în piept, era moartă, iar morţilor nu trebuie să li rostească numele, pentru a nu le fi tulburată liniştea. Deodată, am văzut cum i-au înţepenit muşchii abdomenului, ai pieptului şi ai mâinilor, şi-a pierdut respiraţia, şi-a schimbat culoarea şi, cu un suspin, trupul ei a murit fără nici un protest, aşa cum mor fiinţele mici.

Am simţit imediat cum i-a ieşit spiritul prin nări şi cum a intrat în pieptul meu, agăţându-mi-se de stern. Toată greutatea ei s-a lăsat peste mine, am făcut un mare efort ca să mă ridic în picioare, mă mişcam anevoie, de parcă eram sub apă. I-am potrivit trupul pentru odihna de veci, cu genunchii la bărbie, l-am legat cu fire scoase din rogojină, am făcut o stivă cu restul de paie şi m-am folosit de vreascurile de la brâu pentru a aprinde focul. Când am văzut că acesta se înteţeşte, am ieşit tiptil din colibă, am încălecat

anevoie gardul, căci ea mă trăgea înapoi, şi m-am îndreptat spre pădure. Trecusem deja de primii copaci când am auzit clopotele sunând alarma.

În prima zi am umblat fără să mă opresc nici măcar o clipă. În cea de-a doua, am meşterit un arc şi câteva săgeţi şi am putut să vânez atât pentru ea, cât şi pentru mine. Războinicul care poartă povara unei alte vieţi omeneşti trebuie să postească zece zile, pentru ca spiritul defunctului să-şi piardă vlaga, să se poată desprinde şi să ajungă până la urmă pe tărâmul sufletelor. Dacă n-o face, sufletul dinăuntrul lui se îngraşă şi creşte până-l sufocă pe cel care-l poartă. Am văzut câţiva bărbaţi foarte curajoşi murind în felul acesta. Dar înainte de-a împlini aceste reguli, trebuia să ajung cu sufletul femeii Ila în străfundurile pădurii, unde să nu poată fi găsită niciodată. Am mâncat foarte puţin, atâta doar cât să n-o răpun a doua oară. În gura mea, fiecare dumicat avea iz de carne putredă şi fiecare sorbitură de apă era amară, dar mă chinuiam să înghit pentru a ne hrăni pe amândoi. Cât timp luna a trecut prin toate fazele, am pătruns tot mai adânc în pădure; cu fiecare zi, sufletul femeii era tot mai greu. Vorbeam mult unul cu altul. Limba tribului Ila e lipsită de prejudecăţi şi ecoul ei dăinuia pe sub arbori. Ne înţelegeam, cântând cu tot trupul, cu ochii, cu talia, cu picioarele. I-am repetat legendele pe care le ştiam de la mama şi de la tata şi i-am povestit trecutul meu; mi-a povestit şi ea prima parte a trecutului ei, când era o fată veselă care se bălăcea cu fraţii săi în noroi sau se legăna ţinându-se de ramurile cele mai înalte ale arborilor. Din politeţe, n-a amintit de ultima perioadă, a nefericirii şi umilinţei. Am prins o pasăre albă, i-am smuls cele mai frumoase pene şi i le-am pus la urechi. Noaptea făceam foc, ca să n-o ia frigul şi somnul să nu-i fie tulburat de jaguari şi de şerpi. Am îmbăiat-o cu grijă în râu, frecând-o cu cenuşă şi cu flori strivite în palmă, ca să n-o chinuiască amintirile neplăcute.

Am ajuns până la urmă într-un loc care mi s-a părut potrivit, de unde înaintarea noastră nu mai avea nici un rost. Jungla era acolo atât de deasă, încât, pentru a putea înainta, trebuia să tai plantele cu maceta sau să le rup cu dinţii; vorbeam în şoaptă, pentru a nu tulbura liniştea timpului. Am poposit lângă un fir de apă, unde am încropit un acoperiş din frunze, iar pentru ea am împletit un hamac din scoarţă de copac. Mi-am ras ţeasta cu cuţitul şi mi-am început postul.

În călătoria aceasta, ne-am îndrăgostit atât de mult unul de altul, încât acum nu mai voiam să ne despărţim; dar bărbatul nu este stăpânul vieţii, nu şi-o stăpâneşte nici măcar pe-a lui, iar eu aveam o datorie de împlinit. În afară de puţină apă, nu pusesem nimic în gură zile la rând. Pe măsură ce-mi slăbeau puterile, femeia se desprindea din îmbrăţişare, spiritul i se făcea tot mai uşor şi nu mă mai apăsa ca înainte. După cinci zile, a făcut primii paşi în împrejurimi, dar încă nu era pregătită să pornească la drum de una singură şi s-a întors lângă mine. A mai plecat apoi în câteva rânduri, îndepărtându-se de fiecare dată tot mai mult. Simţeam durerea despărţirii ca pe-o arsură; a trebuit să-mi adun tot curajul pe care îl aveam de la tata pentru a nu-i rosti numele cu voce tare, pentru că aş fi adus-o din nou lângă mine şi ar fi rămas pentru totdeauna. În a douăsprezecea zi, am visat că zbura ca un tucan pe deasupra copacilor, iar când m-am deşteptat, trupul îmi era uşor şi-mi venea să plâng. Plecase. Mi-am luat armele şi am rătăcit ore-n şir, până am dat de-un braţ al râului. Am intrat în apă până la brâu şi cu o nuia ascuţită la un capăt am prins un peşte mic, pe care l-am înghiţit cu solzi cu tot. Am vomitat pe loc, cu puţin sânge, aşa cum trebuia. După aceea n-am mai fost trist. Am înţeles că moartea e câteodată mai puternică decât dragostea. M-am dus apoi să vânez, ca să nu mă întorc în sat cu mâinile goale.

(Din „Walimai“, *Povestirile Evei Luna*)

Clienta cea mai fidelă a salonului era Niña Eloísa, o doamnă scundă, blajină şi delicată, cu pielea de culoarea hârtiei de orez şi cu părul prins într-o cunună transparentă. În cincizeci de ani, nu lipsise nici măcar o sâmbătă. Îşi câştiga traiul de pe urma bomboanelor de ciocolată pe care le făcea în bucătăria ei, şi asta de atâta timp încât aroma ciocolatei i se impregnase în piele, astfel că în permanenţă mirosea a sărbătoare. Mai păstra totuşi, în pofida anilor, câteva gesturi din prima tinereţe şi putea să danseze o noapte întreagă pe ring fără să i se taie răsuflarea ori să i se deranjeze coafura. Ajunsese aici la începutul veacului, plecând dintr-un sat din sudul Rusiei împreună cu mama ei. Pe-atunci era o frumuseţe ieşită din comun. Au trăit de pe urma bomboanelor de ciocolată, departe de vitregiile climei şi ale veacului, nemăritate, fără familie şi fără întâmplări sau distracţii deosebite,

altele decât cele pe care şi le ofereau la sfârşitul săptămânii la Micul Heidelberg. De când îi murise mama, Niña Eloísa venea singură. *Don* Rupert o primea cu multă consideraţie şi o însoţea până la masa ei, în timp ce orchestra o saluta cu primele acorduri ale valsului ei preferat. Pentru că era cea mai în vârstă şi, desigur, cea mai respectată, se ridicau în cinstea ei halbe cu bere. Timidă din fire, n-a îndrăznit niciodată să invite vreun bărbat la dans, lucru de altfel de prisos, căci în toţi anii aceia, pentru oricare dintre ei, a o lua de mână şi a o conduce pe ring ţinând-o de talie, cu grija de a nu-i vătăma vreun oscior de cristal, era o favoare. Era o dansatoare plină de graţie, iar aroma din preajma ei îi făcea pe cei ce-o desluşeau să-şi amintească de copilărie.

Căpitanul stătea întotdeauna singur, la aceeaşi masă, bea cu moderaţie şi nu se arătase niciodată interesat de mâncarea afrodiziacă a *doñei* Burgel. Ţinea printr-o bătaie de picior ritmul muzicii, iar când Niña Eloísa nu era ocupată, o invita la dans, prezentându-i-se cu o înclinare discretă şi o uşoară atingere a călcâielor unul de celălalt. Nu vorbeau niciodată, doar se uitau unul la altul şi-şi zâmbeau între galopurile, fugile şi diagonalele unui dans de demult.

Într-o sâmbătă de decembrie, mai puţin umedă decât celelalte, apăru la Micul Heidelberg o pereche de turişti. Erau doi scandinavi blonzi şi bronzaţi, înalţi, foarte diferiţi de disciplinaţii japonezi din ultima vreme. Aşezaţi la una dintre mese, urmăreau încântaţi evoluţia dansatorilor. Erau veseli, ciocneau halbele râzând cu poftă şi vorbeau pe un ton ridicat. Glasurile lor ajungeau până la masa Căpitanului, pe care îl învăluiră, de undeva de departe, din alte timpuri şi din alte zări, proaspete şi rotunde, parcă atunci plăsmuite, sunetele propriei limbi, cuvinte neauzite de zeci de ani, dar pe care memoria i le păstrase intacte. Chipul lui de marinar încercat se îmblânzi, şovăind câteva minute între rezerva absolută ce-l făcea să se simtă în largul său şi plăcerea uitată a conversaţiei. Se ridică într-un târziu şi se apropie de masa celor doi. Din spatele barului, *don* Rupert vedea cum le spunea ceva, uşor înclinat şi cu mâinile la spate. Pe loc îşi dădură seama cu toţii că atunci îl auzeau pentru prima oară pe Căpitan vorbind şi-l ascultară cu atenţie, fără să scoată un cuvânt. Rostea frazele fără să ezite, cu o voce răguşită şi moale de străbunic. După ce îşi descărcă sufletul, în salon se lăsă

o asemenea linişte, încât *doña* Burgel ieşi din bucătărie să vadă dacă nu cumva murise cineva. În cele din urmă, revenindu-şi din uimire, unul dintre cei doi necunoscuţi îl chemă pe *don* Rupert şi-l anunţă, într-o engleză primitivă, că-i va tălmăci tot ce avea Căpitanul de spus. Nordicii îl însoţiră pe bătrânul marinar până la masa Eloisei, iar *don* Rupert, apropiindu-se şi presimţind momentul solemn, îşi lepădă şorţul. Căpitanul spuse ceva pe limba lui, unul dintre străini îi tălmăci lui *don* Rupert, iar acesta, cu urechile înroşite şi mustaţa tremurându-i, repetă în spaniola lui chinuită:

— Niña Eloísa, Căpitanul întreabă dacă vrei să te măriţi cu el.

Cu ochii dilataţi de surpriză şi cu batista în dreptul gurii, fragila bătrânică rămase nemişcată, în vreme ce toţi aşteptau nerăbdători s-o audă vorbind.

— Nu ţi se pare că e prea mare graba? murmură Eloísa.

Întrebarea ei trecu de la *don* Rupert la turişti, iar răspunsul făcu drumul înapoi.

— Căpitanul zice că a aşteptat patruzeci de ani ca să vă poată întreba şi că nu mai poate zăbovi până va mai găsi pe cineva care să-i vorbească limba. Vă roagă să-i daţi răspunsul acum.

— Atunci, aşa să fie, susură Niña Eloísa, şi n-a mai fost nevoie de traducere, căci cuvintele ei fuseseră înţelese de toată lumea.

Don Rupert şi-a ridicat braţele, euforic, Căpitanul şi-a sărutat aleasa inimii pe obraji, turiştii i-au felicitat pe cei prezenţi şi, în timp ce se adunau cu toţii în jurul mirilor, orchestra făcu să explodeze în vacarmul salonului notele unui marş triumfal. Femeile îşi ştergeau lacrimile, bărbaţii ridicau paharele emoţionaţi, *don* Rupert stătea la bar cu faţa îngropată în palme, tulburat, iar *doña* Burgel şi fetele ei destupau sticle cu romul cel mai de soi. Orchestra începu să cânte *Dunărea albastră* şi, ca la un semn, toţi se retraseră, lăsând liber ringul de dans.

Căpitanul o luă de mână pe femeia delicată pe care o iubea în taină de atâta timp şi o conduse până în mijlocul salonului, unde începură să se rotească cu eleganţa unor bâtlani pierduţi în dansul lor nupţial. O ocrotea cu aceeaşi dragoste prevăzătoare cu care, în tinereţe, manevrase prin vânt pânzele unei corăbii diafane şi cârmuia dansul de parcă ar fi lunecat pe apele liniştite ale unui golf, în vreme ce îi povestea, în graiul lui cu sunete de pădure viscolită, despre toate cele ferecate până atunci în adâncul inimii.

Şi cum dansau aşa, fără oprire, Căpitanul simţi că i se întorceau anii, că erau tot mai fericiţi şi mai uşori la trup. Voltă după voltă, în acordurile tot mai răscolitoare ale orchestrei, cu gleznele tot mai sprintene, mijlocul ei tot mai subţire, mâna ei într-a lui tot mai uşoară, făptura ei tot mai lipsită de consistenţă. O văzu atunci pe Niña Eloísa pierzându-şi conturul într-o horbotă de ceaţă şi spumă, până când dispăru cu totul, el învârtindu-se mai departe pe ring cu mâinile goale, însoţit doar de-o abia desluşită aromă de ciocolată.

Înţelegând că, odată cu ultimul acord, Căpitanul se va trezi din vis, iar amintirea Eloísei se va pierde pentru totdeauna, tenorul le făcu semn celor doi muzicanţi să cânte valsul la nesfârşit. Mişcaţi, clienţii salonului rămaseră ţintuiţi la locurile lor până când, într-un târziu, cu aroganţa convertită în tandreţe milostivă, Mexicana se ridică şi se apropie pe nesimţite de mâinile tremurânde ale Căpitanului, ca să danseze cu el.

(Din „Micul Heidelberg“,
Povestirile Evei Luna)

Bernardo fugise de două zile spre munţi, la sălaşul tribului, pentru a-şi lua rămas-bun de la Fulgerul Nopţii. Fata îl aştepta, căci poşta indiană răspândise vestea plecării băieţilor. L-a luat de mână şi l-a dus la râu, unde l-a întrebat ce era dincolo de mare şi când avea de gând să se întoarcă. Băiatul i-a făcut un fel de desen cu un beţişor pe pământ, dar n-a reuşit s-o facă să înţeleagă distanţa uriaşă care despărţea aşezarea ei de mitica Spanie pentru că nici el nu înţelegea prea bine. Părintele Mendoza îi arătase un glob pământesc, însă bila pictată nu prea l-a lămurit. Cât despre întoarcere, i-a spus prin semne, nu era sigur, oricum vor trece nişte ani. „În cazul ăsta, vreau să ai o amintire de la mine“, a spus Fulgerul Nopţii. Cu ochii în flăcări şi o privire de o înţelepciune milenară, fata şi-a lepădat şiragurile din seminţe şi pene, centura roşie, cizmele din blană de iepure şi tunica din piele de căprioară, rămânând goală în lumina aurie care se filtra printre copaci.

Bernardo simţea că sângele i se opreşte în vine, că se sufocă de uimire şi fericire, că începe să suspine. Nici nu ştia ce să facă cu făptura extraordinară, atât de deosebită de el, atât de frumoasă, care i se oferea ca

un dar nemaipomenit. Fulgerul Nopţii i-a luat o mână şi i-a aşezat-o pe un sân, iar pe cealaltă pe talie, apoi a ridicat braţele şi şi-a despletit părul, care i-a căzut pe umeri precum o cascadă de pene de corb. Bernardo a suspinat şi i-a rostit numele, primele cuvinte pe care fata le auzea de la el. I le-a cules de pe buze cu un sărut şi i-a scăldat chipul cu lacrimi premature, căci nici nu plecase şi deja îi era dor de el. După câteva ore, trezit din fericirea absolută în care-l scufundase dragostea, i-a sugerat fetei un lucru de neconceput: să rămână împreună pentru totdeauna. Fata i-a răspuns hohotind vesel şi i-a reamintit că nu era decât un puşti, poate că voiajul avea să-l facă bărbat.

(Din *Zorro*)

Am visat că făceam dragoste balansându-mă într-un leagăn. Îmi vedeam genunchii şi coapsele printre volanele de dantelă şi tafta ale unui jupon galben, mă ridicam în aer şi vedeam jos sexul ferm al unui bărbat care mă aştepta. Leagănul se oprea o clipă sus, eu ridicam privirile spre cerul ce devenise purpuriu, apoi coboram decisă să mă împlânt în el. Am deschis ochii speriată şi m-am pomenit învăluită într-o ceaţă caldă, am auzit zgomotul tulburător al râului, ţipetele păsărilor de noapte şi animalele din desiş. Hamacul aspru mă zgâria pe spate prin bluză, ţânţarii mă chinuiau, dar n-am putut face nici o mişcare ca să-i gonesc, eram buimăcită. Am recăzut într-o somnolenţă grea, scăldată în sudoare, visând de data asta că eram într-o barcă îngustă, în braţele unui iubit cu faţa acoperită cu o mască făcută din materie universală, care mă pătrundea la fiecare mişcare a valurilor, umplându-mă de vânătăi, fericire, sărutări năvalnice, presimţiri, de cântecul junglei, am visat o măsea de aur dăruită în chip de zălog de dragoste şi un sac cu grenade care explodau fără zgomot răspândind în aer insecte fosforescente. M-am trezit speriată în semiîntunericul colibei şi n-am priceput unde mă aflam şi ce însemna cutremurarea pe care-o simţeam în pântec. Nu am dat cu ochii, ca altădată, de fantasma lui Riad Halabí mângâindu-mă de dincolo de amintire, ci de silueta lui Rolf Carlé aşezat pe jos în faţa mea, sprijinit de rucsac, cu un picior sub el şi altul întins şi braţele încrucişate pe piept, uitându-se la mine. Nu i-am distins trăsăturile, dar i-am văzut strălucirea ochilor şi a dinţilor atunci când mi-a zâmbit.

— Ce se întâmplă? am şoptit.

— Ce ţi se întâmplă şi ţie, mi-a răspuns tot în şoaptă, ca să nu-i trezească pe ceilalţi.

— Cred că visam…

— Şi eu.

(Din *Eva Luna*)

Dragoste nesfârşită

> Atunci când soţul şi amantul sunt una şi aceeaşi persoană, poate că o bună parte din distracţie se pierde, în schimb ai mai mult timp să te uiţi la filme. Mie-mi plac filmele...
>
> (Din *Afrodita*)

Mărturisesc că în timp ce organizam materialul acestei cărţi abia

aşteptam să ajung la acest capitol, pentru că o dragoste îndelungată, bine trăită şi care a trecut prin multe e ceea ce mă interesează îndeobşte şi, în acelaşi timp, e şi cel mai greu de prezentat, căci e lipsită de suspans. Pasiunea e tare bună pentru literatură şi cinema: ne excită peripeţiile a doi oameni mistuiţi de dorinţă, asta şi explică succesul pornografiei, chiar dacă în acest caz dorinţa e falsă. În orice poveste, până şi în basme, personajele trec prin aventuri şi înving răii, ca să ajungă la premiul aşteptat: un sărut (sau ceva mai mult), cu care totul se termină. Sărutul ăsta vrea să arate fericirea imuabilă a cuplului congelat în timp şi spaţiu, doar că în viaţa reală sărutul nu e decât primul pas pe un drum presărat cu obstacole. Să revenim un pic la Romeo şi Julieta, despre care am mai vorbit: ce-ar fi fost dacă în loc să moară s-ar fi căsătorit? Romeo ar bate străzile Veronei vânzându-şi sonetele; Julieta, grasă şi plictisită, şi-ar creşte jumătatea de duzină de plozi, iar în celebrul balcon s-ar usca rufele. Duşmanii cuplului nu ar mai fi Capuleţii şi Montaguii, ci rutina existenţei. Dar poate că cei doi, cu tenacitate şi noroc, ar fi reuşit să păstreze vraja care le-a dat adolescenţa peste cap şi ar fi îmbătrânit împreună, continuând să se iubească. Asta ar fi fost o poveste originală şi frumoasă, dar Shakespeare nu a scris-o pentru că era lipsită de sânge, otravă, pumnal şi răutate.

Nu e deloc întâmplător că în majoritatea scenelor de dragoste şi sex din cărţile mele iniţiativa e a femeii. În fanteziile mele romantice, erotice sau literare, supunerea feminină nu are sens, e o piedică. În ciuda succeselor repurtate de mişcarea de eliberare a femeilor, noi continuăm să investim mai mult în cuplu decât o fac bărbaţii, ne luptăm să păstrăm dragostea, iar când aceasta eşuează, preferăm să punem capăt, în vreme ce majoritatea bărbaţilor continuă să bălţească într-o relaţie mediocră doar ca să nu-şi schimbe rutina, iar dacă se hotărăsc să se despartă e de obicei pentru că s-au amorezat de alta. Eu cred că durabilitatea dragostei depinde în mare măsură de femeie, pentru că e biologic şi cultural conectată la emoţii şi intuiţie, ceea ce-i dă un oarece avantaj în cuplurile heterosexuale. Clişeul care spune că bărbaţii sunt simpli, transparenţi şi poligami are dramul său de adevăr, ca toate clişeele, iar o femeie înţeleaptă poate descifra lesne natura partenerului, îl poate manipula şi îi poate da destule motive să nu-şi

părăsească cuibul, cu condiţia ca tipul să nu fie un psihopat sadea, fireşte. Îmi cer scuze pentru generalizarea asta de doi bani!

Noaptea era plăcută. Lumina lunii estompa peisajul, contururile dealurilor şi siluetele eucalipţilor înalţi. Coliba abia se zărea în depărtare, răsărind precum un fruct al pământului. În comparaţie cu mina, aceasta li s-a părut primitoare ca un cuib. S-au culcuşit într-un colţ pe iarbă şi au privit cerul înstelat şi necuprins, luminat de o lună lăptoasă. Irene şi-a lăsat capul pe umărul lui Francisco şi a plâns îndelung. El a cuprins-o cu braţul şi au stat aşa preţ de câteva ceasuri, căutând în tăcere uşurare pentru descoperirea făcută şi putere pentru ce avea să vină. S-au odihnit ascultând foşnetul arbuştilor, ţipetele unor păsări de noapte şi umbletul furişat al iepurilor.

Încet-încet, Francisco a scăpat de nodul care-l sufoca. A fost în stare să perceapă frumuseţea cerului, blândeţea pământului, mireasma puternică a câmpului, atingerea lui Irene. I-a ghicit liniile corpului, a fost conştient de greutatea capului ei, de curba şoldului lipit de el, de cârlionţii care-l gâdilau pe gât, de atingerea suavă a bluzei de mătase, la fel de fină ca şi pielea ei. Şi-a amintit de ziua când o cunoscuse şi fusese copleşit de zâmbetul ei. De atunci o iubea, iar toate nebuniile care-l aduseseră la mina asta nu erau decât pretexte pentru ca, în cele din urmă, să ajungă la clipa preţioasă când o avea doar pentru el, atât de aproape, abandonată şi vulnerabilă. A simţit dorinţa ca pe un val urgent şi puternic. Pieptul i s-a umplut de aer şi inima a început să-i galopeze frenetic. A uitat de logodnicul tenace, de Beatriz Alcántara, de soarta sa incertă şi de toate piedicile dintre ei. Irene avea să fie a lui pentru că aşa era scris de la începutul lumii.

Ea a observat că i se schimbase ritmul respiraţiei, a ridicat capul şi l-a privit. În lumina slabă a lunii şi-au ghicit iubirea unul în ochii celuilalt. Apropierea caldă a femeii l-a învăluit precum o mantie ocrotitoare. Francisco a închis ochii şi a tras-o spre el, căutându-i buzele, deschizându-le într-un sărut încărcat de promisiuni, sinteză a tuturor speranţelor sale, prelung, umed, fierbinte, sfidare a morţii, mângâiere, foc, suspin, jale şi dragoste. S-a refugiat în gura ei, i-a băut saliva şi răsuflarea, dorindu-şi ca acea clipă să ţină toată viaţa, cutremurat de uraganul simţurilor, convins că până atunci nu trăise decât pentru noaptea asta magică, când avea să se scufunde pe vecie în intimitatea acestei femei. Irene, miere şi umbră, Irene,

hârtie de orez, caisă, spumă, Irene, ah, spirala urechilor tale, parfumul gâtului tău, porumbiţele mâinilor tale, Irene, dragostea mea, patima care ne mistuie pe acelaşi rug, te visez cu ochii deschişi, te doresc în somn, viaţa mea, femeia mea, Irene a mea. N-a ştiut nici ce i-a mai spus, nici ce i-a şoptit ea în acest murmur neîncetat, în acest şuvoi de cuvinte spuse la ureche, în acest fluviu de gemete sufocate cu care comunică cei ce fac dragoste iubind.

Într-o străfulgerare de luciditate, şi-a zis că nu trebuia să cedeze impulsului de a o trânti la pământ şi a o dezbrăca nerăbdător, aşa cum îi dicta focul amorului, căci se temea că noaptea era prea scurtă şi tot aşa şi viaţa. Încet şi destul de neîndemânatic, pentru că-i tremurau mâinile, i-a desfăcut unul câte unul nasturii bluzei, i-a descoperit scobitura caldă a axilelor, linia umerilor, sânii mici şi nuca sfârcurilor, care erau exact aşa cum îi ghicise atunci când o simţea lipită de spatele lui pe motocicletă, când o privise aplecată peste masa de machetare, când o îmbrăţişase într-o sărutare de neuitat. În palmele sale s-au cuibărit două rândunele calde şi tainice, născute să fie pe măsura mâinilor lui; pielea femeii, albastră în lumina lunii, s-a înfiorat. A ridicat-o de mijloc, ea în picioare, el în genunchi, a căutat căldura sânilor, aromă de lemn, migdală şi scorţişoară; i-a desfăcut bridele sandalelor, eliberându-i picioarele de copil, pe care le-a mângâiat, recunoscându-le, căci le visase exact aşa, inocente şi uşoare. I-a tras fermoarul pantalonului şi i-a dezvăluit pântecul tare, umbra ombilicului, linia dreaptă a spatelui peste care şi-a trecut degetele febrile, coapsele ferme acoperite cu un puf auriu. A văzut-o goală în faţa infinitului şi, cu buzele, şi-a trasat drumurile, şi-a săpat tunelurile, a urcat colinele şi a coborât văile dulci, desenând hărţile unei geografii personale. A îngenuncheat şi ea şi pletele i s-au revărsat pe umeri, dansând, confundându-se cu întunericul nopţii. Apoi Francisco s-a dezbrăcat şi au fost precum primul bărbat şi prima femeie înainte de păcat. Nu mai exista nimic în afară de ei, toată urâţenia lumii şi iminenţa sfârşitului rămăseseră departe, nu erau decât ei doi.

Irene nu mai iubise aşa, nu cunoştea dăruirea fără oprelişti, temeri sau rezerve, nu mai simţise asemenea bucurie, comunicare adâncă şi reciprocă. Uimită, descoperea forma nouă şi surprinzătoare a trupului prietenului ei,

căldura, gustul şi aroma sa, îl explora cucerindu-l pas cu pas, potopindu-l cu mângâieri atunci inventate. Niciodată nu se bucurase atât de sărbătoarea simţurilor, ia-mă, posedă-mă, primeşte-mă, căci tot aşa te iau, te posed şi te primesc şi eu. Şi-a ascuns chipul în pieptul lui, aspirându-i căldura pielii, dar el a îndepărtat-o blând ca s-o privească. Oglinda neagră şi scânteietoare a ochilor ei i-a reflectat propria imagine, înfrumuseţată de dragostea împărtăşită. Pas cu pas, au străbătut etapele unui ritual nepieritor. Ea l-a primit şi s-a abandonat, afundându-se în grădinile sale cele mai secrete, anticipându-şi reciproc ritmurile, înaintând către acelaşi sfârşit. Francisco a zâmbit perfect fericit căci o găsise pe femeia visurilor din adolescenţă, pe care o căutase ani în şir în fiecare corp: prietena, sora, camarada. Fără grabă, în pacea nopţii, a străbătut-o, oprindu-se în pragul fiecărei senzaţii, celebrând plăcerea, înstăpânindu-se pe timpul care li se dăruia. Într-un târziu, când a simţit-o vibrând precum un instrument muzical de mare fineţe şi suspinând, a explodat formidabil şi forţa torentului l-a cutremurat, inundând-o pe Irene cu fluide de fericire.

S-au odihnit înlănţuiţi, descoperind plenitudinea dragostei, respirând şi palpitând la unison, apoi dorinţa a renăscut. Ea l-a simţit crescând din nou în ea şi i-a căutat gura într-un sărut interminabil. Cu cerul drept martor, zgâriaţi, plini de praf şi frunze uscate, răsplătiţi de o ardoare fără saţ, de o patimă nemărginită, s-au iubit sub razele lunii până la epuizare, adormind îmbrăţişaţi, cu buzele lipite, visând acelaşi vis.

(Din *Despre dragoste şi umbră*)

Împreună cu mii de alţi răniţi, Severo del Valle a fost adus în Chile pe un vapor. Dacă mulţi au murit de cangrenă sau de tifos şi dizenterie în ambulanţele militare improvizate, el s-a salvat mulţumită vară-sii Nívea, care, de cum a aflat, l-a căutat pe unchiul ei, ministrul Vergara, şi nu l-a lăsat până nu l-a găsit pe Severo, l-a scos dintr-un spital în care nu era decât un număr printre mii de bolnavi care se găseau acolo în condiţii groaznice şi l-a trimis la Valparaíso cu primul transport disponibil. A mai emis şi un permis special pentru nepoata sa, pentru ca aceasta să poată pătrunde în incinta militară a portului şi i-a desemnat un locotenent să o ajute. Când Severo del Valle a fost coborât pe o targă, nu l-a recunoscut: pierduse

douăzeci de kilograme, era murdar, părea un cadavru galben şi hirsut, cu o barbă de câteva săptămâni, şi avea ochii îngroziţi şi deliranţi ai unui nebun. Nívea şi-a revenit din şoc cu aceeaşi voinţă de amazoană care o ajuta în toate împrejurările vieţii şi l-a primit cu un „salut, vere, ce bine-mi pare că te văd“ vesel, la care Severo nu a putut răspunde. A fost atât de uşurat să o vadă că şi-a acoperit faţa cu mâinile ca să nu-l vadă plângând. Locotenentul organizase un mijloc de transport şi, dând curs ordinelor primite, i-a condus pe rănit şi pe Nívea direct la palatul ministrului de la Viña del Mar, unde soţia acestuia pregătise totul. „Soţul meu zice să stai aici până te pui pe picioare, fiule“, l-a anunţat imediat. Medicul familiei Vergara a pus la bătaie toate resursele ştiinţei pentru a-l face bine, dar după o lună, când rana încă nu se cicatrizase şi Severo se lupta în continuare cu febra, Nívea a priceput că avea sufletul bolnav de ororile războiului şi singurul leac pentru atâtea remuşcări era dragostea, aşa că a optat pentru măsuri extreme.

— Am să le cer voie părinţilor mei să ne căsătorim, i-a spus.

— Sunt pe moarte, Nívea, a suspinat el.

— Mereu găseşti câte o scuză, Severo! Agonia nu a fost niciodată o piedică în calea căsătoriei.

— Vrei să fii văduvă fără a fi fost soţie? Nu vreau să păţeşti ce am păţit eu cu Lynn.

— N-am să fiu văduvă pentru că n-ai să mori. Ce-ar fi să mă ceri frumos în căsătorie, vere? Să-mi spui, de pildă, că sunt femeia vieţii tale, îngerul tău, muza ta sau ceva în genul ăsta. Dar inventează ceva, omule! Spune-mi că nu poţi trăi fără mine, măcar asta e ceva adevărat, nu-i aşa? Recunosc că nu are nici un haz să fiu doar eu romantică în relaţia asta.

— Eşti nebună, Nívea. Nici măcar nu sunt un bărbat întreg, sunt un invalid nenorocit.

— Îţi mai lipseşte ceva în afară de o bucată de picior? a întrebat alarmată.

— Ţi se pare puţin lucru?

— Dacă toate celelalte sunt la locul lor, mi se pare că ai pierdut puţin, a râs ea.

— Atunci, te rog, mărită-te cu mine, a şoptit el, extrem de uşurat şi cu un suspin în gât, prea slăbit ca s-o îmbrăţişeze.

— Nu plânge, vere, sărută-mă; pentru asta n-ai nevoie de picior, i-a

răspuns înclinându-se peste pat cu acelaşi gest pe care îl văzuse de atâtea ori în delirul lui.

Trei zile mai târziu s-au căsătorit printr-o ceremonie scurtă într-unul din frumoasele saloane ale rezidenţei ministrului, în prezenţa ambelor familii. Date fiind împrejurările, a fost o căsătorie privată, dar, chiar dacă au venit numai rudele apropiate, tot s-au adunat nouăzeci şi patru de persoane. Severo a apărut palid şi slab, cu părul tuns *à la* Byron, obrazul ras şi îmbrăcat de gală, cu cămaşă cu guler tare, nasturi de aur şi cravată de mătase, într-un scaun cu rotile. Nu a fost timp pentru confecţionarea rochiei de mireasă şi nici o zestre potrivită pentru Nívea, dar surorile şi verişoarele ei i-au umplut două lăzi cu lucruri pe care le brodaseră ani în şir pentru propria lor zestre. Şi-a pus o rochie de satin alb şi o tiară de perle şi diamante pe care i le-a împrumutat mătuşa. În fotografia de nuntă apare radioasă în picioare lângă scaunul soţului. Seara a fost o masă în familie la care Severo del Valle nu a luat parte, pentru că emoţiile zilei îl sfârşiseră. După plecarea invitaţilor, mătuşa a condus-o pe Nívea în camera pe care i-o pregătise. „Îmi pare tare rău că prima ta noapte de femeie măritată trebuie să fie aşa“, a îngăimat buna ei mătuşă, înroşindu-se. „Nu-ţi face griji, tanti, am să mă consolez cu rugăciuni“, i-a răspuns tânăra. A aşteptat ca toată lumea din casă să adoarmă şi când a fost sigură că doar vântul sărat se mai mişca printre copacii din grădină, a ieşit în cămaşă de noapte, a străbătut lungile coridoare ale palatului străin şi a intrat în camera lui Severo. Călugăriţa angajată să vegheze somnul bolnavului dormea răscrăcărată într-un fotoliu, dar Severo era treaz, aşteptând-o. A pus un deget la buze cerându-i să tacă, a stins lămpile şi s-a băgat în pat.

Nívea fusese educată la călugăriţe şi provenea dintr-o familie de tip vechi, în care funcţiile corpului nu erau niciodată menţionate, cu atât mai puţin cele legate de reproducere, dar ea avea douăzeci de ani, o inimă pasionată şi memorie bună. Îşi amintea perfect jocurile clandestine cu vărul ei în colţurile întunecoase, forma trupului lui Severo, neliniştea plăcerii niciodată satisfăcute, fascinaţia păcatului. Pe atunci pudoarea şi vina îi inhibau şi ieşeau din colţurile interzise tremurând, extenuaţi şi cu pielea arzându-le. În anii în care fuseseră departe unul de altul avusese timp să retrăiască fiecare clipă petrecută cu vărul ei şi să transforme curiozitatea

copilăriei într-o iubire adâncă. În plus, profitase din plin de biblioteca unchiului José Francisco Vergara, om cu gândire liberală şi modernă, care nu accepta nici o limită în calea curiozităţii intelectuale şi nu admitea cu atât mai puţin cenzura religioasă. În timp ce Nívea clasifica opurile de ştiinţă, de artă şi de război, descoperise din întâmplare modalitatea de a deschide un sertar secret şi se pomenise în faţa unei cantităţi deloc neglijabile de romane de pe lista neagră a Bisericii şi texte erotice, ba chiar şi o amuzantă colecţie de desene japoneze şi chinezeşti care prezentau cupluri cu picioarele în sus, în poziţii imposibile din punct de vedere anatomic, dar în stare să inspire chiar şi pe cel mai mare ascet, cu atât mai mult o persoană atât de imaginativă cum era ea. Totuşi, textele cele mai didactice au fost romanele pornografice scrise de o *Doamnă Anonimă*, foarte prost traduse din engleză în spaniolă, pe care fata le-a luat una câte una ascunse în geantă, le-a citit cu atenţie şi le-a pus la loc, precauţie inutilă, pentru că unchiul ei era la război şi nimeni din palat nu mai intra în bibliotecă. Îndrumată de cărţile acelea şi-a explorat trupul, a învăţat rudimentele celei mai vechi arte a omenirii şi s-a pregătit pentru ziua în care avea să poată aplica teoria în practică. Ştia, fireşte, că face un păcat groaznic – întotdeauna plăcerea este un păcat –, dar s-a abţinut să discute tema cu duhovnicul ei pentru că i s-a părut că plăcerea pe care şi-o provoca şi avea să şi-o provoace şi mai târziu merita riscul infernului. Se ruga ca moartea să n-o ajungă brusc şi să apuce, înainte de a-şi da obştescul sfârşit, să mărturisească orele de delectare pe care i le produceau cărţile. Niciodată nu se gândise însă că antrenamentul acela solitar îi va sluji să-l readucă la viaţă pe bărbatul pe care îl iubea şi cu atât mai puţin că o va face la mai puţin de trei metri de o călugăriţă adormită. După prima noapte cu Severo, Nívea avea grijă să-i lase făpturii lui Dumnezeu o ceaşcă cu ciocolată fierbinte şi nişte pişcoturi înainte de a-i spune noapte bună soţului şi de a pleca în camera ei. Ciocolata conţinea o doză de valeriană în stare să adoarmă o cămilă. Severo del Valle nu şi-a închipuit niciodată că nevinovata lui verişoară ar fi în stare de asemenea isprăvi extraordinare. Rana de la picior, care îi provoca dureri înţepătoare, febră şi slăbiciune, îl limita la un rol pasiv, dar lipsa lui de forţă era suplinită de iniţiativa şi ştiinţa ei. Nu-şi închipuise că asemenea lucruri erau posibile şi era convins

că numai creştineşti nu erau, dar asta nu l-a împiedicat să se bucure din plin. Dacă n-ar fi cunoscut-o pe Nívea din copilărie ar fi zis că vară-sa se antrenase într-un harem turcesc, dar, chiar dacă îl neliniştea felul în care domnişoara învăţase atâtea trucuri de curtezană, a avut inteligenţa să nu pună întrebări. A urmat-o docil în călătoria simţurilor cât îl ţinea corpul, lăsând pe drum ultimele îndoieli. Se căutau sub aşternut în formele descrise de pornografii din biblioteca onorabilului ministru de război şi în altele pe care le inventau mânaţi de dorinţă şi de dragoste, dar limitate de montul înfăşurat în bandaje şi de călugăriţa care sforăia în fotoliu. Zorii îi prindeau palpitând îmbrăţişaţi, cu gurile unite şi respirând la unison; la primele raze ale soarelui în geam, ea se strecura ca o umbră în camera ei. Jocurile de odinioară au devenit adevărate maratoane de concupiscenţă, se mângâiau cu o poftă vorace, se sărutau, se lingeau şi se pătrundeau peste tot, totul pe întuneric şi în liniştea cea mai adâncă, înăbuşindu-şi suspinele şi muşcând perna când ajungeau la extaz în acele nopţi prea scurte. Timpul zbura: nici nu apuca bine Nívea să se strecoare ca o fantomă în camera şi în patul lui Severo şi era dimineaţă. Nu lipeau geană de geană, nu puteau pierde nici măcar un minut din binecuvântatele lor întâlniri. A doua zi, el dormea ca un prunc nou-născut până la prânz, dar ea se scula dimineaţa cu expresie de somnambulă şi îşi făcea treburile de rutină. După-amiezile Severo del Valle se odihnea pe terasă în scaunul lui cu rotile şi privea apusul soarelui pe mare, în timp ce soţia lui dormea alături pe broderiile ei. De faţă cu alţii se purtau ca doi fraţi, nu se atingeau, aproape că nu se priveau, dar în jurul lor aerul ardea de nerăbdare. Numărau orele, aşteptând în delir să ajungă în pat. Ceea ce făceau noaptea ar fi îngrozit doctorul, ambele familii, societatea întreagă, ca să nu mai vorbim de călugăriţă. Între timp, rudele şi prietenii comentau abnegaţia acestei tinere atât de pure şi catolice condamnată la o dragoste platonică şi forţa morală a lui Severo, care îşi pierduse un picior şi îşi distrusese viaţa apărând patria. Bârfele cumetrelor întindeau zvonul că pe câmpul de luptă îşi pierduse nu numai piciorul, ci şi atributele virile. Sărăcuţii, spuneau între suspine, nebănuind ce bine se distrau cei doi destrăbălaţi. După o săptămână de când măicuţa era anesteziată cu ciocolată şi ei făceau amor ca egiptenii, rana se cicatrizase şi febra dispăruse. Nu trecuseră două luni şi Severo del Valle mergea în cârje şi vorbea de un

picior de lemn, în timp ce Nívea vomita pe ascuns în oricare din cele douăzeci şi trei de băi ale palatului. Când n-a mai fost chip să ascundă sarcina familiei, surpriza generală a fost atât de mare, încât s-a spus că era vorba de un miracol. Cea mai scandalizată a fost călugăriţa, fără doar şi poate, dar Severo şi Nívea au bănuit tot timpul că, în ciuda dozei superlative de valeriană, femeia cea sfântă a avut ocazia să înveţe destule; se prefăcea adormită ca să nu piardă plăcerea de a-i spiona. Singurul care a bănuit cum procedaseră şi care a elogiat isprava cu un râs în hohote a fost ministrul Vergara. Când Severo făcea primii paşi cu piciorul artificial iar pântecul soţiei sale nu mai putea fi ascuns, i-a ajutat să se instaleze în altă casă şi i-a dat o slujbă lui Severo del Valle. „Ţara şi partidul liberal au nevoie de bărbaţi îndrăzneţi ca tine“, i-a spus, deşi, spre cinstirea adevărului, cea îndrăzneaţă era Nívea.

(Din *Portret în sepia*)

Santiago era o aşezare de cinci sute de suflete, dar bârfele umblau la fel de iute ca într-un cătun, aşa că n-am mai stat să pierd timpul. Inima mi s-a zbătut câteva zile după conversaţia cu clericul. Catalina mi-a pregătit zeamă de *cochayuyo*, nişte alge marine uscate, pe care le-a pus la muiat peste noapte. De treizeci de ani beau la deşteptare lichidul ăsta vâscos, m-am obişnuit cu mirosul lui scârbos, dar uite că încă trăiesc. În duminica aceea m-am îmbrăcat în straiele mele cele mai alese, te-am luat de mână, Isabel, că stăteai la mine de nişte luni bune, şi am traversat piaţa către casa lui Rodrigo de Quiroga la ceasul la care lumea se ducea la biserică, asta ca să mă vadă cu toţii. Era şi Catalina cu noi, în mantia ei neagră şi mormăind vrăji în *quechua*, mai eficiente decât rugăciunile creştine în cazul de faţă; după noi venea Baltazar, cu mersul lui de câine bătrân. Un indian mi-a deschis uşa şi m-a condus în salon; însoţitorii mei au rămas în curtea plină de praf şi găinaţ. M-am uitat în jur şi am constatat că era mult de lucru pentru a transforma sălaşul acela milităresc, urât şi golaş, într-o casă bună de locuit. Am bănuit că Rodrigo n-avea nici măcar un pat decent şi că dormea pe un mindir soldăţesc, nu degeaba te obişnuiseşi tu atât de repede cu confortul din casa mea. Trebuiau înlocuite mobilele acelea grosolane din scânduri şi piele, era nevoie de o zugrăveală, pereţii şi duşumeaua trebuiau

îmbrăcate, construite galerii pentru umbră şi stat la soare, plantaţi copaci şi flori, era nevoie de fântâni în curtea interioară, ca paiele acoperişului să fie înlocuite cu ţiglă, ce mai, aveam să muncesc la asta ani de zile. Îmi plac proiectele. După câteva minute a apărut şi Rodrigo, mirat tare, pentru că niciodată nu mai venisem la el acasă. Îşi lepădase hainele de duminică, era în pantaloni şi într-o cămaşă albă cu mâneci largi, deschisă la piept. Mi s-a părut foarte tânăr şi mi-a venit să fac degrabă cale-ntoarsă. Oare cu câţi ani era mai tânăr decât mine?

— Bună ziua, *doña* Inés. S-a întâmplat ceva? Ce face Isabel?

— Am venit să-ţi propun să ne căsătorim, *don* Rodrigo, ce zici, am spus dintr-o suflare, căci în situaţii de genul acesta nu e cazul s-o iei pe ocolite.

Spre onoarea lui, trebuie să spun că a avut o reacţie ca la teatru: i s-a luminat chipul, a ridicat braţele în sus şi a slobozit un chiuit de indian, absolut neaşteptat la un bărbat de teapa lui. Fireşte că ajunseseră şi la urechile lui zvonurile despre cele întâmplate în Peru cu La Gasca şi soluţia ciudată la care se gândise Guvernatorul, toţi căpitanii vorbeau, mai ales cei holtei. Poate că bănuia că el avea să fie alesul, însă era prea modest ca să fie sigur. Am vrut să-i explic termenii contractului, dar nu m-a lăsat să vorbesc, m-a luat în braţe, m-a ridicat de la pământ şi m-a sărutat. Atunci mi-am dat seama că şi eu aşteptasem clipa asta de aproape un an. M-am agăţat de cămaşa lui şi i-am întors sărutul cu o patimă ce stătuse mult timp adormită sau amăgită, patimă ce îi fusese rezervată lui Pedro de Valdivia şi care ţipa să fie trăită cât timp mai eram tânără. I-am simţit dorinţa, mâinile lui pe talie, pe ceafă, în plete, buzele lui pe obraz şi pe gâtul meu, mirosul de bărbat tânăr, glasul care-mi şoptea numele şi m-am simţit pe de-a-ntregul fericită. Oare cum poţi trece într-un minut de la durerea de a fi părăsită la fericirea de a te simţi dorită? Pesemne că eram cam nestatornică pe vremea aceea… Dar în clipa aceea mi-am jurat să-i fiu credincioasă până la moarte lui Rodrigo, ceea ce am făcut neabătut şi l-am iubit timp de treizeci de ani, tot mai mult pe zi ce trecea. Nici n-a fost greu să-l iubesc. Rodrigo era un bărbat admirabil, asta o spuneau toţi, dar chiar şi cei mai buni au de regulă defecte care se vădesc numai în intimitate. N-a fost cazul cu acest nobil hidalgo, soldat, prieten şi soţ. N-a pretins niciodată să-l uit pe Pedro de Valdivia, pe care-l respecta şi-l iubea, ba chiar m-a ajutat să-i păstrez

amintirea pentru ca Chile, ţara atât de ingrată, să-l cinstească cum se cuvine, dar şi-a propus să mă facă să mă îndrăgostesc de el şi a reuşit.

(Din *Inés a sufletului meu*)

S-au sărutat, mai întâi uşor, apoi curioşi, pe urmă cu toată pasiunea adunată în anii în care păcăliseră cu legături banale nevoia lor de dragoste. Leo Galupi şi-a dus iubita imponderabilă în dormitor, o încăpere înaltă, cu nimfe de ipsos în colţurile tavanului, un pat mare şi perne îmbrăcate în tapiţerie veche. Ei i se cam învârtea capul, era un pic ameţită, nu ştia dacă din cauza drumului lung sau a vinului, dar nici n-a vrut să ştie, s-a abandonat senzaţiei, fără să mai vrea să-l impresioneze pe Leo Galupi cu cămaşa de dantelă neagră sau cu abilităţile amoroase deprinse de la amanţii anteriori. A fost atrasă de mirosul lui de bărbat sănătos, un miros curat, lipsit de arome artificiale, un pic sec, ca de pâine sau lemn, şi-a vârât nasul între gâtul şi umărul lui, amuşinând precum un copoi, mirosurile persistau în amintirea ei mai mult decât orice altă amintire, i-a revenit în minte imaginea unei nopţi la Saigon, când stăteau atât de aproape, că i-a simţit mirosul, neştiind că avea să-l păstreze atâţia ani. A început să-i descheie cămaşa, dar nasturii nu voiau să iasă din butoniere, aşa că i-a cerut, nerăbdătoare, să şi-o scoată singur.

O muzică de coarde se auzea de departe, aducând senzualitatea milenară a Indiei în camera romană scăldată în lumina lunii şi în parfumul de iasomie din grădină. Ani în şir făcuse dragoste cu băieţi viguroşi, iar acum pipăia o spinare uşor gheboşată şi-şi trecea degetele peste o frunte înaltă şi un păr rărit. A cuprins-o o duioşie blândă pentru acest bărbat matur şi, pentru o clipă, a încercat să-şi imagineze toate drumurile şi femeile pe care le străbătuse, dar a preferat să-l îmbrăţişeze fără să se gândească la altceva. Mâinile lui au eliberat-o de bluză, de fusta largă, de sandale, s-au oprit şovăitoare la brăţări. Nu şi le scotea niciodată, erau ultima ei cochetărie, dar şi-a zis că venise clipa să se dezgolească total: s-a aşezat pe marginea patului şi le-a scos una câte una. Au căzut fără zgomot pe covor. Leo Galupi a acoperit-o cu sărutări îndrăzneţe şi mâini experte, i-a lins sfârcurile încă tari, melcul urechilor şi interiorul pulpelor, făcând ca pielea să palpite, în vreme ce ea începea să nu mai aibă aer şi să gâfâie, sub imperiul unei nevoi

fierbinţi care-i cuprindea pântecul şi-o făcea să-şi unduiască şoldurile şi să geamă, până când n-a mai rezistat, l-a dat la o parte şi l-a încălecat precum o amazoană entuziastă, imobilizându-l între coapse printre pernele în dezordine. Nerăbdarea şi oboseala o făceau neîndemânatică, se zbătea căutându-l şi aluneca pe pielea asudată de căldura verii şi umedă de plăcere, a umflat-o râsul şi s-a prăbuşit peste el, învăluindu-l în coama despletită şi zdrobindu-l cu pieptul ei generos, dându-i instrucţiuni ininteligibile în spaniolă. Au rămas îmbrăţişaţi, râzând, sărutându-se şi murmurând prostii în două limbi până când dorinţa a revenit şi Leo Galupi s-a răsucit vioi şi şi-a deschis drumul cu fermitate, oprindu-se după fiecare etapă ca s-o aştepte şi s-o conducă spre grădinile plăcerii, lăsând-o să le exploreze singură şi să ajungă la abisul de umbră care a făcut-o să tresalte într-o explozie fericită. Apoi a fost rândul lui, în timp ce ea-l mângâia recunoscătoare pentru acest orgasm absolut şi lipsit de efort. Pe urmă au adormit într-o învălmăşeală de braţe şi picioare. În zilele care au urmat au descoperit că se simţeau bine împreună, amândoi dormeau pe aceeaşi parte, nici unul nu fuma, le plăceau aceleaşi cărţi, filme şi feluri de mâncare, votau cu acelaşi partid, sportul îi plictisea şi făceau regulat călătorii în locuri exotice.

— Nu ştiu dacă sunt bun de soţ, eu simt nevoia să mă mişc liber, sunt un vagabond, s-a scuzat Leo Galupi într-o seară într-o *trattoria* de pe Via Veneto.

— Tocmai asta-mi place la tine, şi eu sunt la fel. Dar am ajuns la o vârstă la care nu ne-ar strica un pic de linişte.

— O idee care mă înspăimântă.

— Dragostea se aşază în timp… Nu trebuie să-mi răspunzi pe loc, e bine şi mâine, a râs ea.

— Nu c-aş avea ceva personal, dacă vreodată mă hotărăsc să mă însor, va fi numai cu tine, îţi promit.

— Tot e ceva.

— Nu-i mai bine să rămânem amanţi?

— Nu e acelaşi lucru. Nu mai sunt la vârsta experienţelor. Vreau un angajament de lungă durată, vreau să dorm noaptea în braţele unui partener permanent. Crezi că am străbătut o jumătate de lume doar ca să-ţi propun să fim amanţi? O să fie plăcut să îmbătrânim mână în mână, ai să vezi.

— Ce oroare! a exclamat Galupi, albindu-se la faţă.

(Din *Planul infinit*)

La maturitate

În general, rămân cu un bărbat o perioadă considerabilă. Tendinţa asta pentru relaţii îndelungate nu vine din masochism sau din lipsă de imaginaţie din parte-mi, ci din prudenţă. E o tevatură întreagă să-ţi schimbi partenerul: trebuie

să inventezi strategii noi ca să te întâlneşti cu el la ore bizare, să-ţi cumperi desuuri sexi care să-ţi ascundă celulita, să te pliezi la fanteziile erotice ale tipului, prostii de genul acesta. E o bătaie de cap şi, în majoritatea cazurilor, nici nu merită osteneala.

(Din *Afrodita*)

De la o vreme încoace, Willie îmi tot repetă că „ne descompunem împreună“. Intenţia e drăgăstoasă, dar auzind destul de des vorbele astea cam sunt cu moralul la pământ. Eu speram ca el să mă vadă de-a pururi cu ochi de îndrăgostit şi să nici nu observe când voi începe să mă prăbuşesc. Ca să fiu sinceră, Willie şi cu mine nu ne „descompunem“ în acelaşi ritm; lăsând modestia la o parte, eu arăt mai bine decât el, nu numai pentru că-mi vopsesc părul, mă îngrijesc şi am cu cinci ani mai puţin decât el, dar şi pentru că am băgat la cap lecţia Sophiei Loren ca să arăt tânără: o ţinută bună şi fără zgomote de babă. Adică fără să oftezi, să suspini, să tuşeşti, să-ţi trosneşti oasele, să scuipi sau să tragi vânturi. Vârsta mi se vede în faptul că nu mai am fantezii cu actori de cinema întinşi goi într-o cadă plină cu orez cu lapte, ci cu ceva mult mai realist, de pildă să mă uit la televizor cu Willie alături şi căţeaua la picioare. Bette Davis spunea că bătrâneţea nu e pentru cei slabi de înger, şi avea dreptate, căci ai nevoie de multă forţă de caracter atunci când corpul începe să te lase.Totul se schimbă în momentul în care treci pragul vârstei a treia, de la familie, care începe să se dezintegreze, până la activităţi, idealuri şi preocupări care înainte vreme ne pasionau iar acum ne plictisesc de moarte. Oricum, a te „descompune“ cu cineva alături e mult mai bine decât a o face singură, iar eu am bafta de a fi găsit această dragoste statornică despre care vorbeam în capitolul precedent. Maică-mea spune că viaţa în cuplu e bună pentru sănătate pentru că te imunizează împotriva criticii constante a partenerului, îţi dă energie, flexibilitate şi muşchi ca să te baţi, te învaţă să dormi în orice condiţii şi să treci peste pasele proaste, dar eu reformulez. Eu aş spune că viaţa mea cu Willie e bună pentru sănătatea mea pentru că mă imunizează atât împotriva criticii negative, cât şi a laudelor excesive de

care am parte de la alţii, pentru că-mi dă energie, flexibilitate şi muşchi ca să scriu, pentru că m-a învăţat să dorm îmbrăţişată şi să diger felurile suculente pe care mi le pregăteşte el.

Cuplul cu cea mai lungă traiectorie din cărţile mele este cel format din Esteban Trueba şi Clara del Valle din Casa spiritelor. *Relaţia lor este intensă, dezechilibrată şi violentă, însă rămân împreună pentru că în epoca aceea şi în societatea aceea conservatoare şi catolică nimeni nu se despărţea. Esteban îşi iubeşte nevasta posesiv, vrea să o domine pe de-a-ntregul pentru ca ea să n-aibă altă viaţă decât cu el, însă Clara, speriată de bărbatul gelos şi agresiv, se depărtează de el, refugiindu-se în universul ei interior. La sfârşit, când Esteban a ajuns un văduv bătrân, solitar, distrus de propriile sale greşeli şi de suferinţa provocată celorlalţi, spiritul Clarei vine să-l împace şi atunci ei se reîntâlnesc. Alegând fragmentele care urmează mi-a fost tare milă de ei şi de atâtea alte cupluri care pierd ocazia de a se iubi şi a îmbătrâni ţinându-se de mână.*

Într-o zi Clara a pus zăvor la uşa camerei sale şi nu m-a mai primit în pat decât atunci când o obligam, când un refuz ar fi însemnat o ruptură definitivă. La început am bănuit că o fi fost una dintre o neplăcerile misterioase pe care le mai aveau femeile, sau poate menopauza, dar, când treaba s-a prelungit cu săptămânile, am decis să avem o discuţie. Mi-a explicat calm că relaţia noastră matrimonială se deteriorase, de aceea îşi pierduse apetitul pentru plăcerile carnale. A dedus că, dacă nu mai aveam ce să ne spunem, nu mai era nici cazul să împărţim patul şi s-a mirat că, deşi o bombăneam toată ziua, noaptea îi doream mângâierile. Am încercat să-i explic că din punctul acesta de vedere bărbaţii şi femeile sunt destul de diferiţi şi că o adoram, în ciuda năravurilor mele, dar degeaba. Pe atunci eu eram mai sănătos şi mai zdravăn decât Clara, în ciuda accidentului şi a faptului că eram mult mai în vârstă decât ea. Slăbisem, n-aveam nici fir de grăsime pe mine şi îmi păstrasem forţa şi rezistenţa din tinereţe. Eram în stare să călăresc o zi întreagă, să dorm în orice condiţii, să mănânc ce-o fi fără să-mi simt vezica, ficatul şi alte organe interne despre care lumea vorbeşte neîncetat. Sigur, mă dureau oasele. În serile reci şi în nopţile umede, durerea oaselor zdrobite la cutremur era atât de intensă, că trebuia să muşc perna ca să-mi înăbuş gemetele. Când nu mai puteam, trăgeam o

duşcă de rachiu cu două aspirine, dar nici asta nu ajuta. Curios este că senzualitatea mea devenise mai selectivă cu anii, dar era aproape tot atât de inflamabilă ca în tinereţe. Îmi plăcea să mă uit după femei, chiar şi acum îmi place. E o plăcere estetică, aproape spirituală. Însă doar Clara deştepta în mine o dorinţă concretă şi imediată, pentru că în lunga noastră viaţă în comun am învăţat să ne cunoaştem până la a şti cu exactitate doar cu vârful degetelor geografia celuilalt. Ea îmi cunoştea punctele sensibile, putea să-mi spună exact ceea ce doream să aud. La o vârstă la care majoritatea bărbaţilor sunt sătui de nevestele lor şi caută alte femei care să le aprindă scânteia dorinţei, eu eram sigur că doar cu Clara puteam face dragoste ca în luna de miere, neobosit. Nu mă tentau altele.

Mi-amintesc că începeam să o asediez de cum se înnsera. Ea se aşeza să scrie, eu îmi savuram pipa, chipurile, de fapt o urmăream cu coada ochiului. Când socoteam că era pe punctul de a se retrage – îşi curăţa pana şi închidea caietele – i-o luam înainte. Mă duceam şontâc-şontâc la baie, mă ferchezuiam, îmi puneam un halat de catifea episcopală pe care-l cumpărasem ca s-o seduc, deşi ea nu dăduse semne că l-ar fi zărit vreodată, îmi lipeam urechea de uşă şi aşteptam. Auzindu-i paşii pe coridor, dădeam asaltul. Am încercat totul, de la a o copleşi cu cadouri şi dezmierdări până la a o ameninţa că dărâm uşa şi îi înmoi oasele cu bastonul, dar nimic nu reuşea să închidă hăul care se căsca între noi. Bănuiesc că era inutil să o fac să uite, cu urgenţele mele amoroase nocturne, de proasta mea dispoziţie de peste zi. Clara mă evita cu un aer distrat, pe care am ajuns să-l detest. Nu înţeleg ce mă atrăgea atâta la ea. Era de-acum o femeie matură, fără nici un fel de cochetărie, care mergea târându-şi uşor paşii şi-şi pierduse veselia nemotivată care o făcea atât de atrăgătoare în anii tinereţii. Nu era nici seducătoare şi nici tandră cu mine. Sunt sigur că nu mă iubea. Nu avea nici un sens să o doresc la modul acela excesiv şi brutal, care mă ducea la disperare şi mă făcea ridicol. Dar n-aveam încotro. Gesturile ei mărunte, mirosul uşor de rufărie proaspătă şi săpun, lumina ochilor, graţia cefei subţiri, încununată de şuviţe rebele, totul îmi plăcea la ea. Fragilitatea ei trezea în mine o duioşie de nesuportat. Doream s-o apăr, s-o îmbrăţişez, s-o fac să râdă ca în vremurile bune, să dorm iarăşi lângă ea, cu capul ei odihnindu-mi-se pe umăr, cu picioarele ei strânse sub ale mele, atât de mică

şi caldă, cu mâna ei pe pieptul meu, vulnerabilă şi scumpă. Uneori îmi propuneam s-o pedepsesc prefăcându-mă indiferent, dar după câteva zile mă dădeam bătut, căci părea mult mai liniştită şi mai fericită dacă o ignoram. Am făcut o gaură în peretele băii ca s-o văd goală, dar asta m-a tulburat şi mai mult, aşa că am astupat-o cu mortar. Ca s-o rănesc, mă prefăceam că mă duc ostentativ la Felinarul Roşu: singurul ei comentariu a fost că era mai bine decât să siluiesc ţărăncile, ceea ce m-a mirat, nu-mi imaginam că aflase şi asta. Ca reacţie la acest comentariu, am vrut s-o iau de la capăt cu violurile, doar ca s-o necăjesc. Dar am constatat că anii şi cutremurul făcuseră ravagii cu virilitatea mea, nu mai aveam putere să ridic în şa o fată zdravănă şi cu atât mai puţin să-i smulg hainele şi să o pătrund împotriva voinţei sale. Eram la vârsta la care ai nevoie de ajutor şi de tandreţe ca să faci dragoste. Îmbătrânisem, la naiba.

(Din *Casa spiritelor*)

Nu pot vorbi despre asta, dar am să încerc să scriu. Au trecut douăzeci de ani, şi mult timp am crezut că durerea va fi aceeaşi. Credeam că n-are să treacă niciodată, dar acum, când mă apropii de nouăzeci de ani, înţeleg ce a vrut să spună atunci când ne-a asigurat că nu-i va fi greu să intre în legătură cu noi, pentru că era un domeniu în care avea atâta practică. Mult timp am umblat ca năuc, căutând-o peste tot. Seara, când mă culcam, îmi imaginam că e lângă mine, ca pe vremea când avea dinţi şi mă iubea. Stingeam lumina, închideam ochii şi încercam să mi-o imaginez, o strigam, mi s-a spus că o chemam şi în somn.

Când a murit, am petrecut toată noaptea cu ea. După atâţia ani în care nu ne vorbiserăm, am petrecut împreună acele ultime ore în velierul de pe ape line din mătase albastră, cum îi plăcea să-şi numească patul, şi-am putut să-i spun tot ce nu apucasem să-i spun înainte, tot ce trecusem sub tăcere din seara aceea îngrozitoare când o lovisem. I-am scos cămaşa de noapte şi am căutat cu atenţie vreo urmă de boală care să-i justifice moartea. N-am găsit nimic: pur şi simplu îşi încheiase misiunea pe acest pământ şi plecase în altă dimensiune, unde spiritul ei, în sfârşit eliberat de poverile materiale, avea să se simtă mai bine. Moartea ei n-avea nimic urât sau diform. Am cercetat-o îndelung, de mulţi ani nu mai avusesem prilejul s-o privesc în voie; soţia

mea se schimbase în anii aceştia, aşa cum ne schimbăm cu toţii când îmbătrânim, dar mi s-a părut la fel de frumoasă ca întotdeauna. Slăbise şi am crezut chiar că se lungise, după care mi-am dat seama că era doar o iluzie, pentru că eu mă micşorasem. Dacă înainte vreme mă simţeam ca un uriaş pe lângă ea, acum, întins în pat alături, eram aproape la fel. Avea aceeaşi coamă de păr creţ şi rebel care mă încântase după ce ne-am căsătorit, acum îmblânzită de şuviţele albe care îi luminau chipul adormit. Era foarte palidă, avea umbre sub ochi şi i-am văzut pentru prima dată ridurile fine la colţul buzelor şi pe frunte. Părea o copilă. Era rece, dar aceeaşi soţie dulce dintotdeauna; i-am vorbit liniştit, am mângâiat-o şi am dormit alături de ea când m-a învins somnul, fără ca faptul iremediabil al morţii ei să ne împiedice întâlnirea. Ne-am împăcat.

Când au venit zorile am aranjat-o, trebuia să arate bine. I-am pus o tunică albă, pe care am găsit-o în dulap, mirându-mă să descopăr acolo foarte puţine haine, căci credeam că era o femeie elegantă. Am găsit nişte şosete de lână şi i le-am pus, ca să nu-i îngheţe picioarele, era doar atât de friguroasă. Apoi i-am periat părul şi-am vrut să-i fac cocul pe care-l purta mereu, dar buclele rebele n-au vrut să stea nicicum şi i-au încadrat obrazul. Mi s-a părut că era mai bine aşa. I-am căutat bijuteriile, ca să-i pun câteva, însă nu le-am găsit, drept care mi-am scos verigheta din deget şi i-am pus-o ei, înlocuind-o pe cea pe care şi-o scosese atunci când o rupsese cu mine. Am aranjat pernele, am netezit patul, i-am pus câteva picături de colonie pe gât şi-am deschis fereastra, ca să intre lumina dimineţii. Când totul a fost gata, am deschis uşa pentru ca băieţii şi nepoata să-şi poată lua rămas-bun. Au văzut o Clara zâmbitoare, curată şi frumoasă, aşa cum fusese mereu. Eu eram mai scund cu zece centimetri, înotam în pantofi şi albisem total, dar nu mai plângeam.

(Din *Casa spiritelor*)

Din noaptea în care Eliza s-a încumetat în sfârşit să străbată cei opt metri de coridor care despărţeau camera ei de cea a lui Tao Chi’en, viaţa lor s-a schimbat cu totul, de parcă trecutul ar fi fost retezat cu o lovitură de secure. Începând cu noaptea aceea ardentă n-a mai existat nici cea mai mică posibilitate sau tentaţie de a da înapoi, doar provocarea de a-şi făuri un loc

într-o lume care nu tolera amestecul de rase. Eliza a venit desculţă şi în cămaşă de noapte pe întuneric la uşa lui Tao Chi’en, convinsă că o va găsi descuiată, căci bănuia că şi el o dorea tot atât de mult ca ea, dar, deşi era sigură, era îngrozită de deznodământul ireparabil al hotărârii pe care o luase. Ezitase mult să facă pasul, pentru că *zhong yi* era protectorul ei, tatăl, fratele ei, cel mai bun prieten, singura ei familie pe acest pământ străin. Se temea să nu piardă totul dacă îi devenea amantă, dar stătea de-acum în faţa uşii şi dorinţa de a-l atinge a fost mai puternică decât argumentele raţiunii. A intrat în cameră şi la lumina unei lumânări de pe masă l-a văzut stând pe pat cu picioarele încrucişate, îmbrăcat în tunică şi pantaloni de bumbac alb, aşteptând-o. Eliza n-a mai apucat să se întrebe câte nopţi o fi petrecut astfel, atent la zgomotul paşilor ei pe culoar, pentru că o zăpăcise propria ei îndrăzneală şi tremura de sfiiciune şi dorinţă. Tao Chi’en nu i-a lăsat timp să dea înapoi. A venit spre ea, a deschis braţele şi ea a înaintat orbeşte până s-a lipit de pieptul lui, aspirând mirosul atât de bine cunoscut al bărbatului, o aromă salină de apă de mare, agăţată cu ambele mâini de tunica lui pentru că i se muiau genunchii, în timp ce un val de explicaţii ţâşnea neîncetat de pe buzele ei amestecându-se cu cuvintele de dragoste chinezeşti pe care le şoptea el. A simţit că braţele lui o ridicau şi o depuneau cu blândeţe pe pat, a simţit răsuflarea lui caldă pe gât, mâinile care o apucau şi a cuprins-o un zbucium care a făcut-o să tremure, căindu-se şi fiindu-i frică.

De când îi murise soţia la Hong Kong, Tao Chi’en se consolase din când în când cu îmbrăţişările grăbite ale femeilor plătite. De mai bine de şase ani nu mai făcuse dragoste cu dragoste, dar nu îngădui ca graba să-l domine. Străbătuse de atâtea ori trupul Elizei cu gândul şi o cunoştea atât de bine, că a fost ca şi cum ar fi urmat depresiunile dulci şi micile doline ale unei hărţi. Ea credea că în braţele primului ei iubit cunoscuse dragostea, dar intimitatea cu Tao Chi’en i-a arătat întreaga măsură a ignoranţei sale. Pasiunea care o răvăşise la şaisprezece ani, pentru care traversase lumea pe jumătate şi îşi riscase viaţa de mai multe ori fusese un miraj care acum i se părea absurd; pe atunci se îndrăgostise de dragoste, mulţumindu-se cu fărâmiturile pe care i le dădea un bărbat preocupat mai mult de plecare decât de ea. Îl căutase patru ani, convinsă fiind că tânărul idealist pe care îl cunoscuse în Chile se transformase în California într-un bandit grozav pe

nume Joaquín Murieta. În tot acest timp Tao Chi’en a aşteptat-o cu calmul lui proverbial, sigur că mai devreme sau mai târziu ea va traversa coridorul care îi separa. El a mers cu ea când capul lui Joaquín Murieta fusese expus spre bucuria americanilor şi învăţarea de minte a hispanicilor. A crezut că Eliza nu va rezista în faţa trofeului respingător, dar ea s-a proptit lângă recipientul în care se găsea capul presupusului criminal şi l-a privit impasibilă, de parcă ar fi fost o varză murată, până a fost sigură că nu era cel pe care îl căutase atâţia ani. Adevărul este că identitatea lui nu mai avea nici o importanţă, pentru că de-a lungul acelei călătorii, mergând pe urmele unei iubiri imposibile, Eliza dobândise ceva la fel de valoros ca şi dragostea: libertatea. „Acum sunt liberă“, a fost tot ce a spus în faţa căpăţânii. Tao Chi’en a înţeles atunci că în sfârşit se lepădase de fostul ei iubit, că-i era egal dacă trăia sau murise căutând aur în munţii Sierra Nevada; în orice caz, că nu-l va mai căuta iar dacă tipul urma să apară într-o bună zi, va fi în stare să-l vadă la adevărata lui valoare. Tao Chi’en a luat-o de mână şi au părăsit sinistra expoziţie. Afară au respirat aerul proaspăt şi au mers în pace, gata să înceapă altă etapă din viaţa lor.

Noaptea în care Eliza a intrat în camera lui Tao Chi’en a fost foarte diferită de îmbrăţişările clandestine şi grăbite cu primul iubit din Chile. În noaptea aceea a descoperit câteva dintre multiplele posibilităţi ale plăcerii şi s-a iniţiat în profunditatea unei iubiri care avea să rămână singura pentru tot restul vieţii sale. Cu mult calm, Tao Chi’en a eliberat-o de straturile de frică şi de amintirile inutile, a mângâiat-o cu o perseverenţă neobosită până când a încetat să tremure şi a deschis ochii, până când s-a relaxat sub degetele lui măiestre, până când a simţit-o ondulând, deschizându-se, iluminându-se; a auzit-o gemând, strigându-l, rugându-l; a văzut-o învinsă şi umedă, dispusă să se dăruie şi să-l primească pe deplin, până ce nici unul n-a mai ştiut unde erau, cine erau, unde se termină el şi unde începe ea. Tao Chi’en a condus-o mai presus de orgasm, la o dimensiune misterioasă unde dragostea şi moartea se aseamănă. Au simţit că spiritele lor cresc, că dorinţa şi memoria dispar, că se abandonează unei lumini unice şi imense. S-au îmbrăţişat în acest spaţiu extraordinar recunoscându-se, poate pentru că mai fuseseră aici împreună în vieţile lor anterioare şi vor mai fi în multe altele care vor veni, a sugerat Tao Chi’en. Erau amanţii eterni, karma lor era să se caute şi să se

tot regăsească, a spus emoţionat; dar Eliza i-a răspuns râzând că nu era vorba de ceva atât de solemn precum karma, ci pur şi simplu de cheful de a face dragoste, că adevărul curat era că de câţiva ani murea de poftă să se culce cu el şi că spera ca pe viitor lui Tao să nu-i scadă entuziasmul, căci asta va fi prioritatea ei în viaţă. Au zburdat toată noaptea şi o bună parte din ziua următoare, până ce foamea şi setea i-au silit să iasă din cameră împleticiţi, beţi şi fericiţi, continuând să se ţină de mână de frică să nu se trezească şi să descopere că totul nu fusese decât o halucinaţie.

Patima care i-a unit din noaptea aceea şi pe care au alimentat-o cu nespusă grijă i-a susţinut şi i-a apărat în clipele inevitabile de restrişte. Cu timpul, pasiunea a virat spre tandreţe şi râs, au încetat să mai exploreze cele două sute douăzeci şi două de moduri de a face dragoste pentru că trei sau patru erau de ajuns şi nu mai era necesar să se uimească reciproc. Cu cât se cunoşteau mai bine, cu atât îşi erau mai dragi.

(Din *Portret în sepia*)

Ana şi Roberto Blaum îmbătrâniseră împreună, atât de uniţi încât, odată cu trecerea anilor, ajunseră să pară fraţi; aveau amândoi aceeaşi expresie de uimire binevoitoare, aceleaşi riduri, aceleaşi gesturi ale mâinilor şi aceeaşi aplecare a umerilor; amândoi erau marcaţi de obiceiuri şi dorinţe similare. Împărtăşiseră fiecare zi de-a lungul celei mai mari perioade a vieţii şi, de la atâta mers mână-n mână şi de la atâta dormit unul în braţele celuilalt, se puteau întâlni în acelaşi vis. De când se cunoscuseră, în urmă cu o jumătate de veac, nu fuseseră niciodată despărţiţi. Pe vremea aceea, Roberto studia medicina, cuprins deja de pasiunea ce-i hotărâse existenţa – aceea de a purifica lumea şi de a-şi ajuta aproapele, iar Ana era una dintre acele tinere neprihănite capabile să înfrumuseţeze totul cu candoarea lor. Se cunoscuseră prin intermediul muzicii. Ea era violonistă într-o orchestră de cameră, iar el, care provenea dintr-o familie de virtuozi şi cânta el însuşi la pian, nu pierdea nici un concert. Văzuse pe scenă o fată îmbrăcată în catifea neagră şi cu guler de dantelă, care cânta la vioară cu ochii închişi. Se îndrăgosti de ea de la distanţă. Trecură luni de zile înainte de a îndrăzni să-i vorbească, dar, când a făcut-o, au fost suficiente patru fraze pentru a-şi da amândoi seama că erau sortiţi unei înţelegeri desăvârşite. Războiul îi

surprinse înainte de a se putea căsători şi, asemeni atâtor mii de evrei marcaţi de spectrul persecuţiilor, fură nevoiţi să părăsească Europa. Se îmbarcară într-un port olandez, fără alte bagaje decât hainele de pe ei, câteva cărţi ale lui Roberto şi vioara Anei. Vaporul hoinări pe mări vreme de doi ani, fără să poată acosta la vreun chei, pentru că naţiunile emisferei nu erau dispuse să-i accepte pe refugiaţi. După ce se învârti prin mai multe mări, vaporul ajunse şi pe coastele Caraibelor. Avea deja carcasa acoperită cu o crustă de licheni şi scoici, umezeala mustea din el într-o supuraţie permanentă, motoarele se înverziseră, iar echipajul şi pasagerii – mai puţin Ana şi Roberto, neatinşi de disperare datorită iubirii – erau îmbătrâniţi cu două sute de ani. Căpitanul, care se resemnase cu gândul că aveau să hălăduiască la nesfârşit, opri carcasa pachebotului într-un loc ferit, într-un golf, lângă o plajă cu nisip fosforescent şi palmieri zvelţi cu frunzele ca nişte pene, pentru ca marinarii să se poată duce noaptea la ţărm după apă de băut. Până acolo le-a fost dat să ajungă. A doua zi, în zori, n-a mai fost chip să pornească motoarele, distruse în urma chinului de-a funcţiona cu un amestec de apă sărată şi praf de puşcă, în lipsa unui combustibil mai bun. Pe la jumătatea dimineţii sosi o şalupă cu autorităţile celui mai apropiat port, câţiva mulatri binedispuşi, cu uniforme descheiate şi plini de bunăvoinţă, care, în virtutea regulamentelor, le cerură să iasă din apele lor teritoriale; aflând însă de trista lor soartă şi de starea tehnică deplorabilă a navei, îi sugerară căpitanului să mai stea acolo câteva zile, la soare, şi să mai aştepte, poate că, neluate în seamă, neajunsurile aveau să dispară de la sine, aşa cum se întâmplă de obicei. În noaptea aceea, pasagerii nefericitului vapor se suiră în bărci, puseră piciorul pe nisipul cald al unei ţări cu nume greu de pronunţat şi se pierdură în interiorul acesteia, prin vegetaţia luxuriantă, dorind să scape de bărbi, de zdrenţe şi de vânturile oceanice care le tăbăciseră sufletul.

Aşa şi-au început Ana şi Roberto Blaum destinul de imigranţi: muncind întâi ca zilieri, ca să supravieţuiască, iar mai târziu, când au învăţat rânduielile volubilei societăţi şi au prins rădăcini, Roberto a putut să-şi isprăvească studiile medicale întrerupte de război. Trăiau cu banane şi cafea, locuind într-o pensiune modestă, într-o încăpere minusculă, a cărei fereastră încadra un felinar stradal. Noaptea, Roberto se folosea de lumina

acestuia ca să studieze, iar Ana ca să coasă. După ce terminau, el se apuca să privească stelele de deasupra acoperişurilor învecinate, iar Ana cânta la vioară melodii vechi, obicei pe care şi-l păstraseră pentru a încheia ziua. După ani de zile, când numele Blaum ajunse celebru, perioada lor de sărăcie era menţionată ca o referinţă romantică în prefeţele cărţilor sau în interviurile lor. Norocul le surâse, dar nu-şi pierdură niciodată modestia, căci nu izbutiră nici să şteargă urmele suferinţelor din trecut şi nici să scape de sentimentul de precaritate propriu exilului. Aveau amândoi cam aceeaşi statură, pupile limpezi şi oase puternice. Roberto arăta ca un savant, cu o chică dezordonată încoronându-i urechile, ochelari de bagá cu lentile groase; purta întotdeauna un costum gri, pe care-l schimba cu unul identic atunci când Ana renunţa să-i mai cârpească manşetele; se sprijinea într-un baston de bambus pe care i-l adusese un prieten din India. Era zgârcit la vorbă, cu o exprimare foarte exactă, însă cu un delicat simţ al umorului care-i făcea mai suportabilă imensa ştiinţă de carte. Elevii lui trebuie că şi-l aminteau ca pe cel mai generos dintre profesori. Ana era veselă şi optimistă prin temperament şi, pentru că era incapabilă să-şi imagineze răutatea altora, era imună la ea. Roberto recunoştea că soţia lui era dotată cu un admirabil simţ practic, aşa că de la bun început lăsă în seama ei deciziile importante şi administrarea banilor. Ana îşi îngrijea bărbatul cu alinturi materne, îl tundea şi-i tăia unghiile, îi supraveghea alimentaţia, somnul şi sănătatea şi era pregătită pentru orice chemare a lui. Atât de indispensabilă era pentru fiecare prezenţa celuilalt, încât Ana renunţase la vocaţia ei muzicală pentru că ar fi obligat-o să călătorească des şi nu mai cânta decât în intimitatea casei. Noaptea obişnuia să-l însoţească pe Roberto la morgă sau la biblioteca Universităţii, unde acesta făcea investigaţii ore în şir. Amândurora le plăceau singurătatea şi liniştea clădirilor pustii.

După aceea, se întorceau plimbându-se pe străzile pustii în cartierul sărăcăcios în care locuiau. Odată cu dezvoltarea haotică a oraşului, sectorul acela devenise un cuib de traficanţi, prostituate şi tâlhari, unde nici maşinile Poliţiei nu îndrăzneau să se aventureze după apusul soarelui, ei însă îl străbăteau nestingheriţi, de dimineaţă până seara. Îi cunoştea toată lumea. Nu se pomenea boală ori altceva în legătură cu care să nu fie consultat Roberto şi nici un copil nu crescuse acolo fără să guste fursecurile Anei.

Străinilor li se explica de la bun început că, din motive sentimentale, cei doi bătrâni erau intangibili. Li se mai spunea că Blaumii erau o mândrie a naţiunii, că Roberto fusese decorat de Preşedinte în persoană şi că erau atât de respectaţi, încât nici jandarmii nu-i deranjau când dădeau buzna în cartier cu maşinile lor blindate, scotocind casele una câte una.

(Din „Viaţă interminabilă“,
Povestirile Evei Luna)

Către miezul nopţii, când lumânările aproape că se topiseră, ne-am dezbrăcat şi am intrat în apa caldă din jacuzzi. Willie nu mai e cel care m-a atras la prima vedere acum douăzeci de ani. Iradiază şi acum forţă şi are zâmbetul neschimbat, dar e un om care a suferit, cu pielea prea albă, ras în cap ca să-şi ascundă calviţia, cu albastrul ochilor mai palid. Port şi eu pe chip durerile şi pierderile din trecut, am intrat la apă cu un ţol şi trupul care se odihnea în apă era al unei femei mature care n-a fost niciodată o frumuseţe. Dar nici unul din noi nu judeca sau compara, nici măcar nu ne aduceam aminte cum eram în tinereţe: am atins starea de perfectă invizibilitate pe care o dă convieţuirea. Am dormit împreună atâţia ani, că nici nu ne mai vedem. Ca doi orbi, ne atingem, ne mirosim, ne percepem prezenţa aşa cum simţi aerul.

Willie mi-a spus că eram sufletul lui, că mă aşteptase şi mă căutase preţ de cincizeci de ani, convins că avea să mă găsească înainte să moară. Nu e el omul care să spună vorbe frumoase, e mai curând posac şi detestă sentimentalismele, dar fiecare cuvânt al său, măsurat, gândit, cădea peste mine ca o ploaie de vară. Am înţeles că şi el pătrunsese în zona misterioasă a dăruirii ultime, că şi el îşi lepădase armura şi, ca şi mine, se deschidea. Am descris în romanele mele dragostea romantică, cea care dăruieşte totul, pentru că am ştiut dintotdeauna că ea există, deşi poate că n-aveam s-o ating nicicând. Am simţit aşa ceva din dăruirea asta fără limite doar cu tine şi cu fratele tău, când eraţi mici, doar cu voi am simţit că eram un singur suflet în corpuri abia despărţite. Acum simt asta şi cu Willie. Am iubit şi alţi bărbaţi, ştii foarte bine, dar până şi în pasiunile cele mai iraţionale ştiam să-mi păzesc spatele. De când eram doar o copilă mi-am pus în cap să am grijă de mine. În jocurile din pivniţa casei bunicilor, unde am crescut, n-am fost

niciodată domniţa salvată de prinţ, ci amazoana care se lupta cu balaurul ca să salveze un popor. Dar acum, i-am spus lui Willie, nu mai vreau decât să-mi las capul pe umărul lui şi să-l rog să mă ocrotească, aşa cum fac bărbaţii cu femeile pe care le iubesc.

— Şi ce, nu te ocrotesc? s-a mirat el.

— Ba da, Willie, tu te ocupi de aspectele practice, dar eu mă gândeam la ceva mai romantic. Nu ştiu exact. Să zicem că vreau să fiu domniţa din poveste şi tu eşti prinţul care mă salvează. M-am săturat să omor balauri.

— Sunt prinţul tău de douăzeci de ani, habar n-ai tu, domniţă.

— Când ne-am cunoscut, am stabilit că mă voi descurca singură.

— Chiar aşa?

— Nu cu vorbele astea, dar ăsta a fost sensul: că vom fi camarazi. Acum, camarazii ăştia îmi sugerează gherila. Parcă aş vrea să văd ce simte o nevastă fragilă, ca să fac o schimbare.

— Aha, scandinava de la salonul de dans avea dreptate: bărbatul conduce! a râs el.

I-am răspuns cu o palmă în piept, m-a împins, ne-am pomenit sub apă. Willie mă cunoaşte mai bine decât mă cunosc eu însămi, dar tot mă iubeşte. Ne avem unul pe celălalt, e un motiv de sărbătoare.

— Ca să vezi, a zis după ce a ieşit la suprafaţă. Eu te aştept în colţişorul meu să apari, nerăbdător că nu mai vii, iar tu aştepţi să te scot la dans. A fost nevoie de atâta terapie pentru atâta lucru?

— Fără terapie n-aş fi recunoscut în ruptul capului că vreau să mă aperi şi să mă ocroteşti. Auzi ce chestie ieftină, Willie, asta contrazice o viaţă întreagă de feminism!

— N-are nici o legătură cu feminismul. Avem nevoie de mai multă intimitate, de linişte, de timp pentru noi. E prea multă luptă în viaţa noastră… Hai cu mine într-un loc tihnit, a şoptit, trăgându-mă spre el.

— Un loc tihnit… îmi place.

Cu nasul vârât în scobitura umărului lui, am mulţumit sorţii că nimerisem peste dragostea care îşi păstra strălucirea şi după atâţia ani. Îmbrăţişaţi, uşori în apa caldă, scăldaţi în lumina chihlimbarie a lumânărilor, am simţit că mă topesc în bărbatul alături de care străbătusem un drum lung şi plin de hopuri, împiedicându-ne, căzând, ridicându-ne iar, printre certuri şi

împăcări, dar fără să ne trădăm niciodată. Suma zilelor, cu bune şi rele, era de-acum destinul nostru.

(Din *Suma zilelor*)

Mulţumiri

Le mulţumesc editorilor mei germani, Jürgen Dormagen şi Corinna Santacruz, care au avut ideea de a selecta scenele de dragoste din cărţile mele. Când mi-au spus, prima mea reacţie a fost de panică, deoarece rupte din context aceste scene puteau părea vulgare, iar toate împreună puteau fi asemănătoare, dar ei m-au liniştit. Cu ajutorul preţios al acestor oameni care-mi cunosc cărţile mai bine decât mine, am petrecut multe ceasuri revăzând texte pe care le uitasem. A fost foarte stimulator.

Cuprins

Introducere
Deşteptarea
Prima iubire
Pasiunea
Gelozia
Iubiri neîmplinite
Umor şi Eros
Magia iubirii
Dragoste nesfârşită
La maturitate
Mulţumiri